

KOKOUSAIKA	Tiistai 30.10.2018 klo 18.00 – 19.35
KOKOUSAIKKA	Kerkonjoen koulu, Vesannontie 1250, 77930 Kerkonjoensuu
KÄSITELTÄVÄT ASIAT Asia nro Liite nro	Asia
54	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
55	Pöytäkirjan tarkastajat
56	Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen
57	Talousarvion 2018 toteutuminen 1.1.-31.8.2018, elinvoimalautakunta
58	Talousarvion 2018 toteutuminen 1.1.-31.8.2018, tekninen toimi, ympäristönsuojelu sekä hallinto
59	Talousarvion 2018 toteutuminen 1.1.-31.8.2018, perusturva ja sivistystoimi
60	Hallintokuntien toimenpiteet tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2017, sivistystoimi
61	Hallintokuntien toimenpiteet tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2017, yleis- ja taloushallinto
62	Hallintokuntien toimenpiteet tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2017, elinvoimalautakunta
63	Hallintokuntien toimenpiteet tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2017, perusturvalautakunta
64	Hallintokuntien toimenpiteet tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2017, tekninen toimi
65	Elinvoimaohjelma 2018-2025
66	Kiinteistöveron määrääminen vuodelle 2019
67	Tuloveroprosentin määrääminen vuodelle 2019
68	Tarjous Västinniemen tontista
69	Määräalan osto tilasta Myllypelto RN:o 1:29
70	Sidonnaisuusilmoitukset
71	Muut asiat
PÖYTÄKIRJAN NÄHTÄVILLÄPITO	Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty valitusosoitus, pidetään yleisesti nähtävänä torstaina 1.11.2018 klo 10-15 kunnanviraston neuvonnassa.
PUHEENJOHTAJA	Jorma Kukkonen
JULKIPANOTODISTUS	Tämä kokouskutsu on julkipantu julkisten kuulutusten ilmoitustaululle 25.10.2018. Todistaa: Tarja Hämäläinen ilmoitustaulunhoitaja

KOKOUSTIEDOT Aika Paikka	Tiistai 30.10.2018 klo 18.00-18.50	
	Kerkonjoen koulu, Vesannontie 1250, 77930 Kerkonjoensuu	
OSALLISTUJAT Päätöksentekijät	Kukkonen Jorma	puheenjohtaja
	Pahajoki Juho	I varapuheenjohtaja
	Hänninen Jarmo	II varapuheenjohtaja
	Annala Pekka	jäsen
	Haukka Raija	jäsen
	Heikkinen Päivi	jäsen
	Ilomäki Emma	jäsen
	Karjalainen Jarmo	jäsen
	Korhonen Hannu	jäsen
	Korhonen Sinikka	jäsen
	Koukkari Mika	jäsen
	Kuikka Joni-Matti	jäsen
	Kärkkäinen Matti	jäsen
	Laitinen Kari	jäsen
	Mård Tytti	jäsen
	Puranen Tiina	jäsen
	Räsänen Sami	jäsen
	Satuli Timo	jäsen
	Hotti Anu	varajäsen
	Jalkanen Sirpa	varajäsen
	Piltonen Mikko	varajäsen
Muut osallistujat	Sepponen Anu	vt. kunnanjohtaja
	Koivula-Laukka Merja	hallintojohtaja
	Solmari Kirsi	perusturvajohtaja
	Tuppura Antti	tekninen johtaja
	Lipponen Olli	sivistysjohtaja
	Nyyssönen Panu	ICT-asiantuntija
ALLEKIRJOITUKSET	Puheenjohtaja	Sihteeri
	Jorma Kukkonen	Merja Koivula-Laukka
KÄSITELLYT ASIAT	§:t 54-71	
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS Aika ja paikka	Torstai 1.11.2018 klo 9.00 kunnanvirasto	
Allekirjoitukset	Tiina Puranen	Tytti Mård
PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ Aika ja paikka	Torstai 1.11. klo 10-15 kunnanvirasto	
	Pöytäkirjanpitäjä	Merja Koivula-Laukka

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kv 54 §

Hallintosäännön 85 §:n mukaan kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle ja niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla.

Hallintosäännön 86 §:n mukaan esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Läsnäolevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä. Todettuaan läsnäolevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnäolevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillinen ja päätösvaltainen.

Kuntalain 103 §:n mukaan kunnanvaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään 2/3 valtuutetuista on läsnä.

Päätös:

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Läsnä oli 18 varsinaista ja 3 varavaltuutettua.

Esteestä olivat ilmoittaneet valtuutetut Sari Hintikka-Varis, Jouko Korhonen ja Markus Sjöberg. Varavaltuutettuina toimivat Sirpa Jalkanen, Anu Hotti ja Mikko Piltonen.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Pöytäkirjan tarkastajat

Kv 55 §

Hallintosäännön 144 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Kunnanvaltuusto päättää valita kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksen pöytäkirja.

Tarkastus suoritetaan torstaina 1. marraskuuta 2018 klo 9.00.

Päätös:

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Tiina Puranen ja Tytti Mård.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Kv 56 §

Kunnanvaltuusto päättää, että tässä kokouksessa

1. asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä,
2. muut mahdolliset kokouksen osanottajien esittämät asiat otetaan huomioon tulevaa valmistelua varten.

Päätös:

Valtuusto päätti, että esitysjärjestystä muutetaan siten, että pykälä 64 käsiteltiin kohtana 60, pykälä 60 kohtana 61, pykälä 61 kohtana 62, pykälä 62 kohtana 63, pykälä 63 kohtana 64.

Valtuutettu Timo Satuli ilmoitti, että muissa asioissa haluaa käyttää puheenvuoron.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

RAUTALAMMIN KUNTA
Elinvoimalautakunta
Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

Kokouspäivä
26.9.2018
1.10.2018
30.10.2018

Sivu
35
208
92

Talousarvion 2018 toteutuminen 1.1.-31.8.2018, elinvoimalautakunta

Eltk 39 §
Liitteet 3-4

Elinkeinotoimistossa on laadittu välitilinpäätös talousarvion toteumasta ajalta 1-8/2018. Liitteenä 3 on talousarvion tavoitteiden toteuma ja liitteenä 4 talousarvion toteumaraportti ajalta 1-8/2018.

Toimintakate	TA 2018	TOT 1-8/2018	TOT-%
1600 Elinvoima hallinto	50 664	7 805	15,4 %
1609 Elinkeinojaosto			
1610 Neuvonta			
1612 Yrittäjäkoulutus ja -kasvatus	3 000	450	15,0 %
1615 Kampanjat/markkin. ja avustuks.	22 647	3 372	14,9 %
1617 Elinkeino toimenpiteet	15 000	6 520	51,3 %
1618 Luontomatkailun koordin.hanke	12 148	64 207	528,5 %
1619 Työtä osuuskunnasta -hanke	5 059	(-) 2 603	(-) 51,5 %
1620 Ruokaelämyksiä-hanke	60 000	16 764	27,9 %
1621 Kiehtova maisema -hanke	6 266	56 486	901,5 %
1622 SavoGrow ja EU-hankkeet	140 000	89 522	63,9 %
1623 Elinkeino-osasto			
1624 Yhteishankeosuudet	17 000	1 947	11,5 %
1630 Tapahtumat	32 500	3 504	10,8 %
1640 Matkailu	15 000	16 664	111,1 %
1650 Maatilojen yritystuet	10 000		0 %
YHTEENSÄ	389 284	264 638	68,0 %

(Valmistelija elinkeinoasiamies Iiro Lyytinen)

Esittelijän ehdotus: Elinvoimalautakunta hyväksyy välitilinpäätöksen ja esittää sen edelleen kunnanhallituksen ja -valtuuston tietoon saatettavaksi.

(Esittelijä vt. kunnanjohtaja Anu Sepponen)

Päätös: Ehdotuksen mukainen. Lautakunta käsitteli asian ennen pykälää 38.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

RAUTALAMMIN KUNTA
Elinvoimalautakunta
Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

Kokouspäivä
26.9.2018
1.10.2018
30.10.2018

Sivu
36
209
93

Kh 199 §

Liitteenä 7 on talousarvion toteuma ja liitteenä 8 talousarvion toteuma raportti ajalta 1-8/2018.

Liite 8-9

vt. kunnanjohtajan päätösehdotus:

Kunnanhallitus hyväksyy välitilinpäätöksen ja esittää sen edelleen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Kv 57 §

Liitteenä 1 on elinkeinotoimen raportti 1.1.-31.8.2018 ja liitteenä 2 elinvoiman tuloslaskelma 1.-8.2018.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Asiantuntija kuultiin vt. kunnanjohtaja Anu Sepposta.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Talousarvion 2018 toteutuminen 1.1.-31.8.2018, tekninen toimi, ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta sekä hallinto

Kh 215 §
Liitteet 6-10

Kunnanhallitus antoi hallintokunnille 8.1.2018 ohjeet talousarvion toteutumisen raportoinnista kolmannesvuosittain kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle. Raporttien tulee sisältää sitovien tavoitteiden toteutumisen lisäksi määräraha-aulukot sitovalla tasolla. Mikäli hallintokunta on esittänyt talousarviossa tunnuslukuja ja mittareita, tulee ne myös raportoida kolmannesvuosittain. Toteutumassa voidaan esittää myös perusteluita.

Hallintokunnat ovat esittäneet raportit jaksolta 1.1.-31.8.2017.

- tekninen toimi *liite 5*
- ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta *liite 6*
- hallinto *liite 7*

Sivistystoimen ja perusturvan osalta raportit tuodaan kunnanhallituksen kokoukseen 29.10.2018.

Vs. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää hyväksyä hallintokuntien raportit ajalta 1.1.-31.8. 2018 ja esittää niitä edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen.

Kv 58 §

Liitteenä 3 teknisen toimen raportti 1.1.-31.8.2018
Liitteenä 4 ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan raportti 1.1.-31.8.2018
Liitteenä 5 yleishallinnon raportti 1.1.-31.8.2018.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Asiantuntijana kuultiin tekninen johtaja Antti Tuppuraa ja yleishallinnon osalta hallintojohtaja Merja Koivula-Laukkaa.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Talousarvion 2018 toteutuminen 1.1.-31.8.2018, perusturva ja sivistystoimi

Kh 224 § Kunnanhallitus antoi hallintokunnille 8.1.2018 ohjeet talousarvion toteutumisen raportoinnista kolmannesvuosittain kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle. Raporttien tulee sisältää sitovien tavoitteiden toteutumisen lisäksi määräraha-aulukot sitovalla tasolla. Mikäli hallintokunta on esittänyt talousarviossa tunnuslukuja ja mittareita, tulee ne myös raportoida kolmannesvuosittain. Toteutumassa voidaan esittää myös perusteluita.

Vs. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää hyväksyä hallintokuntien raportit ajalta 1.1.-31.8. 2018 ja esittää niitä edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Kv 59 §

Hallintokuntien raportit jaksolta 1.1.-31.8.2018.

- sivistystoimi *liite 6*
- perusturva *liite 7*

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Asiantuntijoina kuultiin sivistysjohtaja Olli Lipposta ja perusturvajohtaja Kirsi Solmaria.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Sivistyslautakunnan toimenpiteet tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen v. 2017

Kh 225 §

Rautalammin kunnan tarkastuslautakunta on tarkastuskertomuksessaan esittänyt Rautalammin kunnan sivistystoimea koskevat huomionsa sivuilla 15-17. (Liite 1). Yleisesti tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitteet ovat pääosin hyvin yleisellä tasolla, eikä niiden toteutumista voida siitä johtuen arvioida tarkkaan. Tarkastuslautakunta toteaa myös, että toimintojen ulkoinen kate toteutui pääosin talousarvion mukaisesti.

Jatkossa sivistyslautakunta tulee huolehtimaan siitä, että osaston tavoitteet tullaan talousarviossa liittämään konkreettisempiin tunnuslukuihin ja mittareihin. Tulemme lisäksi kiinnittämään huomiota siihen, että sivistysosaston tavoitteet määrittävät paremmin kuntastrategian pohjalta. Sivistysosasto varmistaa jatkossa sen, että kaikkia asetettuja tavoitteita arvioidaan toimintakertomuksen laatimisen ja tilinpäätöksenteon yhteydessä.

Tarkastuslautakunta on tehnyt hyvän huomion esimerkiksi perusopetuksen kohdalla, jossa tavoitteiden toteumaa ei ole esitetty ollenkaan. Kuten tarkastuslautakunta raportissaan toteaa, ovat lapset ja nuoret kunnan tuleva voimavara ja siksi heihin kohdistuviin toimiin tulee kiinnittää erityistä huomiota sekä talousarvion valmistelutyössä että tilinpäätöksen teon ja toiminnan arvioinnin kohdalla.

Tarkastuslautakunta on esittänyt huolensa laskevasta lapsiluvusta Rautalammin kunnassa. Sivistysosastolla tämä asia on huomioitu, ja pidämmekin erittäin tärkeänä sitä, että lapsiin ja nuoriin kohdistuviin palveluihin kohdennetaan jatkossakin riittävästi resurssia, jotta toiminnan laatu pysyy korkeana ja kehitystyö mahdollistuu. Sivistystoimi haluaa muistuttaa tarkastuslautakuntaa siitä, että ennusteista huolimatta kunnan lapsimäärä ei ole laskenut odotetulla tavalla. Tälläkin hetkellä päivähoiton hoitopaikat ovat täynnä ja tulevaisuudessa investointeja tulee pohtia niin, että pystymme tarjoamaan laadukasta päivähoitoa riittäväällä tila- ja henkilöstöresurssilla. Hyvät palvelut edesauttavat kunnan positiivista muuttoliikettä ja lapsiperheiden asettumista kunnan asukkaaksi.

Kuntalaisten tyytyväisyyttä tarjottuihin palveluihin mitattiin syksyllä 2018 kuntalaiskyselyn avulla. Kuntalaiset ovat pääosin hyvin tyytyväisiä sivistysosaston palveluihin. Erityiskiitosta tuli kirjaston, liikuntapalveluiden ja koulupalveluiden toimivuudesta. Kehityskohteita koko kuntaorganisaatiossa ovat asioista ja päätöksenteon valmistelusta ja valmiista päätöksistä viestinnässä sekä kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksista.

Tarkastuslautakunnan ohjeistuksen mukaan sivistystoimi tulee jatkossa kiinnittämään huomiota siihen, että talousarviopoikkeamat raportoidaan asianmukaisesti tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteydessä.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää osaltaan hyväksyä sivistystoimen tekemän selvityksen ja esittää sitä edelleen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös:

Kv 60 § Sivistystoimen osalta kunnanhallituksen esitys tuodaan kokoukseen.

Liite 12

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Asiantuntijana kuultiin sivistysjohtaja Olli Lipposta.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Hallintokuntien toimenpiteet tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2017, yleis- ja taloushallinto

Kh 186 §
Liite 8

Tarkastuslautakunta on pyytänyt kunnanhallitusta hankkimaan selvitykset arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin toimialoilta siten, että ne voidaan käsitellä syys- tai lokakuussa pidettävässä kunnanvaltuuston kokouksessa.

Yleis- ja taloushallinnon osalta on tehty *liitteen 8* mukainen selvitys.

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää osaltaan hyväksyä hallinto-osaston tekemän selvityksen ja esittää sitä edelleen Rautalammin kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kv 61 §
Liite 8

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Asiantuntijana kuultiin hallintojohtaja Merja Koivula-Laukkaa.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

RAUTALAMMIN KUNTA
Elinvoimalautakunta
Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

Kokouspäivä
26.9.2018
1.10.2018
30.10.2018

Sivu
30
207
99

Hallintokuntien toimenpiteet tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2017, elinvoimalautakunta

Eltk 34 §
Liite 1

Kunnanhallitus pyytää lautakunnilta selvitykset ja kuvaukset toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tai ryhdytään arviointikertomuksessa esitettyjen epäkohtien korjaamiseksi.

(Valmistelija elinkeinoasiamies Iiro Lyytinen)

Esittelijän ehdotus:

Elinvoimalautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle liitteen 1 mukaisen selvityksen vastauksena tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitettyihin huomioihin.

(Esittelijä vt. kunnanjohtaja Anu Sepponen)

Päätös:

Ehdotuksen mukainen.

Kh 198 §

Liitteenä 6 selvitys.

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää osaltaan hyväksyä elinkeinotoimen tekemän selvityksen ja esittää sitä edelleen Rautalammin kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Kv 62 §
Liite 9

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Asiantuntijana kuultiin vt. kunnanjohtaja Anu Sepposta.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Hallintokuntien toimenpiteet tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2017, perusturvalautakunta

Perustltk 59§
Liite 3

Rautalammin kunnan tarkastuslautakunta on tarkastuskertomuksessaan esittänyt Rautalammin kunnan perusturvalautakuntaa koskevat huomionsa sivuilla 12-15 (Liite 3). Yleisenä toteamuksena on, että perusturvan tavoitteet ovat esitetty hyvin yleisellä tasolla, eikä niiden toteuttamista voida tarkkaan arvioida.

Kunnan tilinpäätökseen on perinteisesti valittu vain osa perusturvalautakunnan hyväksymästä talousarviosta ja tilinpäätöksestä, mikä osaltaan selittää yleistä tasoa talousarviossa. Jatkossa perusturvaosasto huolehtii siitä, että koko perusturvan talousarvio ja tilinpäätös siirtyy kunnan vastaaviin asiakirjoihin.

Talousarviossa pyritään jatkossa konkreettisempiin tunnuslukuihin ja mittareihin, mikäli mahdollista. Sairaanhoidon ja perusterveydenhuollon sitovat tavoitteet on perussopimuksen mukaisesti asetettu kyseisten kuntayhtymien toimesta, eikä perusturvalautakunnalla ole toimivaltaa niihin. Omistajaohjausta voidaan tehdä virkamieskeskusteluiden avulla ja merkittävämmiin kuntayhtymien päätöselimissä, joissa jokaisella kunnalla on edustuksensa. Tämä kirjataan jatkossa talousarvioihin ja suunnitelmiin.

Kunta pystyi tuottamaan lakisääteiset palvelunsa tavoitteen mukaisesti. Tämän raportoiminen toimintakertomuksesta on vuoden 2017 jäänyt pois. Kyseinen asia on raportoitu säännöllisesti aiempina vuosina ja näin toimitaan jatkossakin.

Lastensuojelun sijoitukset eivät johdu ehkäisevien palveluiden tai avo-
huollon tukitoimien riittämättömyydestä, vaan niihin joudutaan näistä huolimatta. Muu tilanne olisi lain vastainen. Kunta on ostanut ja tuottanut itse kaikki tarvittavat ja asianmukaiset palvelut, kuten lastensuojelu laki edellyttää. Vammaispalveluissa asiakkaiden palvelun tarve on joissakin tapauksissa edellyttänyt ympärivuorokautista ammatillista hoitoa. Vanhusten laitoshoidon ei Rautalammissa ole lainkaan. Lähtökohtaisesti sosiaalilainsäädäntö edellyttää aina sitä, että asiakas asuu ensisijaisesti kotonaan ja palvelut tarjotaan kotiin. Rautalammin kunnan perusturva osaston henkilöstö on osaavaa ja kelpoisuusehdot täyttävää sekä alansa lainsäädännön tuntevaa. Näin ollen erityisiin toimenpiteisiin tai toiminnan korjaukseen ei ole tarvetta.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Kotihoidon ja vanhuspalveluiden talous on ollut melko hyvin ennustettavissa. Kotihoidon asiakasmaksujen kertymä oli ennakoimattoman suuri.

Em. syistä tulot ylittivät talousarvion. Tämänkaltaista vaihtelua on pienen väestömäärän kunnassa mahdotonta ennakoida. Kunnan tekemän kilpailuttamisen seurauksena asiakasmaksujen laskutus siirtyi yksityisiltä palvelun tuottajilta kunnalle, mikä osaltaan lisäsi tuottoja. Muutoksella saatiin yhtenäistettyä asiakasmaksuja riippumatta palvelun tuottajasta. Kotihoidon ja vanhuspalvelun talousarvio alittui säästötoimenpiteiden johdosta. Säästöihin ryhdyttiin, koska asiakastilanne sen loppuvuodesta salli ja, koska lastensuojelun ja vammaispalveluiden kustannukset nousivat arvioitua suuremmiksi. Näin voitiin tasata sosiaalitoimen talousarvion ylitystä. Tämänkaltaiset toimet on syytä todeta toimintakertomuksessa ja niin jatkossa tehdäänkin.

Kuntayhtymien, kuten sairaanhoidon talousarvioylitykset johtuvat pääsääntöisesti ostojen (annettujen hoitovuorokausien) kustannuksista. Näitä tapahtumia on kuntayhtymien erittäin vaikea/mahdotonta ennakoida. Ylibudjetointia varmuuden vuoksi ennakoimattomiin menoihin ei voida kuitenkaan suositella, vaikka sitä on joitakin vuosia sitten tehtykin.

Perusturvajohtajan ehdotus:

Perusturvalautakunta kiittää tarkastuslautakuntaa perusteellisesta ja hyviä huomioita sisältävästä arviointikertomuksesta ja esittää edelleen kunnanhallitukselle esittelytekstin mukaiset toimenpiteet hyväksyttäväksi.

Päätös:

Perusturvalautakunta hyväksyi yksimielisesti ehdotuksen.

Kh 209 §
Liite 1

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää osaltaan hyväksyä perusturvalautakunnan tekemän selvityksen ja esittää sitä edelleen Rautalammin kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Tarkastuslautakunnan toimenpide-esitykset *liitteenä 1*.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

RAUTALAMMIN KUNTA
Perusturvalautakunta
Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

Kokouspäivä
3.10.2018
15.10.2018
30.10.2018

Sivu
76
223
102

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Kv 63 §
Liite 10

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Asiantuntijana kuultiin perusturvajohtaja Kirsi Solmaria.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Hallintokuntien toimenpiteet tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2017, tekninen toimi

Kh 218 §
Liite 8

Tarkastuslautakunta on pyytänyt kunnanhallitusta hankkimaan selvitykset arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin toimialoilta siten, että ne voidaan käsitellä syys- tai lokakuussa pidettävässä kunnanvaltuuston kokouksessa.

Teknisen toimen osalta on tehty *liitteen 8* mukainen selvitys.

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää osaltaan hyväksyä teknisen toimen tekemän selvityksen ja esittää sitä edelleen Rautalammin kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Kv 64 §
Liite 11

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Asiantuntijana kuultiin tekninen johtaja Antti Tuppuraa.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

RAUTALAMMIN KUNTA	Kokouspäivä	Sivu
Elinvoimalautakunta	10.01.2018	8
Elinvoimalautakunta	26.09.2018	31
Kunnanhallitus	15.10.2018	227
Kunnanvaltuusto	30.10.2018	104

Elinvoimaohjelma 2018-2025

Eltk 9 § (Aiempi otsikko: Elinvoimaohjelman valmistelutilanne)
Liite 2

Elinvoimaohjelman valmistelu vuosille 2018-2025 on käynnistynyt kuntastrategian 2030 tultua hyväksytyksi kunnanvaltuustossa 31.10.2017. Elinkeinotoimistossa on valmisteltu ohjelman luvut 1-2, jotka käsittelevät elinvoiman nykytilaa ja edellisen strategian tavoitteita ja niiden toteutumista.

(Valmistelija elinkeinoasiamies Iiro Lyytinen)

Esittelijän ehdotus: Elinvoimalautakunta keskustele ohjelman visio- ja toimenpideoista sekä vahvistaa valitut kärkialat, jotka ovat maa- ja metsätalous, metalliteollisuus, matkailu ja sote-ala. Läpileikkaavina teemoina on työpaikat ja asukkaat. Ohjelman työstämistä jatketaan elinvoimalautakunnan evästysten pohjalta.

(Esittelijä vs. kunnanjohtaja Anu Sepponen)

Päätös: Elinvoimalautakunta hyväksyi yksimielisesti ehdotuksen.

Eltk 35 §
Liite 2

Ohjelman valmistelua on jatkettu elinvoimalautakunnan evästysten mukaisesti. Ohjelma on liitteenä 2.

Esittelijän ehdotus: Elinvoimalautakunta hyväksyy elinvoimaohjelman vuosille 2018-2025 ja esittää sitä kunnanhallituksen hyväksyttäväksi.

(Esittelijä vt. kunnanjohtaja Anu Sepponen)

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

Kh 214 §
Liite 4

Rautalammin kunnan elinvoimaohjelma 2018-2025 on valmistunut. Strategia jalkautuu neljään kärkitoimialaan, joiden menestyminen on kunnan menestyksen kannalta ensisijaista. Lisäksi läpileikkaavina teemoina ovat asuminen, yhteisöllisyys ja kokeileva toimintakulttuuri. Elinkeino-ohjelman toimenpideosa antaa suuntaviivat kehittämiselle.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

RAUTALAMMIN KUNTA	Kokouspäivä	Sivu
Elinvoimalautakunta	10.01.2018	8
Elinvoimalautakunta	26.09.2018	31
Kunnanhallitus	15.10.2018	227
Kunnanvaltuusto	30.10.2018	105

Elinvoimaohjelma on *liitteenä 4*.

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus hyväksyy elinvoimaohjelman vuosille 2018-2025 ja esittää sitä kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Kv 65 §
Liite 13

Päätös: Vilkkaan keskustelun jälkeen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Asiantuntijan kuultiin vt. kunnanjohtaja Anu Sepposta.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Kiinteistöveron määrääminen vuodelle 2019

Kh 219 §

Liite 9

Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöveroprosentit määrätään prosentin sadasosan tarkkuudella. Kunnan tulee ilmoittaa kiinteistöveroprosentit verohallitukselle viimeistään marraskuun 17. päivänä. Verohallitus voi myöhentää ilmoituksen antamisen määräaika. Kiinteistöverolain mukaan kunnanvaltuusto voi päättää veroprosentit vuosittain seuraavissa rajoissa:

1. Yleinen veroprosentti 0,93-1,80 %
2. Vakituiseen asumiseen käytettävä rakennus 0,41-0,90 %
3. Muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93-1,80 %
4. Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentiksi kunnanvaltuusto voi määrätä 2,00-6,00 %
5. Voimalaitosten/ydinpolttoaineen loppusijoituslaitoksen veroprosentti enintään 3,10 %
6. Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti voidaan määrätä edellä säädettyä alhaisemmaksi taikka määrätä jopa 0,00 %:ksi.

Vuoden 2018 kiinteistöveroprosenteiksi Rautalammin kunnanvaltuusto vahvisti seuraavat prosentit:

1. Yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00 %
2. Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,70 %
3. Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,30 %
4. Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 0,00 %
5. Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0,00 %

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää ehdottaa kunnanvaltuustolle, että vuoden 2019 kiinteistöveroprosenteiksi määrätään seuraavat prosentit:

1. Yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00 %
2. Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,70 %
3. Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,30 %
4. Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 0,00 %
5. Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00 %.

Liitteenä 9 Suomen kuntien kiinteistöveroprosentit 2018.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Kv 66 §
Liite 14

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Tuloveroprosentin määrääminen vuodelle 2019

Kh 220 §

Kuntalain 111 §:n mukaan kunnanvaltuusto päättää viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosentista sekä muiden verojen perusteista.

Kunnanvaltuusto korotti neljä vuotta sitten tuloveroprosenttia 21,50 %:sta 22,00 %:iin.

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää ehdottaa kunnanvaltuustolle, että vuoden 2019 tuloveroprosentiksi määrätään 22,00 %.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kv 67 §

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Tarjous Västinniemen tontista

Kh 187 §
Liite 9

Henri Oksanen on tehnyt ostotarjouksen Saikarin Västinniemessä sijaitsevista rantatontista. Tontin pinta-ala on 4300 m², ja se sijaitsee Niiniveden rannalla. Kunta on aiemmin määritellyt tontin myyntihinnaksi 20.000 €. Tarjous tontista on 19.000 €.

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää osaltaan hyväksyä *liitteen 9* mukaisen tarjouksen ja esittää valtuustolle, että kunnanjohtaja valtuutetaan allekirjoittamaan kauppakirjan sen jälkeen, kun kunnanvaltuusto on kaupan hyväksynyt.

Päätös:

Timo Satuli esitti, että tontti myydään 20.000 eurolla. Ehdotusta ei kannatettu. Esittelijän esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Asiantuntijana kuultiin tekninen johtaja Antti Tuppuraa.

Kv 68 §
Liite 15

Päätös:

Valtuutettu Timo Satuli esitti, että Västinniemen rantatontti myydään 20.000 eurolla. Jarmo Hänninen kannatti esitystä.

Koska oli tehty kunnanhallituksen ehdotuksesta poikkeava esitys, puheenjohtaja päätti, että suoritetaan nimenhuutoäänestys. Kunnanhallituksen ehdotusta kannattavat äänestävät jaa, Timo Satulin ehdotusta kannattavat ei.

Äänestyksessä annettiin 18 jaa-ääntä, 2 ei-ääntä ja yksi tyhjä.

Kunnanhallituksen esitys hyväksyttiin äänin 18-2.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Määräalan osto tilasta Myllypelto RN:o 1:29

Kh 185 §
liite 7

Rautalammin kunta on neuvotellut Pekka Saarikon, Vuokko Poimalan ja Tuula Poimala-Ylösen kanssa n. 0.0200 ha määräalan ostamisesta tilasta Myllypelto RN:o 1:29 Rautalampi.

Kyseessä on Myllypelto tilaan kuuluva tonttimaa, jolle on rakennettu kunnan kaavatietä. Turkkilantie ei ole täysin asemakaavan osoittamassa paikassa, mutta tilan omistajien kanssa on todettu, että tämän hetkinen tien linjaus soveltuu parhaiten maastoon. Tämä vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista siirtää tietä kaavan osoittamaan paikkaan.

Määräalan kaupasta on tehty *liitteen 7* mukainen kauppakirja.

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää osaltaan hyväksyä kauppakirjan Myllypelto RN:o 1:29 määräalan (0.0200 ha) ostosta hintaan 900 € ja esittää sitä edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kv 69 §
Liite 16

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

RAUTALAMMIN KUNTA	Kokouspäivä	Sivu
Tarkastuslautakunta	19.12.2018	62
Tarkastuslautakunta	21.5.2018	32
Kunnanhallitus	17.9.2018	202
Kunnanvaltuusto	30.10.2018	111

Sidonnaisuusilmoitukset

Tarkltk 51 § Tarkastuslautakunta on kokouksessaan 24.10.2017 / § 42 merkinnyt tiedoksi saamansa kuntalain 84 §:n tarkoittamat sidonnaisuusilmoitukset.

Tarkastuslautakunta on saanut tämän jälkeen sidonnaisuusilmoituksia henkilöiltä, jotka eivät olleet jättäneet ilmoitusta 24.10.2017 mennessä.

Puheenjohtajan päätösehdotus:

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi 23.10.2017 jälkeen saadut sidonnaisuusilmoitukset. Edellä selostetut sidonnaisuusilmoitukset julkaistaan päätöksen jälkeen kunnan yleisessä tietoverkossa ja saatetaan kunnanvaltuustolle tiedoksi valtuuston tilinpäätöksen 2017 käsittelykokouksessa keväällä 2018.

Päätös: Päätösehdotuksen mukaisesti.

Tarkltk 27 §

Puheenjohtajan päätösehdotus:

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnalle tulleet uudet sidonnaisuusilmoitukset ja muutokset aikaisempiin ilmoituksiin sekä saattaa nämä tiedoksi valtuustolle.

Päätös: Päätösehdotuksen mukaisesti.

Kh 192 §
Liite 12

vt. kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnalle tulleet uudet sidonnaisuusilmoitukset ja muutokset aiempiin ilmoituksiin ja saattaa nämä tiedoksi valtuustolle.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

RAUTALAMMIN KUNTA
Tarkastuslautakunta
Tarkastuslautakunta
Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

Kokouspäivä
19.12.2018
21.5.2018
17.9.2018
30.10.2018

Sivu
62
32
202
112

Kv 70 §
Liite 17

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

Muut mahdolliset asiat

Kv 71 §

Valtuutettu Timo Satuli esitti, että Rautalammin Rakennuksen velkakirja asia tuodaan lista-asiana kunnanvaltuustoon, liittäen mukaan asiaan liittyvät asiakirjat ja selvitykset.

Vt. kunnanjohtaja kertoi velkakirja hyväksymisen historian, todeten, että kuntaliiton lakimiesten mukaan kunnanhallitus on toiminut kuntalain mukaisesti peruuttaessaan vuonna 2017 tehdyn tarpeettoman päätöksen. Asia on informoitu valtuustolle syyskuussa 2018.

Valtuuston puheenjohtaja esitti, että asia tuodaan vielä kerran valtuustoon lista-asiana.

Valtuusto hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	

KUNNANVALTUUSTO

Kokouspäivämäärä 30.10.2018

Pöytäkirja on viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon 1.11.2018. Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää kunnanvirastosta.

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät 54,55,56,71
	HLL 5 §:n 2 mom./muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamatta. Pykälät ja valituskieltojen perusteet

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella, §:t 57,58,59,60,61,62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69 Viranomaisen, osoite ja postiosoite ITÄ-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS PL 1744 (Minna Canthin katu 64) 70101 KUOPIO Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet Kunnallisvalitus, pykälät 57-70 Valitusaika 30 päivää
	Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite: Valitusaika
	Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista 8.11.2018
Valituskirja	Valituskirjassa on ilmoitettava - valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite - päätös, johon haetaan muutosta - miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi - muutosvaatimuksen perusteet Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite. Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.
Valitusasiakirjojen toimitaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valituskirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite Pykälät Valitusasiakirjat on toimitettava: nimi, osoite ja postiosoite Pykälät (muulle kuin valitusviranomaiselle)

	Pvm	Liite nro
ELtk	26.09.2018	3
K.hall	1.10.2018	7
K.valt	<u>30.10.2018</u>	<u>1</u>

26 Elinkeinotoimi

Toiminnan kuvaus:

Toimialan tehtävänä on kuntakonsernin elinvoimaan, yritys- ja elinkeinoelämän kehittämiseen ja toimintaedellytysten luomiseen sekä työllisyyden edistämiseen liittyvät asiat.

Perustoimintaa on yritysneuvonta, joka sisältää aloittavien yritysten perustamisneuvonnan ja toimivien yritysten neuvonnan sisältäen omistajanvaihdosten edistämisen.

Vastuuhenkilö/ -henkilöt:

kunnanjohtaja (elinkeinoasiamies)

Sitovat tavoitteet:

1. Uusia yrityksiä perustetaan vähintään 10 kappaletta vuodessa.
2. Yritysten kehittämishankkeita käynnistyy kunnan alueella 5 kappaletta.
3. Sukupolven- ja omistajanvaihdosten edistäminen.
4. Yritysten työvoimatarpeen täyttäminen.
5. Yritysten kehittämis- ja investointihankkeiden edistäminen.
6. Elinvoimaohjelman toimeenpaneminen.
7. Yritysvaikutusten arvioinnin laajentaminen muihin toimielimiin.
8. Matkailutoimialan kokonaisvaltainen kehittäminen kansallispuiston statusta ja Enonniemen vuorimaisema-alueetta hyödyntäen sekä kehitystoiminnan jatkuvuuden turvaaminen nykyisten kehittämishankkeiden päättyessä.

Toteutuma 1-8 kk:

1. Perustettuja yrityksiä 7 kpl (70%)
2. Tähän mennessä käynnistyneitä hankkeita 2 kpl, valmistelussa 2-3 kpl.
3. SavoGrown kautta tarjotaan omistajanvaihdospalvelua yhteistyössä Savon Yrittäjien kanssa, Rautalampilaisia yrityksiä on ollut palvelun piirissä 2 kpl.
4. SavoGrown kautta kunta on mukana FutureSavo -hankkeessa, jossa pureudutaan veto- ja pitovoimakysymyksiin.
5. Yrityksen kehittämishankkeisiin liittyvää neuvontaa on annettu 14 eri yritykselle.
6. Elinvoimaohjelma on hyväksyntävaiheessa lautakunnassa.
7. Kunnanhallitus on elinvoimalautakunnan esityksestä päättänyt yritysvaikutusten arvioinnin käyttöönotosta koko organisaatiossa. Elinvoimalautakunnan on syytä seurata arvioinnin toteutumista.
8. (ks. seuraava sivu)

Talousarvio Vuoden alusta

Jäljellä

1600	ELINVOIMA HALLINTO TUOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
4061	Luottamushenkilöiden palkkiot	3.550,00	2.736,00	814,00	0	77,1
4062	Viranhaltijoiden kokouspalkkio	1.950,00	727,50	1.222,50	0	37,3
*	Palkat ja palkkiot	5.500,00	3.463,50	2.036,50	0	63,0
	Henkilösivukulut					
4101	KVTEL maksut	0,00	73,61	73,61-	0	0,0
4104	Jaksotetut eläkevak.maksut	330,00	0,00	330,00	0	0,0
*	Eläkekulut	330,00	73,61	256,39	0	22,3
4100	Sotu-maksu	20,00	3,77	16,23	0	18,9
4106	Tapaturmavakuutusmaksu	10,00	1,38	8,62	0	13,8
4107	Työttömyysvakuutusmaksu	50,00	8,62	41,38	0	17,2
*	Muut henkilösivukulut	80,00	13,77	66,23	0	17,2
**	Henkilöstökulut	5.910,00	3.550,88	2.359,12	0	60,1
5100	Toimisto- ja pankkipalvelut	0,00	195,00	195,00-	0	0,0
5102	Asiantuntijapalvelut	35.000,00	292,25	34.707,75	0	0,8
5104	Painatukset ja ilmoitukset	2.100,00	0,00	2.100,00	20	0,0
5106	Posti- ja telepalvelut	300,00	151,20	148,80	151	50,4
5109	Koulutus	1.000,00	0,00	1.000,00	180	0,0
5139	Majoitus- ja ravitsemuspalv.	500,00	0,00	500,00	0	0,0
5140	Matkustus- ja kuljetuspalvelut	500,00	133,92	366,08	0	26,8
5146	Ateriapalvelut	0,00	32,89	32,89-	0	0,0
5147	Kokouskulupalvelut	700,00	557,02	142,98	482	79,6
5230	ATK-keskus (sis)	1.823,00	1.216,00	607,00	1.224	66,7
5240	Postimaksut (sis)	894,00	600,00	294,00	744	67,1
5270	Kopiointimaksut (sis)	537,00	360,00	177,00	360	67,0
*	Muiden palvelujen ostot	43.354,00	3.538,28	39.815,72	3.161	8,2
**	Palvelujen ostot	43.354,00	3.538,28	39.815,72	3.161	8,2
5301	Kalusto	500,00	80,00	420,00	1.151	16,0
5302	Toimistotarvikkeet	100,00	0,00	100,00	45	0,0
5304	Kirjallisuus	500,00	0,00	500,00	0	0,0
5316	ATK-tarvikkeet	200,00	84,99	115,01	0	42,5
*	Aineet, tarvikkeet ja tava	1.300,00	164,99	1.135,01	1.196	12,7
6100	Toimitilavuokrat	0,00	0,00	0,00	129	0,0
6300	Edustuskulut	100,00	51,00	49,00	17	51,0
6450	Muut kulut	0,00	500,00	500,00-	0	0,0
*	Muut toimintakulut	100,00	551,00	451,00-	146	551,0
***	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	50.664,00	7.805,15	42.858,85	4.503	15,4
	TOIMINTAKATE	50.664,00	7.805,15	42.858,85	4.503	15,4
	Rahoitustuotot ja -kulut					
	VUOSIKATE	50.664,00	7.805,15	42.858,85	4.503	15,4
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Satunnaiset erät					
	TILIKAUDEN TULOS	50.664,00	7.805,15	42.858,85	4.503	15,4
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	50.664,00	7.805,15	42.858,85	4.503	15,4
1821	Kk:n alv-saatavatili	0,00	288,63	288,63-	470	0,0

Rautalammin kunta
INTIME/SISÄINEN LASKENTA

Tuloslaskelma ulk+sis pitk
TILIVUOSI 012018-122018 KAUSI 082018 VYÖRYTETTY

SIVU 2
21/09/18 13:27

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä Edell vuosi	Tot %
*	Kumulatiivinen alv-ostot	0,00	288,63	288,63-	470 0,0

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %
1609	ELINKEINOJAOSTO					
	TULOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
4061	Luottamushenkilöiden palkkiot	0,00	0,00	0,00	536	0,0
4062	Viranhaltijoiden kokouspalkkio	0,00	0,00	0,00	244	0,0
*	Palkat ja palkkiot	0,00	0,00	0,00	780	0,0
	Henkilösivukulut					
4101	KVTEL maksut	0,00	0,00	0,00	42	0,0
*	Eläkekulut	0,00	0,00	0,00	42	0,0
4100	Sotu-maksu	0,00	0,00	0,00	3	0,0
4106	Tapaturmavakuutusmaksu	0,00	0,00	0,00	1	0,0
4107	Työttömyysvakuutusmaksu	0,00	0,00	0,00	6	0,0
*	Muut henkilösivukulut	0,00	0,00	0,00	10	0,0
**	Henkilöstökulut	0,00	0,00	0,00	831	0,0
***	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	0,00	0,00	0,00	831	0,0
	TOIMINTAKATE	0,00	0,00	0,00	831	0,0
	Rahoitustuotot ja -kulut					
	VUOSIKATE	0,00	0,00	0,00	831	0,0
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Satunnaiset erät					
	TILIKAUDEN TULOS	0,00	0,00	0,00	831	0,0
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00	0,00	831	0,0

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %
1610	NEUVONTA					
	TULOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
4008	Muut tilapäiset palkat	0,00	0,00	0,00	1.653	0,0
*	Palkat ja palkkiot	0,00	0,00	0,00	1.653	0,0
	Henkilösivukulut					
4101	KVTEL maksut	0,00	0,00	0,00	282	0,0
*	Eläkekulut	0,00	0,00	0,00	282	0,0
4100	Sotu-maksu	0,00	0,00	0,00	18	0,0
4106	Tapaturmavakuutusmaksu	0,00	0,00	0,00	8	0,0
4107	Työttömyysvakuutusmaksu	0,00	0,00	0,00	41	0,0
*	Muut henkilösivukulut	0,00	0,00	0,00	66	0,0
**	Henkilöstökulut	0,00	0,00	0,00	2.001	0,0
***	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	0,00	0,00	0,00	2.001	0,0
	TOIMINTAKATE	0,00	0,00	0,00	2.001	0,0
	Rahoitustuotot ja -kulut					
	VUOSIKATE	0,00	0,00	0,00	2.001	0,0
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Satunnaiset erät					
	TILIKAUDEN TULOS	0,00	0,00	0,00	2.001	0,0
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00	0,00	2.001	0,0

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %
1612	YRITTÄJÄKOULUTUS JA -KASVATUS TULOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
3400	Maksutuotot	2.000,00-	0,00	2.000,00-	2.565-	0,0
*	Maksutuotot	2.000,00-	0,00	2.000,00-	2.565-	0,0
***	TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2.000,00-	0,00	2.000,00-	2.565-	0,0
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
	Henkilösivukulut					
5102	Asiantuntijapalvelut	0,00	450,00	450,00-	1.352	0,0
5109	Koulutus	5.000,00	0,00	5.000,00	1.993	0,0
5147	Kokouskulupalvelut	0,00	0,00	0,00	196	0,0
*	Muiden palvelujen ostot	5.000,00	450,00	4.550,00	3.542	9,0
**	Palvelujen ostot	5.000,00	450,00	4.550,00	3.542	9,0
6100	Toimitilavuokrat	0,00	0,00	0,00	140	0,0
*	Muut toimintakulut	0,00	0,00	0,00	140	0,0
***	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	5.000,00	450,00	4.550,00	3.682	9,0
	TOIMINTAKATE	3.000,00	450,00	2.550,00	1.117	15,0
	Rahoitustuotot ja -kulut					
	VUOSIKATE	3.000,00	450,00	2.550,00	1.117	15,0
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Satunnaiset erät					
	TILIKAUDEN TULOS	3.000,00	450,00	2.550,00	1.117	15,0
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	3.000,00	450,00	2.550,00	1.117	15,0
1821	Kk:n alv-saatavatili	0,00	108,00	108,00-	804	0,0
*	Kumulatiivinen alv-ostot	0,00	108,00	108,00-	804	0,0

	Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %
1615 KAMPANJAT/MARKKIN.JA AVUSTUKS. TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
4003 Tunti- ja urakkapalkat	0,00	0,00	0,00	49	0,0
* Palkat ja palkkiot	0,00	0,00	0,00	49	0,0
Henkilösivukulut					
4101 KVTEL maksut	0,00	0,00	0,00	8	0,0
* Eläkekulut	0,00	0,00	0,00	8	0,0
4100 Sotu-maksu	0,00	0,00	0,00	1	0,0
4106 Tapaturmavakuutusmaksu	0,00	0,00	0,00	0	0,0
4107 Työttömyysvauutusmaksu	0,00	0,00	0,00	1	0,0
* Muut henkilösivukulut	0,00	0,00	0,00	2	0,0
** Henkilöstökulut	0,00	0,00	0,00	59	0,0
5102 Asiantuntijapalvelut	8.000,00	601,61	7.398,39	9.180	7,5
5104 Painatukset ja ilmoitukset	2.500,00	1.842,50	657,50	91	73,7
5106 Posti- ja telepalvelut	0,00	387,86	387,86-	13	0,0
5140 Matkustus- ja kuljetuspalvelut	0,00	40,01	40,01-	0	0,0
5141 sisMatkustus- ja kuljetuspalv.	947,00	0,00	947,00	50	0,0
5200 Muut palvelut	1.000,00	0,00	1.000,00	700	0,0
* Muiden palvelujen ostot	12.447,00	2.871,98	9.575,02	10.034	23,1
** Palvelujen ostot	12.447,00	2.871,98	9.575,02	10.034	23,1
5301 Kalusto	1.000,00	0,00	1.000,00	6.441	0,0
5316 ATK-tarvikkeet	0,00	0,00	0,00	220	0,0
5500 Muut aineet ja tarvikkeet	500,00	0,00	500,00	239	0,0
* Aineet, tarvikkeet ja tava	1.500,00	0,00	1.500,00	6.899	0,0
6040 Avustukset	8.500,00	0,00	8.500,00	2.500	0,0
* Avustukset	8.500,00	0,00	8.500,00	2.500	0,0
6450 Muut kulut	200,00	500,00	300,00-	100	250,0
* Muut toimintakulut	200,00	500,00	300,00-	100	250,0
*** TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	22.647,00	3.371,98	19.275,02	19.592	14,9
TOIMINTAKATE	22.647,00	3.371,98	19.275,02	19.592	14,9
Rahoitustuotot ja -kulut					
8320 Viivästyskorkomenot	0,00	16,64	16,64-	0	0,0
* Muut rahoituskulut	0,00	16,64	16,64-	0	0,0
VUOSIKATE	22.647,00	3.388,62	19.258,38	19.592	15,0
Poistot ja arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS	22.647,00	3.388,62	19.258,38	19.592	15,0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	22.647,00	3.388,62	19.258,38	19.592	15,0
1821 Kk:n alv-saatavatili	0,00	689,28	689,28-	3.994	0,0
* Kumulatiivinen alv-ostot	0,00	689,28	689,28-	3.994	0,0

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä Edell vuosi	Tot %	
1617	ELINKEINO TOIMENPITEET TUOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
	Henkilösivukulut					
5102	Asiantuntijapalvelut	5.000,00	312,01	4.687,99	336	6,2
5147	Kokouskulupalvelut	0,00	93,70	93,70-	66	0,0
5225	Palvel.osto keskuskeittiö sis	0,00	0,00	0,00	165	0,0
*	Muiden palvelujen ostot	5.000,00	405,71	4.594,29	567	8,1
**	Palvelujen ostot	5.000,00	405,71	4.594,29	567	8,1
5404	Sähkö	0,00	870,96	870,96-	0	0,0
*	Aineet, tarvikkeet ja tava	0,00	870,96	870,96-	0	0,0
6090	Yritystuki	10.000,00	6.000,00	4.000,00	5.000	60,0
*	Avustukset	10.000,00	6.000,00	4.000,00	5.000	60,0
6300	Edustuskulut	0,00	423,51	423,51-	953	0,0
*	Muut toimintakulut	0,00	423,51	423,51-	953	0,0
***	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	15.000,00	7.700,18	7.299,82	6.520	51,3
	TOIMINTAKATE	15.000,00	7.700,18	7.299,82	6.520	51,3
	Rahoitustuotot ja -kulut					
	VUOSIKATE	15.000,00	7.700,18	7.299,82	6.520	51,3
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Satunnaiset erät					
	TILIKAUDEN TULOS	15.000,00	7.700,18	7.299,82	6.520	51,3
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	15.000,00	7.700,18	7.299,82	6.520	51,3
1821	Kk:n alv-saatavtili	0,00	315,13	315,13-	181	0,0
*	Kumulatiivinen alv-ostot	0,00	315,13	315,13-	181	0,0

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %
1618	LUONTOMATKAILUN KOORDIN.HANKE TULOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
3031	Myyntitulot muilta verollinen	0,00	80,65-	80,65	0	0,0
*	Myyntituotot	0,00	80,65-	80,65	0	0,0
3605	Tuet ja avustukset kunnalta	12.149,00-	0,00	12.149,00-	0	0,0
3610	Valtion avustukset	84.463,00-	0,00	84.463,00-	0	0,0
3650	Muut tuet ja avustukset	0,00	7.645,50-	7.645,50	0	0,0
*	Tuet ja avustukset	96.612,00-	7.645,50-	88.966,50-	0	7,9
***	TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	96.612,00-	7.726,15-	88.885,85-	0	8,0
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
4002	Vakinaisten työsuhteisten	0,00	1.307,87	1.307,87-	2.753	0,0
4008	Muut tilapäiset palkat	68.724,00	40.562,06	28.161,94	44.106	59,0
4140	Sairausvakuutuskorvaukset	0,00	0,00	0,00	6.112-	0,0
*	Palkat ja palkkiot	68.724,00	41.869,93	26.854,07	40.747	60,9
	Henkilösivukulut					
4101	KVTEL maksut	11.510,00	7.013,24	4.496,76	7.989	60,9
*	Eläkekulut	11.510,00	7.013,24	4.496,76	7.989	60,9
4100	Sotu-maksu	740,00	360,08	379,92	440	48,7
4106	Tapaturmavakuutusmaksu	320,00	131,45	188,55	216	41,1
4107	Työttömyysvauutusmaksu	1.700,00	820,62	879,38	1.162	48,3
*	Muut henkilösivukulut	2.760,00	1.312,15	1.447,85	1.818	47,5
**	Henkilöstökulut	82.994,00	50.195,32	32.798,68	50.554	60,5
5030	Palvelujen ostot muilta	0,00	952,73	952,73-	3.312	0,0
*	Asiakaspalvelujen ostot	0,00	952,73	952,73-	3.312	0,0
5100	Toimisto- ja pankkipalvelut	0,00	312,23	312,23-	105	0,0
5102	Asiantuntijapalvelut	5.000,00	7.567,41	2.567,41-	13.114	151,3
5104	Painatukset ja ilmoitukset	2.000,00	1.831,28	168,72	12.005	91,6
5106	Posti- ja telepalvelut	1.081,00	457,31	623,69	549	42,3
5109	Koulutus	1.000,00	190,00	810,00	775	19,0
5110	Pesula- ja puhtaanapitopalvelu	0,00	423,75	423,75-	336	0,0
5113	ICT-palvelut	0,00	168,22	168,22-	0	0,0
5139	Majoitus- ja ravitsemuspalv.	1.000,00	900,54	99,46	3.997	90,1
5140	Matkustus- ja kuljetuspalvelut	7.000,00	2.950,75	4.049,25	6.714	42,2
5141	sisMatkustus- ja kuljetuspalv.	0,00	50,00	50,00-	0	0,0
5146	Ateriapalvelut	2.347,00	1.703,26	643,74	5.419	72,6
5147	Kokouskulupalvelut	1.000,00	287,89	712,11	1.202	28,8
5200	Muut palvelut	1.500,00	754,03	745,97	1.474	50,3
*	Muiden palvelujen ostot	21.928,00	17.596,67	4.331,33	45.690	80,2
**	Palvelujen ostot	21.928,00	18.549,40	3.378,60	49.002	84,6
5301	Kalusto	400,00	0,00	400,00	172	0,0
5302	Toimistotarvikkeet	500,00	1.316,30	816,30-	931	263,3
5305	Elintarvikkeet	200,00	0,00	200,00	43	0,0
5316	ATK-tarvikkeet	200,00	0,00	200,00	0	0,0
5319	Rakennusmateriaali	0,00	0,00	0,00	85	0,0
5500	Muut aineet ja tarvikkeet	200,00	0,00	200,00	481	0,0
*	Aineet, tarvikkeet ja tava	1.500,00	1.316,30	183,70	1.711	87,8
6100	Toimitilavuokrat	838,00	701,56	136,44	651	83,7
6150	Muut vuokrat	469,00	0,00	469,00	304	0,0
6160	Vuokrat (sisäinen)	1.031,00	1.031,28	0,28-	516	100,0
6450	Muut kulut	0,00	138,92	138,92-	0	0,0
*	Muut toimintakulut	2.338,00	1.871,76	466,24	1.470	80,1
***	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	108.760,00	71.932,78	36.827,22	102.737	66,1
	TOIMINTAKATE	12.148,00	64.206,63	52.058,63-	102.737	528,5
	Rahoitustuotot ja -kulut					

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %
8320	Viivästyskorkomenot	0,00	1,25	1,25-	0	0,0
*	Muut rahoituskulut	0,00	1,25	1,25-	0	0,0
VUOSIKATE		12.148,00	64.207,88	52.059,88-	102.737	528,5
Poistot ja arvonalentumiset						
Satunnaiset erät						
TILIKAUDEN TULOS		12.148,00	64.207,88	52.059,88-	102.737	528,5
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		12.148,00	64.207,88	52.059,88-	102.737	528,5
1821	Kk:n alv-saatavatili	0,00	2.880,08	2.880,08-	8.802	0,0
*	Kumulatiivinen alv-ostot	0,00	2.880,08	2.880,08-	8.802	0,0

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %
1619	TYÖTÄ OSUUSKUNNASTA -HANKE TULOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
3135	Oppisop.koulutuksen koul.korv.	0,00	0,00	0,00	200-	0,0
*	Myyntituotot	0,00	0,00	0,00	200-	0,0
3605	Tuet ja avustukset kunnalta	5.058,00-	0,00	5.058,00-	0	0,0
3610	Valtion avustukset	23.608,00-	21.785,75-	1.822,25-	0	92,3
3650	Muut tuet ja avustukset	0,00	11.979,67-	11.979,67	0	0,0
*	Tuet ja avustukset	28.666,00-	33.765,42-	5.099,42	0	117,8
***	TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	28.666,00-	33.765,42-	5.099,42	200-	117,8
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
4008	Muut tilapäiset palkat	20.066,00	22.526,87	2.460,87-	39.494	112,3
*	Palkat ja palkkiot	20.066,00	22.526,87	2.460,87-	39.494	112,3
	Henkilösivukulut					
4101	KVTEL maksut	3.360,00	3.773,29	413,29-	6.734	112,3
*	Eläkekulut	3.360,00	3.773,29	413,29-	6.734	112,3
4100	Sotu-maksu	220,00	193,73	26,27	427	88,1
4106	Tapaturmavakuutusmaksu	90,00	70,71	19,29	182	78,6
4107	Työttömyysvauutusmaksu	500,00	441,53	58,47	979	88,3
*	Muut henkilösivukulut	810,00	705,97	104,03	1.588	87,2
**	Henkilöstökulut	24.236,00	27.006,13	2.770,13-	47.815	111,4
5100	Toimisto- ja pankkipalvelut	0,00	77,00	77,00-	0	0,0
5102	Asiantuntijapalvelut	5.300,00	321,00	4.979,00	2.843	6,1
5106	Posti- ja telepalvelut	350,00	215,58	134,42	400	61,6
5109	Koulutus	0,00	1.790,00	1.790,00-	95	0,0
5140	Matkustus- ja kuljetuspalvelut	1.620,00	1.283,90	336,10	5.451	79,3
5146	Ateriapalvelut	200,00	0,00	200,00	31	0,0
5147	Kokouskulupalvelut	60,00	288,22	228,22-	22	480,4
*	Muiden palvelujen ostot	7.530,00	3.975,70	3.554,30	8.841	52,8
**	Palvelujen ostot	7.530,00	3.975,70	3.554,30	8.841	52,8
5302	Toimistotarvikkeet	0,00	9,64	9,64-	0	0,0
5305	Elintarvikkeet	95,00	3,90	91,10	64	4,1
*	Aineet, tarvikkeet ja tava	95,00	13,54	81,46	64	14,3
6100	Toimitilavuokrat	0,00	0,00	0,00	150	0,0
6150	Muut vuokrat	665,00	166,94	498,06	30	25,1
6160	Vuokrat (sisäinen)	1.199,00	0,00	1.199,00	3.637	0,0
6450	Muut kulut	0,00	0,00	0,00	51	0,0
*	Muut toimintakulut	1.864,00	166,94	1.697,06	3.869	9,0
***	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	33.725,00	31.162,31	2.562,69	60.589	92,4
	TOIMINTAKATE	5.059,00	2.603,11-	7.662,11	60.389	-51,5
	Rahoitustuotot ja -kulut					
	VUOSIKATE	5.059,00	2.603,11-	7.662,11	60.389	-51,5
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Satunnaiset erät					
	TILIKAUDEN TULOS	5.059,00	2.603,11-	7.662,11	60.389	-51,5
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	5.059,00	2.603,11-	7.662,11	60.389	-51,5
1821	Kk:n alv-saatavali	0,00	705,65	705,65-	960	0,0
*	Kumulatiivinen alv-ostot	0,00	705,65	705,65-	960	0,0

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %
1620	RUOKAELÄMYKSIÄ -HANKE TULOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
3790	Muut tuotot	0,00	14.492,50-	14.492,50	0	0,0
*	Muut toimintatuotot	0,00	14.492,50-	14.492,50	0	0,0
***	TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0,00	14.492,50-	14.492,50	0	0,0
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
4002	Vakinaisten työsuhteisten	0,00	189,16	189,16-	0	0,0
4008	Muut tilapäiset palkat	0,00	7.504,41	7.504,41-	3.907	0,0
*	Palkat ja palkkiot	0,00	7.693,57	7.693,57-	3.907	0,0
	Henkilösivukulut					
4101	KVTEL maksut	0,00	1.288,68	1.288,68-	666	0,0
*	Eläkekulut	0,00	1.288,68	1.288,68-	666	0,0
4100	Sotu-maksu	0,00	66,15	66,15-	42	0,0
4106	Tapaturmavakuutusmaksu	0,00	24,14	24,14-	18	0,0
4107	Työttömyysvauutusmaksu	0,00	150,81	150,81-	97	0,0
*	Muut henkilösivukulut	0,00	241,10	241,10-	157	0,0
**	Henkilöstökulut	0,00	9.223,35	9.223,35-	4.731	0,0
5102	Asiantuntijapalvelut	0,00	11.637,14	11.637,14-	11.799	0,0
5109	Koulutus	0,00	5.309,65	5.309,65-	1.282	0,0
5139	Majoitus- ja ravitsemuspalv.	0,00	41,98	41,98-	91	0,0
5140	Matkustus- ja kuljetuspalvelut	0,00	1.232,38	1.232,38-	365	0,0
5147	Kokouskulupalvelut	0,00	0,00	0,00	58	0,0
5180	Muut yhteistoimintaosuudet	0,00	0,00	0,00	19.086	0,0
5200	Muut palvelut	0,00	654,84	654,84-	581	0,0
*	Muiden palvelujen ostot	0,00	18.875,99	18.875,99-	33.262	0,0
**	Palvelujen ostot	0,00	18.875,99	18.875,99-	33.262	0,0
5302	Toimistotarvikkeet	0,00	69,34	69,34-	0	0,0
5305	Elintarvikkeet	0,00	1.352,44	1.352,44-	137	0,0
5310	Vaatteisto	0,00	503,86	503,86-	0	0,0
5319	Rakennusmateriaali	0,00	508,00	508,00-	0	0,0
5500	Muut aineet ja tarvikkeet	0,00	63,74	63,74-	111	0,0
*	Aineet, tarvikkeet ja tava	0,00	2.497,38	2.497,38-	248	0,0
6040	Avustukset	60.000,00	0,00	60.000,00	0	0,0
*	Avustukset	60.000,00	0,00	60.000,00	0	0,0
6100	Toimitilavuokrat	0,00	219,35	219,35-	0	0,0
6160	Vuokrat (sisäinen)	0,00	440,00	440,00-	160	0,0
*	Muut toimintakulut	0,00	659,35	659,35-	160	0,0
***	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	60.000,00	31.256,07	28.743,93	38.401	52,1
	TOIMINTAKATE	60.000,00	16.763,57	43.236,43	38.401	27,9
	Rahoitustuotot ja -kulut					
	VUOSIKATE	60.000,00	16.763,57	43.236,43	38.401	27,9
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Satunnaiset erät					
	TILIKAUDEN TULOS	60.000,00	16.763,57	43.236,43	38.401	27,9
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	60.000,00	16.763,57	43.236,43	38.401	27,9
1821	Kk:n alv-saatavatili	0,00	4.119,91	4.119,91-	3.069	0,0
*	Kumulatiivinen alv-ostot	0,00	4.119,91	4.119,91-	3.069	0,0

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %
1621	KIEHTOVA MAISEMA -HANKE TUOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
3250	Sisäiset myyntitulot	0,00	795,00-	795,00	0	0,0
*	Myyntituotot	0,00	795,00-	795,00	0	0,0
3605	Tuet ja avustukset kunnalta	6.267,00-	0,00	6.267,00-	0	0,0
3610	Valtion avustukset	50.894,00-	0,00	50.894,00-	0	0,0
3650	Muut tuet ja avustukset	6.100,00-	2.200,00-	3.900,00-	0	36,1
*	Tuet ja avustukset	63.261,00-	2.200,00-	61.061,00-	0	3,5
3790	Muut tuotot	17.370,00-	13.128,00-	4.242,00-	3.740-	75,6
*	Muut toimintatuotot	17.370,00-	13.128,00-	4.242,00-	3.740-	75,6
***	TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	80.631,00-	16.123,00-	64.508,00-	3.740-	20,0
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
4002	Vakinaisten työsuhteisten	4.757,00	665,39	4.091,61	2.643	14,0
4008	Muut tilapäiset palkat	19.500,00	18.334,33	1.165,67	13.683	94,0
4140	Sairausvakuutuskorvaukset	0,00	64,83-	64,83	0	0,0
*	Palkat ja palkkiot	24.257,00	18.934,89	5.322,11	16.326	78,1
	Henkilösivukulut					
4101	KVTEL maksut	4.070,00	3.182,46	887,54	2.783	78,2
*	Eläkekulut	4.070,00	3.182,46	887,54	2.783	78,2
4100	Sotu-maksu	260,00	162,85	97,15	196	62,6
4106	Tapaturmavakuutusmaksu	110,00	59,65	50,35	78	54,2
4107	Työttömyysvakuutusmaksu	600,00	372,42	227,58	414	62,1
*	Muut henkilösivukulut	970,00	594,92	375,08	688	61,3
**	Henkilöstökulut	29.297,00	22.712,27	6.584,73	19.796	77,5
5100	Toimisto- ja pankkipalvelut	500,00	455,00	45,00	315	91,0
5102	Asiantuntijapalvelut	20.000,00	2.570,00	17.430,00	2.883	12,9
5104	Painatukset ja ilmoitukset	5.000,00	3.193,10	1.806,90	2.906	63,9
5106	Posti- ja telepalvelut	150,00	70,08	79,92	187	46,7
5110	Pesula- ja puhtaanapitopalvelu	150,00	0,00	150,00	52	0,0
5139	Majoitus- ja ravitsemuspalv.	15.000,00	3.026,70	11.973,30	12.399	20,2
5140	Matkustus- ja kuljetuspalvelut	10.000,00	9.641,18	358,82	11.211	96,4
5146	Ateriapalvelut	0,00	609,68	609,68-	99	0,0
5147	Kokouskulupalvelut	0,00	317,84	317,84-	136	0,0
5200	Muut palvelut	2.000,00	26.967,88	24.967,88-	924	1.348,4
*	Muiden palvelujen ostot	52.800,00	46.851,46	5.948,54	31.112	88,7
**	Palvelujen ostot	52.800,00	46.851,46	5.948,54	31.112	88,7
5302	Toimistotarvikkeet	1.000,00	528,44	471,56	466	52,8
5305	Elintarvikkeet	50,00	0,00	50,00	26	0,0
5310	Vaatteisto	0,00	46,85	46,85-	0	0,0
5316	ATK-tarvikkeet	200,00	0,00	200,00	80	0,0
5500	Muut aineet ja tarvikkeet	500,00	375,00	125,00	639	75,0
*	Aineet, tarvikkeet ja tava	1.750,00	950,29	799,71	1.210	54,3
6100	Toimitilavuokrat	1.050,00	1.032,75	17,25	644	98,4
6150	Muut vuokrat	2.000,00	1.062,02	937,98	1.000	53,1
6160	Vuokrat (sisäinen)	0,00	0,00	0,00	344	0,0
*	Muut toimintakulut	3.050,00	2.094,77	955,23	1.988	68,7
***	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	86.897,00	72.608,79	14.288,21	54.107	83,6
	TOIMINTAKATE	6.266,00	56.485,79	50.219,79-	50.367	901,5
	Rahoitustuotot ja -kulut					
	VUOSIKATE	6.266,00	56.485,79	50.219,79-	50.367	901,5
	Poistot ja arvonalentumiset					

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %

Satunnaiset erät						

	TILIKAUDEN TULOS	6.266,00	56.485,79	50.219,79-	50.367	901,5
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	6.266,00	56.485,79	50.219,79-	50.367	901,5
1821	Kk:n alv-saatavatili	0,00	4.332,95	4.332,95-	2.128	0,0
*	Kumulatiivinen alv-ostot	0,00	4.332,95	4.332,95-	2.128	0,0

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %
1622	SAVOGROW JA EU-HANKKEET TULOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
	Henkilösivukulut					
5102	Asiantuntijapalvelut	140.000,00	89.522,28	50.477,72	89.522	63,9
*	Muiden palvelujen ostot	140.000,00	89.522,28	50.477,72	89.522	63,9
**	Palvelujen ostot	140.000,00	89.522,28	50.477,72	89.522	63,9
***	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	140.000,00	89.522,28	50.477,72	89.522	63,9
	TOIMINTAKATE	140.000,00	89.522,28	50.477,72	89.522	63,9
	Rahoitustuotot ja -kulut					
	VUOSIKATE	140.000,00	89.522,28	50.477,72	89.522	63,9
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Satunnaiset erät					
	TILIKAUDEN TULOS	140.000,00	89.522,28	50.477,72	89.522	63,9
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	140.000,00	89.522,28	50.477,72	89.522	63,9
1821	Kk:n alv-saatavatili	0,00	19.500,16	19.500,16-	20.121	0,0
*	Kumulatiivinen alv-ostot	0,00	19.500,16	19.500,16-	20.121	0,0

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %

1623	ELINKEINO-OSASTO					
	TULOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
	Henkilösivukulut					
5404	Sähkö	0,00	0,00	0,00	871	0,0
*	Aineet, tarvikkeet ja tava	0,00	0,00	0,00	871	0,0
***	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	0,00	0,00	0,00	871	0,0
	TOIMINTAKATE	0,00	0,00	0,00	871	0,0
	Rahoitustuotot ja -kulut					
	VUOSIKATE	0,00	0,00	0,00	871	0,0
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Satunnaiset erät					
	TILIKAUDEN TULOS	0,00	0,00	0,00	871	0,0
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00	0,00	871	0,0
1821	Kk:n alv-saatavatili	0,00	0,00	0,00	209	0,0
*	Kumulatiivinen alv-ostot	0,00	0,00	0,00	209	0,0

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %
1624	YHTEISHANKEOSUUDET TULOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
3790	Muut tuotot	0,00	0,00	0,00	120-	0,0
*	Muut toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	120-	0,0
***	TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0,00	0,00	0,00	120-	0,0
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
	Henkilösivukulut					
5102	Asiantuntijapalvelut	2.000,00	0,00	2.000,00	0	0,0
5180	Muut yhteistoimintaosuudet	15.000,00	1.946,87	13.053,13	0	13,0
*	Muiden palvelujen ostot	17.000,00	1.946,87	15.053,13	0	11,5
**	Palvelujen ostot	17.000,00	1.946,87	15.053,13	0	11,5
***	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	17.000,00	1.946,87	15.053,13	0	11,5
	TOIMINTAKATE	17.000,00	1.946,87	15.053,13	120-	11,5
	Rahoitustuotot ja -kulut					
	VUOSIKATE	17.000,00	1.946,87	15.053,13	120-	11,5
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Satunnaiset erät					
	TILIKAUDEN TULOS	17.000,00	1.946,87	15.053,13	120-	11,5
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	17.000,00	1.946,87	15.053,13	120-	11,5

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %
1630	TAPAHTUMAT					
	TULOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
4003	Tunti- ja urakkapalkat	0,00	0,00	0,00	104	0,0
4008	Muut tilapäiset palkat	0,00	0,00	0,00	500	0,0
*	Palkat ja palkkiot	0,00	0,00	0,00	604	0,0
	Henkilösivukulut					
4101	KVTEL maksut	0,00	0,00	0,00	103	0,0
*	Eläkekulut	0,00	0,00	0,00	103	0,0
4100	Sotu-maksu	0,00	0,00	0,00	7	0,0
4106	Tapaturmavakuutusmaksu	0,00	0,00	0,00	3	0,0
4107	Työttömyysvakuutusmaksu	0,00	0,00	0,00	15	0,0
*	Muut henkilösivukulut	0,00	0,00	0,00	24	0,0
**	Henkilöstökulut	0,00	0,00	0,00	731	0,0
5030	Palvelujen ostot muilta	0,00	0,00	0,00	249	0,0
*	Asiakaspalvelujen ostot	0,00	0,00	0,00	249	0,0
5102	Asiantuntijapalvelut	25.000,00	150,00	24.850,00	8.947	0,6
5104	Painatukset ja ilmoitukset	7.000,00	264,00	6.736,00	1.418	3,8
5108	Vakuutukset	0,00	0,00	0,00	198	0,0
5140	Matkustus- ja kuljetuspalvelut	0,00	33,60	33,60-	1.169	0,0
5141	sisMatkustus- ja kuljetuspalv.	500,00	180,00	320,00	125	36,0
5146	Ateriapalvelut	0,00	0,00	0,00	789	0,0
5147	Kokouskulupalvelut	0,00	0,00	0,00	384	0,0
5180	Muut yhteistoimintaosuudet	0,00	0,00	0,00	1.033	0,0
5200	Muut palvelut	0,00	0,00	0,00	1.242	0,0
*	Muiden palvelujen ostot	32.500,00	627,60	31.872,40	15.304	1,9
**	Palvelujen ostot	32.500,00	627,60	31.872,40	15.553	1,9
5500	Muut aineet ja tarvikkeet	0,00	133,78	133,78-	1.240	0,0
*	Aineet, tarvikkeet ja tava	0,00	133,78	133,78-	1.240	0,0
6040	Avustukset	0,00	2.112,90	2.112,90-	1.200	0,0
*	Avustukset	0,00	2.112,90	2.112,90-	1.200	0,0
6150	Muut vuokrat	0,00	0,00	0,00	45	0,0
6160	Vuokrat (sisäinen)	0,00	0,00	0,00	31	0,0
6209	Muut välilliset verot	0,00	0,00	0,00	111	0,0
6300	Edustuskulut	0,00	629,40	629,40-	639	0,0
*	Muut toimintakulut	0,00	629,40	629,40-	826	0,0
***	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	32.500,00	3.503,68	28.996,32	19.550	10,8
	TOIMINTAKATE	32.500,00	3.503,68	28.996,32	19.550	10,8
	Rahoitustuotot ja -kulut					
	VUOSIKATE	32.500,00	3.503,68	28.996,32	19.550	10,8
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Satunnaiset erät					
	TILIKAUDEN TULOS	32.500,00	3.503,68	28.996,32	19.550	10,8
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	32.500,00	3.503,68	28.996,32	19.550	10,8
1821	Kk:n alv-saatavatili	0,00	481,43	481,43-	2.441	0,0
*	Kumulatiivinen alv-ostot	0,00	481,43	481,43-	2.441	0,0

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %
1640	MATKAILU					
	TULOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
3030	Myyntituotot muilta	0,00	2,42-	2,42	23-	0,0
*	Myyntituotot	0,00	2,42-	2,42	23-	0,0
***	TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0,00	2,42-	2,42	23-	0,0
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
4003	Tunti- ja urakkapalkat	0,00	41,04	41,04-	0	0,0
4008	Muut tilapäiset palkat	0,00	8.346,90	8.346,90-	0	0,0
*	Palkat ja palkkiot	0,00	8.387,94	8.387,94-	0	0,0
	Henkilösivukulut					
4101	KVTEL maksut	0,00	1.404,99	1.404,99-	0	0,0
*	Eläkekulut	0,00	1.404,99	1.404,99-	0	0,0
4100	Sotu-maksu	0,00	72,16	72,16-	0	0,0
4106	Tapaturmavakuutusmaksu	0,00	26,33	26,33-	0	0,0
4107	Työttömyysvauutusmaksu	0,00	164,39	164,39-	0	0,0
*	Muut henkilösivukulut	0,00	262,88	262,88-	0	0,0
**	Henkilöstökulut	0,00	10.055,81	10.055,81-	0	0,0
5102	Asiantuntijapalvelut	10.000,00	263,55	9.736,45	0	2,6
5104	Painatukset ja ilmoitukset	5.000,00	3.388,75	1.611,25	0	67,8
5106	Posti- ja telepalvelut	0,00	119,35	119,35-	60	0,0
5140	Matkustus- ja kuljetuspalvelut	0,00	501,32	501,32-	0	0,0
5200	Muut palvelut	0,00	375,00	375,00-	0	0,0
*	Muiden palvelujen ostot	15.000,00	4.647,97	10.352,03	60	31,0
**	Palvelujen ostot	15.000,00	4.647,97	10.352,03	60	31,0
5301	Kalusto	0,00	166,93	166,93-	0	0,0
5302	Toimistotarvikkeet	0,00	44,81	44,81-	0	0,0
5305	Elintarvikkeet	0,00	335,00	335,00-	0	0,0
5500	Muut aineet ja tarvikkeet	0,00	786,37	786,37-	0	0,0
*	Aineet, tarvikkeet ja tava	0,00	1.333,11	1.333,11-	0	0,0
6150	Muut vuokrat	0,00	430,00	430,00-	0	0,0
6450	Muut kulut	0,00	200,00	200,00-	0	0,0
*	Muut toimintakulut	0,00	630,00	630,00-	0	0,0
***	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	15.000,00	16.666,89	1.666,89-	60	111,1
	TOIMINTAKATE	15.000,00	16.664,47	1.664,47-	37	111,1
	Rahoitustuotot ja -kulut					
	VUOSIKATE	15.000,00	16.664,47	1.664,47-	37	111,1
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Satunnaiset erät					
	TILIKAUDEN TULOS	15.000,00	16.664,47	1.664,47-	37	111,1
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	15.000,00	16.664,47	1.664,47-	37	111,1
1821	Kk:n alv-saatavatili	0,00	1.400,00	1.400,00-	14	0,0
*	Kumulatiivinen alv-ostot	0,00	1.400,00	1.400,00-	14	0,0

		Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Edell vuosi	Tot %

1650	MAATILOJEN YRITYSTUET					
	TULOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
	Henkilösivukulut					
6090	Yritystuki	10.000,00	0,00	10.000,00	0	0,0
*	Avustukset	10.000,00	0,00	10.000,00	0	0,0
***	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	10.000,00	0,00	10.000,00	0	0,0
	TOIMINTAKATE	10.000,00	0,00	10.000,00	0	0,0
	Rahoitustuotot ja -kulut					
	VUOSIKATE	10.000,00	0,00	10.000,00	0	0,0
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Satunnaiset erät					
	TILIKAUDEN TULOS	10.000,00	0,00	10.000,00	0	0,0
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	10.000,00	0,00	10.000,00	0	0,0

	Pvm	Lilte nro
Ilk		
K.hall.	15.10.2018	5
K.vall.	30.10.2018	3

500 Hallinto, Tekninen lautakunta

Toiminnan kuvaus

Teknisen toimen hallinnon vaatimat tehtävät. Pääasialliset toimet sisältävät laskutuksen, ostolaskujen käsittelyn, sopimusten hallinnan, suunnittelun, henkilöstöhallinnon, palkkojen kirjauksen sekä teknisen lautakunnan kokousten valmistelun ja päätöksistä tiedottamisen. Hallinto hoitaa myös yhteistyön muihin viranomaisiin ja yhteistyökumppaneihin ja hankkeiden kilpailutuksen. Lisäksi suoritetaan kunnanhallituksen ja valtuuston tekniselle osastolle antamat tehtävät.

Vastuuhenkilö

Tekninen johtaja

Sitovia tavoitteita

Tekniselle osastolle työllistäminen siten, että työllistettyjen työt ovat kunnan kannalta järkeviä ja taloudellisia sekä mahdollisuuksien mukaan sisältävät työssä oppimista.

Toteuma 5 – 8 kk

Työllistetty kolme pitkäaikaistyötöntä puisto- ja kiinteistöhoitotöihin.

Tunnusluvut ja mittarit

Tekninen lautakunta, hallinto	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8 kk /2018
Toimintatuotot	-	-	-	0
Toimintakulut	141 228	177 296	138 541	115 567
Toimintakate/jäämä	141 228	177 296	138 541	115 567
Poistot ja arvonalentumiset	-	-	-	0
Tilikauden yli/alijäämä	141 242	177 296	138 561	115 567

Tekninen lautakunta, hallinto	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Tot 5-8 kk
Teknisen lautakunnan kokoukset	9	7	7	11	9	5
Käsitellyt asiat	61	80	78	97	80	27
Rakennuttamisjaoston kokoukset	5	2	2	4	4	2
Metsäjaoston kokoukset	2	2	2	4	2	2

510 Jätehuolto**Toiminnan kuvaus**

Jätelautakuntayhteistyö sekä Jätekukon kuntien yhteinen neuvottelukunta. Jätekukon sekä Savo-Pielisen jätelautakunnan kokoukset. Hyötyjätteenkerääjien (mm. RINKI Oy ja Paperinkeräys Oy) kanssa yhteistyö.

Vastuhenkilö

Tekninen johtaja

Sitovia tavoitteita

Toteutetaan yhteistyökumppanien kanssa vähintään jätelautakunnan määrittelemän palvelutasopäätöksen mukainen jätehuolto kunnan alueella. Seurataan jätelautakunnan päätöksiä ja otetaan osaa jätehuollon kehittämiseen alueella.

Toteuma 5 – 8 kk

Sitovat tavoitteet saavutettu.

Jätekukon kanssa yhteistyössä suoritettava kompoistointitarkastus suoritettu syyskuussa 2018.

Kompostoinnit oli pääosin suoritettu määräysten mukaisesti. Havaittu yksi luvaton sekajätekasa Hankamäentien varressa. Jätteet kuljetetaan kaatopaikalle joulukuussa 2018.

Tunnusluvut ja mittarit

Jätehuolto	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8 kk /2018
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	1 465	37	2 900	30
Toimintakate/jäämä	1 465	37	2 900	30
Poistot ja arvonalentumiset	896	896	896	597
Tilikauden yli/alijäämä	2 361	933	3 796	627

Jätehuolto	TP2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Tot 5-8 kk
Kiinteistöjen liittymisaste jätehuoltoon %		84	85	85	85	85
Jäteaseman käyttäjoen lkm	900	1 052	1 000	1 000	1 000	

520 Vesihuolto**Toiminnan kuvaus**

Vesihuoltolaitoksen toiminnan ylläpito ja suunniteltujen vesihuoltoinvestointien toteuttaminen.

Vastuuhenkilö

Tekninen johtaja

Sitovia tavoitteita

Häiriötön vesi- ja viemärlaitoksen toiminta. Tuotetaan asiakkaille kustannustehokasta vesihuoltoa. Pidetään vesi- ja viemäriverkosto toimintakunnossa. Raakavesi- ja verkostovesinäytteiden otto tarkkailuohjelman mukaisesti. Käsitellyn jätevesilietteen ohjaaminen hyötykäyttöön biokaasun valmistukseen.

Vesihuoltolaitoksen häiriötilanteiden viestitusjärjestelmän käyttöönotto tekstiviesti-ilmoitusjärjestelmänä.

Toteuma 5-8 kk

Vesihuollon perus- ja käyttömaksutulot laskutusjakoilta 1-2/ 30.6.2018 saakka.

Lukemakortit postitetaan edelleen kaikille vesiasiakkaille kerran vuodessa. Heinäkuussa 2018 on käyttöotettu Kultus-Web- palvelu vesimittareiden lukemien ilmoittamiseen sekä asiakkaan kiinteistökohtaiseen vedenkulutuksen tiedon saantiin kunnan nettisivujen kautta. Lukeman voi edelleen ilmoittaa palauttamalla täytetyn lukemakortin. Liittymissopimuksia ja käyttömaksusopimuksia on tehty uusille liittyjille sekä vedenkäyttäjille.

Kerkonkosken ja kirkonkylän vesilaitosten puhdasvesiverkostovesinäytteitä ja raakavesinäytteitä on otettu hyväksytyn suunnitelman mukaisesti, samoin on näytteitä otettu jätevedenpuhdistamolta lähtevästä vedestä. Puhdasta vettä ostetaan Rieponlahden - sekä Pakarilan-Koipiniemen vesiosuuskunnilta.

Tunnusluvut ja mittarit

Vesihuolto	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8 kk /2018
Toimintatuotot	-487 043	-427 146	-506 886	-211 906
Toimintakulut	304 312	276 825	343 989	239 460
Toimintakate/jäämä	-182 731	-150 321	-162 897	27 554
Poistot ja arvonalentumiset	143 808	152 359	123 402	146 023
Tilikauden yli/alijäämä	38 923	2 038	39 495	173 578

Vesihuolto	TP2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Tot 5-8 kk
Verkostoon pumapattu vesi m ³	211 098	209 213	161 799	145 596	212 958	54 014
Käsitelty jätevesimäärä m ³	199 347	169 324	163 010	156 118	179 214	50 244
Vesilaitoksen veden laatu	Hyvä	1 häiriö	Hyvä	Hyvä	Hyvä	Hyvä

530 Palo- pelastustoimi**Toiminnan kuvaus**

Palo- ja pelastustoiminnan järjestäminen kunnan alueella.

Vastuuhenkilö

Palo- ja pelastustoimen henkilöstö.

Sitovia tavoitteita

Pohjois-Savon pelastuslaitos tuottaa alueen ihmisille ja yrityksille korkeatasoiset pelastustoimen palvelut ehkäisemällä ennakkoon onnettomuuksia ja antamalla onnettomuustilanteissa nopeaa ja ammattitaitoista apuakaisissa olosuhteissa. Tavoitteena on onnettomuuksien määrän pieneneminen, palokuolemien ja palovahinkojen sekä koti- ja vapaa-ajan tapaturmien väheneminen siten, että Suomi sijoittuu kärkeen kansainvälisessä vertailussa. Tekninen osasto tekee jatkuvaa yhteistyötä palo- ja pelastuslaitoksen kanssa mm. varmistamalla omien kiinteistöjensä paloturvallisuuden.

Toteuma 5-8 kk

Sitovat tavoitteet on saavutettu.

Tunnusluvut ja mittarit

Palo- ja pelastustoimi	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8 kk /2018
Toimintatuotot	-30 407	-30 407	-32 892	-22 805
Toimintakulut	336 763	330 016	352 316	224 290
Toimintakate/jäämä	306 356	299 609	319 424	201 485
Poistot ja arvonalentumiset	8 266	8 266	8 267	5 511
Tilikauden yli/alijäämä	314 655	307 875	327 691	206 996

Palo- ja pelastustoimi	TP2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Tot 5-8 kk
Yhteistoimintaosuus €	308 235	280 954	303 512	304 144	319 155	105 952

540 Kiinteistöt**Toiminnan kuvaus**

Kiinteistöjen kunnossapidon suunnittelu ja rakennuttaminen. Korjauksissa keskitytään mm. vuokrahuoneistojen saneeraukseen sekä kunnan muiden hallintokuntien tilojen ylläpitoon liittyviin korjauksiin ja saneerauksiin. Suurimpana seuraavana saneerauskohteena on Kerkonjoen koulu. Maa- ja metsätilojen taloudellinen hoito ja puunmyynti. Kunnalle tuottoja tuova tonttipolitiikka.

Vastuuhenkilö

Tekninen johtaja

Sitovia tavoitteita

Kiinteistöhoitoon mitoituksen mukainen kiinteistöhoito. Kiinteistöjen energiatehokkuuden lisääminen. Metsänhoitosuunnitelman toteuttaminen.

Toteuma 5-8 kk

Metsänhakkuut ovat olleet pääosin ensiharvennuksia. Taimikon hoitoa on tehty menneenä kesänä. Pärnäkorven metsätie valmistui vuoden alussa.

Tunnusluvut ja mittarit

Kiinteistöt	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8 kk /2018
Toimintatuotot	-1 061 165	-1 191 213	-1 042 297	-640 729
Toimintakulut	1 008 431	1 025 654	1 018 561	670 829
Toimintakate/jäämä	-52 734	-165 559	-23 736	30 100
Poistot ja arvonalentumiset	185 151	193 742	188 008	139 193
Tilikauden yli/alijäämä	132 416	28 183	164 272	169 292

Kiinteistöt	TP2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Tot 5-8 kk
Maa- ja metsätilat, ha	1075	1075	1132	1132	1075	
Puun myynti, m ³		814,6			5000	
Kunnan suoraan omistamat asunnot, kpl /m ²	42/1403	42/1403	42/1403	42/1403	42/1043	
Kunnan suoraan omistamat asunto-osakkeet, kpl	14	13	17	16	17	
Lämpöenergian kulutus, MWh		3604	3104	3509	3145	

550 Varikko**Toiminnan kuvaus**

Kunnan kuljetuksiin ja mm. alueiden ja teiden kunnossapitoon liittyvän kaluston kunnossa pito.

Vastuuhenkilö

Tekninen johtaja

Sitovia tavoitteita

Työkoneet ja kalusto pidetään kunnossa. Kunnan kuljetukset hoidetaan koskien yleisiä alueita, vesihuoltoa, teiden ja katujen kunnossapitoa ym. Traktorin käyttö lietteiden kuljetukseen, lumitöihin ym.

Toteuma 5-8 kk

Vanhaa traktoria jouduttiin korjaamaan alkuvuonna. Kuorma-auton ja tarktorin toimintamenot ja tulot. Yhteistyö Jätekuikko Oy:n kanssa on jatkunut lietekuljetusten osalta.

Tunnusluvut ja mittarit

Varikko ja konekeskus	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8 kk /2018
Toimintatuotot	-61 743	-52 481	-58 416	-23 028
Toimintakulut	81 197	123 921	100 156	86 391
Toimintakate/jäämä	19 454	71 440	41 740	63 363
Poistot ja arvonalentumiset	4 013	763		5 353
Tilikauden yli/alijäämä	23 467	72 204	41 740	68 716

560 Liikenneväylät**Toiminnan kuvaus**

Liikenneväylien kunnossapito ja rakentaminen. Kunnossapidon kilpailutus sekä laadun seuranta. Opastuksen ylläpito ja täydentäminen. Osoitejärjestelmän ylläpito.

Vastuuhenkilö

Tekninen johtaja

Sitovia tavoitteita

Teissä ja päällysteissä ei liikenneturvallisuutta vaarantavia puutteita. Riittävä opastus. Valaistuksen huollot ajoittain sekä kaapeloinnin muutokset.

Toteuma 5-8 kk

Liikenneturvallisuuden Liitu – hankkeen toteutus alkoi elokuussa kahden saarekkeen rakentamisella. Hankkeen tarkoitus on hidastaa ajonopeuksia kantatiellä 69, Rautalammin kirkonkylän alueella. Katuvalaistuksen huoltotyöt ajoittuvat loppusyksyyn.

Tunnusluvut ja mittarit

Liikenneväylät	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8 kk /2018
Toimintatuotot	-23 367	-7 812	-10 800	-6 068
Toimintakulut	160 553	158 816	175 226	74 269
Toimintakate/jäämä	137 186	151 004	164 426	68 201
Poistot ja arvonalentumiset	90 653	90 237	71 878	54 653
Tilikauden yli/alijäämä	227 839	241 241	236 304	122 853

Liikenneväylät	TP2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Tot 5-8 kk
Kunnossapidetyt kadut km	23	23	23,5	23,5	23,5	23,5
Kunnossapidetyt kevyenliikenteen väylät km	2	2	2	2	2	2
Avustetut yksityistiet	240,65	232,7	232,7	240	239,7	239,7

570 Maankäytön suunnittelu**Toiminnan kuvaus**

Joustava pienten kaavamuutosten valmistelu. Toimiva kaavoitusyhteistyö viranomaisten ja maanomistajien kanssa.

Vastuuhenkilö

Tekninen johtaja

Sitovia tavoitteita

Kirkonkylän yleiskaavan loppuunsaattaminen.

Pienemmät kaavamuutokset 2-4 kpl / vuosi.

Toteuma 5-8 kk

Kirkonkylän yleiskaava hyväksytty kunannvaltuustossa 28.8.2018. Kirkonkylän yleiskaavasta aiheutui kustannuksia vuodelle 2018. Kuutinharjun asemakaavoitus on tarkoitus käynnistää loppuvuodesta 2018. Maasto- ja luontoselvitykset ko. alueella tehtiin kesällä.

Tunnusluvut ja mittarit

Maankäyttö	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8 kk /2018
Toimintatuotot	-24	-7 970	0	-150
Toimintakulut	31 945	31 945	63 675	30 046
Toimintakate/jäämä	23 975	23 975	63 675	30 196
Poistot ja arvonalentumiset	955	955	0	0
Tilikauden yli/alijäämä	24 930	24 930	63 675	30 196

Maankäytön suunnittelu	TP2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Tot 5-8 kk
Valmistuneiden kaavojen määrä	3	3	2	1	3	1
Kaavoitusjaoston kokoukset	6	4	2	3	5	-

	Pvm	Liite nro
	lk	
K.hall.	15.10.2018	6
K.valt.	30.10.2018	7

580 Ympäristönsuojelu

Toiminnan kuvaus

Ympäristönsuojelua koskevat luvat ja niiden valvonta sekä neuvonta ja ohjeistus.

Vastuhenkilö

Tekninen johtaja

Sitovia tavoitteita

Lupien käsittelyajan minimoiminen.

Ympäristönsuojelumääräysten käyttöönotto.

Toteuma 5-8 kk

Yksi maanottolupa-alueen tarkastus tehtiin kesäkuussa. Tarkoituksena on tehdä yksi tarkastus vielä loppuvuodesta.

Tunnusluvut ja mittarit

Ympäristönsuojelu	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8 k /2018
Toimintatuotot	-4 881	-3 084	-3 500	-2 070
Toimintakulut	36 952	28660	41 407	28 557
Toimintakate/jäämä	32 070	25 575	37 907	26 487
Poistot ja arvonalentumiset		-		-
Tilikauden yli/alijäämä	32 070	25 575	37 907	26 487

Ympäristönsuojelu	TP2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Tot 5-8 kk
Ympäristölautakunnan kokoukset	10	7	8	8	10	3
Maa-aineshuvat	3	-	1	-	1	-
Ympäristöluvat	3	-	1	1	1	-

590 Rakennusvalvonta**Toiminnan kuvaus**

Asiantunteva rakentamisen neuvonta ja ohjeistus.

Vastuuhenkilö

Rakennustarkastaja-kunnanrakennusmestari

Sitovia tavoitteita

Lupien käsittelyaika enintään 1 kk.

Katselmusten määrää on tavoitteena vähentää viranomaispuolelta ja siirtää katselmusten suorittamisvastuuta vastaaville työnjohtajille, arvioitu katselmusmäärä vuosittain n. 200 kpl.

Toteuma 5-8 kk**Tunnusluvut ja mittarit**

Rakennusvalvonta	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8 k /2018
Toimintatuotot	-48 940	-45 343	-36 250	-21 908
Toimintakulut	71 087	69 447	80 604	55 752
Toimintakate/jäämä	22 146	24 104	44 354	33 843
Poistot ja arvonalentumiset	1 360	-5 442		3 628
Tilikauden yli/alijäämä	23 507	29 546	44 354	37 472

Rakennusvalvonta	TP2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Tot 5-8 kk
Kaikki myönnettyt luvat	180	181	175	178	155	49
Rakennushupien määrä	79	81	69	56	60	15
Katselmusten määrä	469	507	499	193	200	58

	Pvm	Liite nro
Itk		
K.hall.	15.10.2018	7
K.valt.	30.10.2018	5

18 Kunnanvaltuusto ja-hallitus

Toiminnan kuvaus

Kunnanvaltuusto päättää kunnan strategisista linjauksista ja huolehtii kunnan talouden tasapainoista. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallintotehtävistä ja taloushoidosta sekä vastaa valtuuston käsiteltävien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Kunnanhallituksen keskeisenä tehtävänä on vastata valtuuston päättämien strategioiden toteuttamisesta. Kunnanhallituksen alaisuudessa toimii henkilöstöjaos, kaavoitusjaos, elinvoimalkk, kotouttamisjaos sekä vapaa-ajan asukastoimikunta.

Kunnan johtamistoiminnan tehtävänä on saada kunnan organisaatio ja koko yhteisö toimimaan siten, että kunnan visio, toiminta-ajatus ja päämäärät sekä asetetut tavoitteet toteutuvat.

Vastuuhenkilö

Kunnanjohtaja

Sitovia tavoitteita

1. Uuden kuntastrategian 2030 jalkauttaminen.
2. Tulokas edunvalvonta maku- ja sote-uudistuksessa. Tavoitteena on Rautalammin itsenäisyyden säilyttäminen.
3. Kunnan talouden tasapaino, palvelujen kustannustehokkuus.

Toteutuma 1-8 kk

1. Vireillä, mm. talousarvion laadintaohjeissa huomioidaan uusi kuntastrategia. Syksyn valtuustoseminaarissa työstetään asiaan eteenpäin, strategian kärkien löytämiseksi.
2. Savogrow kunnat ovat tiivistäneet yhteistä edunvalvontaa maku- ja sotevalmistelussa
3. Vireillä mm. talousyhtiöiden fuusio totetui, lainojen järjestelyjä selvitetellään, taloyhtiöiden kuntoja selvitetään, taloutta seurataan kuukausittain.

Perusteluita

Kunnanhallituksen määrärahoista varaudutaan edelleen tukemaan paikallisia yhteisöjä ja yhdistyksiä.

Avustuksiin yhteisöille on varattu yhteensä 172.000 euroa, jossa on huomioitu mm. Peuran museosäätiö, Rautalammin Urheilijat, Sotainvalidit ja -veteraanit, Järvipelastajat.

Tunnusluvut ja mittarit

1. Sotepalveluiden laatu nykyisellä tasolla tai paranee.
2. Vastaavien kuntien / naapurikuntien kustannukset as/€

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	-238 182	-328 394	-326 631	-111 812
Toimintakulut	851 516	1 054 333	796 599	569 816
Toimintakate/jäämä	613 334	725 939	469 968	458 004
Poistot ja arvonalentumiset				
Tilikauden yli/alijäämä	613 334	725 939		

130 Tilintarkastus
Toiminnan kuvaus Kuntalain mukaan valtuusto asettaa toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten tarkastuslautakunnan. Hallintosäännön mukaan tarkastuslautakuntaan kuuluu seitsemän jäsentä. Valtuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten yhden tai useamman JHTT-tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön. Kuluven valtuustokauden 2017-2021 tilintarkastuspalveluista on tehty sopimus KPMG julkishallinnon palvelut Oy:n kanssa.
Vastuhenkilö Hallintojohtaja
Sitovia tavoitteita 1. Konsernitavoitteiden toteutuminen (konserniohjaus, konserniohjeet) 2. Perusturva painopistealueena. 3. Tilinpäätös 2017:sta arviointikertomus
Toteutuma 1-8kk 1. Uudet ohjeet valmisteilla, valmiina syksy 2018 2. Tarkastus aloitettu. 3. Tarkastuslautakunta antoi vuoden 2017 arviointikertomuksen 21.5.2017
Perusteluita
Tunnusluvut ja mittarit (Taulukot kuvamuodossa ja taulukon fontti Times new roman)

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	12 546	18 204	11 419	10 627
Toimintakate/jäämä	12 546	18 204	11 419	10 627
Poistot ja arvonalentumiset				
Tilikauden yli/alijäämä				

170 Yleishallinto
Toiminnan kuvaus Yleishallinnon palvelualue sisältää hallintopalvelut, yhteispalvelupisteen, henkilöstöhallinnon, kunnallisverotus (kunnan osuus verotuskustannuksista), työtoiminnan, asuntoasiat, ay- ja työsuojelutoiminta, työterveyshuolto, työllistämisasiat sekä mm. työtä osuuskunnasta hankkeen. Hallintopalveluihin kuuluvat mm. keskusvaalilautakunnan, valtuuston, kunnanhallituksen ja henkilöstöjaoston esittelijä/sihteeripalvelut
Vastuuhenkilö Hallintojohtaja
Sitovia tavoitteita 1. Tasa-arvosuunnitelman päivitys. 2. Asianhallintaohjelman käyttöönotto, sähköinen arkistointi ja kokoushallinta.
Totentuma 1-8kk 1. Syksyn ohjelmassa 2. Kunnahallitus valitsi 16.4 järjestelmän toimittajaksi Fujitsu/Cadsam. Samassa yhteydessä hyväksyttiin projektisuunnitelma. Projektin aloitustilaisuus oli 4.6.2018, tehtävien aikataulutus selvillä, haltuunotto vie n. 4kk. Ohjelmisto otetaan käyttöön vuoden 2019 alusta.
Perusteluita Tasa-arvosuunnitelma on lakisääteinen asiakirja, joka tulee säännöllisen väliajoin tarkistaa. Istekkin hallinnoima hanke käynnistyi 2017, ja loppuvuodesta 2017 täsmentyi ohjelmisto, joka otetaan käyttöön. TOS:n (tiedonohjaussuunnitelma) valmistelu on edennyt ja se valmistuu alkuvuodesta 2018. Luottamushenkilöille (valtuutetut) on hankittu ipadit, jotka otetaan täysimääräisesti käyttöön vuoden 2018 aikana.
Tunnusluvut ja mittarit 1. Päivitetty tasa-arvosuunnitelma. 2. Käytössä olevat asianhallintaohjelmiston moduulit.

Määräraahataulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	-186 499	-201 441	-159 680	-94 336
Toimintakulut	599 992	663 449	658 004	493 057
Toimintakate/jäämä	413 492	462 008	498 324	398 721
Poistot ja arvonalentumiset				
Tilikauden yli/alijäämä	413 492	462 008	498 324	

180 Taloushallinto
Toiminnan kuvaus Taloushallinto sisältää palkanlaskentapalvelut, kirjanpitoalvelut (ostopalvelu Kuntalaskenta, myynti- ja ostoreskontra kunnan toimintana), hankkeiden maksatukset, perintään osallistuminen ja ict-palvelut kunnan toimintana.
Vastuuhenkilö Hallintojohtaja
Sitovia tavoitteita 1. Ajantasainen talouden raportointi, sujuva yhteistyö Kuntalaskennan kanssa (raportointi, perintä), tulevaisuuden ennakointi, ratkaisuvaihtoehtoja etsien, maakuntauudistusta silmällä pitäen. 2. 365 käyttöönotto, ohjelmiston ominaisuuksien monipuolinen käyttö.
Toteutuma 1-8kk 1.Raportointi toimii. Kuntalaskennasta osa myyty yksityiselle toimijalle. Aiemmin Pieksämäen kaupungin kanssa sovittu uusi yhteistyökuvio on purkaantunut em. syystä.Tulevaisuuden skenaarioita on luotu, liittyen Soten tuomiin muutoksiin. Neuvottelut aloitetaan loppuvuodesta nykyisen yhteistyökumppanin kanssa. Yhtenä vaihtoehtona on myös , että toiminnot kotiutetaan. 2. Ohjelmisto 365 on otettu käyttöön, henkilöstö on koulutettu järjestelmän käyttöön. Koulutusta jatketaan, mikäli tarvetta ilmenee.
Perusteluita Työasemien ohjelmistoversioiden ajantasaistaminen, jaetut sähköiset kalenterit, sähköinen tilavaraus, etäneuvotteluohjelmistojen käyttöönotto ja sähköpostiohjelmiston käytön sujuvuus.
Tunnusluvut ja mittarit 1. Reklamaatioita 0 kpl. 2. Ohjelmistot käytössä kaikilla työasemilla

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	-285 459	-367 601	-361 457	-207 218
Toimintakulut	577 941	594 418	597 733	369 432
Toimintakate/jäämä	292 482	226 817	236 276	162 214
Poistot ja arvonalentumiset				
Tilikauden yli/alijäämä				

	Pvm	Liite nro
ltk		
K.hall.	29.10.2018	9
K.valt.	30.10.2018	6

4000 Sivistyksen hallinto				
Toiminnan kuvaus				
Tavoitteena on sivistysosaston toimintaedellytysten tukeminen ja strategian mukaisen toiminnan ja kehittämisen edistäminen. Sivistysosasto ohjaa osaston yhteistoimintoja. Kilpailutusten järjestäminen ja toimeenpano sekä toimintojen arvioinnin tukeminen.				
Vastuuhenkilö				
Sivistysjohtaja				
Sitovia tavoitteita				
Sivistysosaston hallinto tukee osaston yhteistoimintaa yhteisillä kokouksilla. Osaston sisäistä ja ulkoista tiedottamista kehitetään. Sivistysosastolle osoitetuista asioista lautakunta käsittelee asiat kuukauden kuluessa ja viranhaltijapäätökset annetaan kuukauden kuluessa.				
Perusteluita				
Sivistyksen hallinto	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Osastokokoukset/vuosi	5		7	5
Ylittyneet				
Viranhaltijapäätökset	6	22		7
Käsittelyajat lkk				
Lautakunnan käsittely	Toteutunut	Toteutunut	Tavoite	
Viranhaltijapäätökset	Toteutunut	Toteutunut	Tavoite	

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

Sivistyksen hallinto	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-4 kk/2018
Toimintatuotot	529	470	287	-304
Toimintakulut	61 481	61 337	51 305	42 232
Toimintakate/jäämä	60 951	60 171	51 018	8 785
Poistot ja arvonalentumiset	-	-	-	-
Tilikauden yli/alijäämä				

420 Perusopetus

Toiminnan kuvaus:

Perusopetuksen antaminen Matti Lohen yhtenäiskoulussa ja Kerkonjoen koulussa. Koululaisten iltapäivätoiminta molemmissa kouluissa. Esiopetus Kerkonjoen koulussa. Kerhotoimintaa molemmilla kouluilla.

Vastuuhenkilö/ -henkilöt:

Koulutusjohtaja, rehtorit

Sitovat tavoitteet:

- 1.Perusopetuksen antaminen tasokkaasti.
- 2.Uuden opetussuunnitelman sujuva käyttöönnotto
- 3.Oppilashuollon kehittäminen

Toteutuma 1-8 kk:

- 1.Toteutuu. Ammattitaitoiset ja kelpoiset opettajat. Kouluterveyskyselyn tuloksissa ei merkittäviä poikkeuksia alueen muihin kuntiin. Koulunkäynnin ohjaajia melko kattavasti tarpeeseen nähden. Saatu hankittua kosketusnäyttöjä ja koulutettu henkilökuntaa niiden käyttöön. Kerkonjoen koulu aloitti syksyn peruskorjatuissa tiloissa, tosin valitettava vesivahinko vaikeuttaa toimintaa. Matti Lohen koululla alakoulusiiven luokkien sisäilmakorjaus hieman kesken, tiloihin päästäneen syyskuun aikana. Liikuntasalin korjauksen suunnittelu aloitettu.
2. Arviointikohteita tarkennetaan edelleen. Opettajille järjestetty sisäistä koulutusta. Myös digitutoreiden koulutus ja toiminta aloitettu.
- 3.Oppilashuolto toimii uuden suunnitelman mukaisesti. Lisätarvetta havaittu koulupsykologille.

Perusopetus	TP2016	TP 2017	TA 2018	082018
Toimintatuotot	-212 175	-170774	-171395	--126757
Toimintakulut	2 504 437	2466015	2 538 495	1625876
Toimintakate/jäämä	2 292 262	2295241	2 367 100	1584981
Poistot ja arvonalentumiset	109 812	109812	109812	63689
Tilikauden yli/alijäämä	2 402 074	2405053	2476912	1648670

Perusopetus	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Opetustunnit	23203	23298	23864	14318
€/opetustunti	100	102	99	110
Opiskelijoita	315	312	314	317
€/opiskelija	7370	7606	7517	5201

4200 Lukio
Toiminnan kuvaus Rautalammin lukion toiminta-ajatuksena on "vahvat juuret, kantavat siivet". Kannustamme opiskelijoita yksilöllisesti omien vahvuuksien löytämiseen ja toteuttamiseen. Erityispiirteinä ovat ratsastuslinjan tuoma toiminnallisuus, vastuunotto ja johtajuuskokemusten tarjoaminen nuorille sekä teatteri-ilmaisun antama mahdollisuus niin itseilmaisun kuin yhteistyötaitojen kehittämiseen.
Vastuuhenkilö Lukion rehtori
Sitovia tavoitteita Tavoitteena on että lukiossa aloittaa kaksi opetusryhmää syksyllä 2018 ja ratsastuslukion brändi on tunnettu kansallisesti. Lukion teatteri-ilmaisun opetus on toinen vetovoimainen tekijä lukiolle. Naapurilukioiden kanssa vahvistetaan yhdessä lukion opetustarjontaa. Rautalammin lukiolla on yhteistyötä muiden lukioiden ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa.
Perusteluita
Tunnusluvut ja mittarit

Määräraahataulukko sitovalla tasolla:

Lukio	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	-16 802	-42 986	-15 300	-9877
Toimintakulut	826 233	820 478	763 903	518 724
Toimintakate/jäämä	826 233	777 492	985 445	329 187
Poistot ja arvonalentumiset	117 322	114 450	115 098	38 042
Tilikauden yli/alijäämä				

Lukio	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-4 kk/2018
Opetustunnit	6189	6069	6800	
€/opetustunti	134	128	130	
Opiskelijoita	90	89	94	
€/opiskelija	9180	8735	9465	
Virtuaalikirssit			16	

440 Aikuiskoulutus: Kansalaisopisto ja musiikon opetus**Toiminnan kuvaus**

Kansalaisopiston toiminnan järjestää Sisä-Savon kansalaisopisto, jonka hallinnon alla toiminta pyörii. Sisä-Savon kansalaisopisto on avoin vapaan sivistystyön opisto toimialueensa Suonenjoen, Rautalammin, Tervon ja Vesannon asukkaille. Vuoden 2018 alusta opistoon liittyy myös Leppävirran kunta, ja tätä kautta opiston tehtäväksi tulee myös taiteen perusopetusta. Kansalaisopisto järjestää alueen koulutus- ja kulttuuri-tarpeita tukevaa monipuolista ja hyvinvointia lisäävää yleissivistävää koulutus-, kulttuuri- ja harrastustoimintaa, ammatillista lisäkoulutusta sekä maksupalvelu- ja projektitoimintaa.

Musiikinopetuksen järjestää Kuopion konservatorio. Konservatoriossa on ollut 11 paikkaa.

Vastuhenkilö

Koulutusjohtaja ja Sisä-Savon kansalaisopiston rehtori

Sitovia tavoitteita

Tavoitteena on kansalaisopiston opetustoiminnan kehittäminen nykytasolla ja taiteen perusopetuksen mukaan ottaminen asteittain opiston ohjelmaan. Leppävirran tulo mukaan opistoon mahdollistaa hallintokulujen jakamisen useammalla kunnalla, mutta edellyttää myös henkilöstöresurssien lisäämistä, koska opetustuntimäärä kasvaa kolmanneksella.

Tarjotaan paikka jokaiselle rautalampilaiselle lapselle ja nuorelle, joka on hyväksytty opiskelemaan konservatoriossa. Vuonna 2018 arvioidaan oppilasmäärän olevan 13.

Perusteluita

Leppävirran liittyminen opiston toimintaan lisää tarvetta perustaa kahden vakituisen opettajan toimet, jotta kurssien suunnittelumäärä saadaan pidettyä opettajilla kohtuullisella tasolla sekä 0,75% toimistosihteerin toimen lisäämistä. Leppävirralla työskentelevä Soisalo-opiston toimistosihteerin on ensisijainen rekrytoitava toimiston puolelle. Perustettavat toimet voivat liittyä tanssin sekä teatteri- ja sanataiteen opetukseen. Tämän laajenemisen myötä kansalaisopiston olisi mahdollisuus aloittaa taiteen perusopetus myös Rautalammin, millä voi olla budjettivaikutuksia syyslukukauden 2018 osalta. Toimintaa on tarkoitus kehittää lukuvuodeksi 2018-2019.

Tunnusluvut ja mittarit

Kansalaisopisto	TP 2016	TP 2017	TA2018	TOT 1-8kk/2018
Opetustunnit	2532	2318	2650	
€/opetustunti	18,71 €	19,23	19,00€	
Opiskelijoita	602	554	600	
Kurssipaikkoja	2041	1102	1900	
€/opiskelija	78,71	69,42	73€	

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Kansalaisopisto				
Toimintatuotot	0	0	0	
Toimintakulut	48 236	49 869	50 664	15 954
Toimintakate/jäämä	48 236	49 869	50 664	34 709
Musiikinopetus				
Tulot	0	0	0	
Menot	13 844	14 761	17 800	0
Toimintakate	13 844	14 761	17 800	17 800

420 Joukkoliikenne
Toiminnan kuvaus
Mahdollistaa haja-asutusalueelta asioimisen kirkonkylällä, saapumisen sunnuntaina rautatieasemalta Rautalammille. Kutsutaksipalvelu korvaa vähäistä julkista liikennettä Rautalammin kunnan alueella.
Vastuhenkilö
Sivistysjohtaja
Sitovia tavoitteita
Sivistysosasto ja perusturvaosasto suunnittelevat ja kehittävät tarpeellisia kuljetuksia yhdessä ja kuljetuksia mahdollisimman paljon yhdistäen.
Perusteluita
Tunnusluvut ja mittarit (Taulukot kuvamuodossa ja taulukon fontti Times new roman)

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	-250	-979	-2500	
Toimintakulut	22 347	30 992	25 600	16 547
Toimintakate/jäämä	22 096	30 012	23 100	14 047
Asukasluku	3303	3252	3229	
Toimintakate / asukas	6,69	9,2		

453 Varhaiskasvatus
Toiminnan kuvaus Varhaiskasvatuspalvelut käsittävät päiväkotien palvelut, vuoropäivähoidon, perhepäivähoidon ja ryhmäperhepäivähoidon sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut. Perheet voivat hakea kotihoidon tukea ja kotihoidon tuen Rautalamppi-lisää.
Vastuhenkilö Varhaiskasvatusjohtaja
Sitovia tavoitteita 1. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteuttaminen ja kehittämisestä kunnassa esiintyvien tarpeiden mukaisesti. 1.8.2016 voimaan tulneiden valtakunnallisten Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja kuntakohtaisen vasun (1.8.2017) toimeenpano, seuranta ja arviointi monialaisessa yhteistyössä myös asiakasperheiden kanssa. 2. Taata em. perusteiden ja toimeenpanosuunnitelman vaatima henkilöstön mitoitus vahvistamalla koulutetun henkilöstön eli lastentarhanopettajien määrää päiväkotien 24 lapsen ryhmiin (+2). 3. Osallistuminen kunnan pakolaiskiintiössä tulneiden ja mahdollisten uusien lasten ja perheiden kotouttamiseen. 4. Daisy -toiminnan ohjausjärjestelmän täysmittainen käyttöönotto. 5. Henkilöstön ammatillisen osaamisen vahvistaminen ja päivittäminen.
Perusteluita Vahvistetaan ammatillista osaamista, jonka vuoksi kahden lastenhoitajan vakanssin tilalle tulee lastentarhanopettajan vakanssit. Kahden lastentarhanopettajakoulutuksen saaneen työntekijän (+2) lisääminen on tarpeellista 1.8.2017 voimaan tulevan varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja uusien henkilöstövaatimusten mukaisesti. Uusien perusteiden mukaan pedagogisesta suunnittelusta ja lapsikohtaisten vasu -suunnitelmien tekemisestä on vastuussa lastentarhanopettajakoulutuksen saanut työntekijä. Pakolaisten ja erityisen tuen tarpeessa olevien lasten tarpeisiin vastaaminen pedagogisin toimin vaatii monipuolista vahvaa osaamista henkilöstöltä. Vakituisia perhepäivähoitajia vuonna 2018 on neljä. Perhepäivähoitajien rekrytointi on vaikeutunut viime vuosina eikä vararesursseja juurikaan ole ollut. Tarvittaessa rekrytoidaan uusia perhepäivähoitajia lehti-ilmoituksella ja oppisopimuskoulutuksella. Lapsimäärän kasvaessa nykyisestä perustetaan tarvittaessa uusi ryhmäperhepäivähoitoyksikkö kunnan keskustan tuntumaan. Daisy – toiminnanohjausjärjestelmä täysimääräinen hyödyntäminen ja käytön laajentaminen sähköiseen asiointiin, työaikasuunnitteluun ja sähköisten vasujen (myös ryhmävasut) laatimiseen henkilöstölle tukea ja koulutusta. Henkilöstölle järjestetään ammatillista osaamista vahvistavaa koulutusta. Lisäksi henkilöstön hyvinvointia tuetaan yhteisöllisin toimin sekä tehtäväkuvia ja työpari- ja tiimityötä kehittämällä.
Toteuma 1-8 kk/ 2018 Toteuttaminen ja kehittäminen: Syksyllä 2018 aloitti kaksi yksityistä perhepäivähoitajaa ja palveluraha otettiin käyttöön 1.10.2018 Uuden varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttaminen yksiköissä ja perhepäivähoidossa jatkuu edelleen ja toiminta- ja työkalut kehitetään koko ajan. Palautetta varhaiskasvatuksesta ja vasun toimivuudesta on kysytty huoltajilta vasukeskusteluissa. Vasukeskusteluja huoltajien kanssa on käyty syksyn aikana. Varhaiskasvatuksen asiakasraati kokoontunut kaksi kertaa ja syksyllä asiakasraati järjesti perheille yhteisen tapahtuman Rämäkällä. Huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa myös asiakasraadista kautta varhaiskasvatuksen arviointiin ja kehittämiseen. Daisy toiminnanohjausjärjestelmän kautta huoltajilta tiedusteltiin varhaiskasvatuksen eri tilavaihtoehtoja. Varhaiskasvatuksen toimivuudesta ja kehittämisestä keskusteltiin monialaisessa työryhmässä (2krt), S2 -kotouttamistyöryhmässä (4krt) sekä Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman kuntakokouksissa (4krt) ja kunnan oma työryhmä on kokoontunut 2 krt.. Henkilöstön mitoitus: Lastentarhanopettajien virkoja/toimia oli haussa 2 kpl, lisäksi yksi lto:n äitiysloman sijaisuus. Kyseiset lastentarhanopettajien paikat täytettiin 1.8. alkaen.

Kotouttaminen:

Pakolaiskiintiössä tulleiden lasten tarpeisiin on vastattu mm. lisäämällä henkilökuntaa, järjestämällä suomen kieltä tukevia pienryhmiä ja theraplay –leikkituokioita, käyttämällä kuvia kouluttamalla henkilökuntaa sekä järjestämällä tulkkipalvelut. Tarvittavaa materiaalia ja koulutuksia henkilöstölle on hankittu Vieku –hankkeen tuella.

Lisäksi osa henkilöstöstä on käynyt 4 päiväisen traumakoulutuksen sekä yksittäisiä kotouttamiseen liittyviä koulutuksia (3 eri koulutusta)

Daisy:

Toiminnanohjausjärjestelmä on käytössä. Koulutusta, perehdytystä ja ”sisään ajoa” tarvitaan edelleen sekä henkilöstölle että vanhemmille. ”Sisään ajo” jatkuu.

Elokuussa yksiköiden vastaaville järjestettiin yhden päivän koulutus.

Ammatillisen osaamisen vahvistaminen:

- traumakoulutus (5 henkilöä)
- yksittäiset kotouttamiseen liittyvät koulutukset (5 henkilöä)
- Lapset puheeksi- koulutus, joka jatkuu ensi vuonna (4 henkilöä)
- Liikkuva lapsi-koulutus (1 henkilö)

Kehitettävää:

- Seuranta- ja arviointimenetelmien kehittäminen.
- Esimiestyön kehittäminen, jaettu johtajuus.
- Tiimityön vahvistaminen ja positiivinen pedagogiikka

Tunnusluvut ja mittarit

Päivähoitopaikan tarjoaminen määräaikojen puitteissa kysyntää vastaavasti.

Henkilöstö/lapsimäärä suhdeluvun seuranta ja arviointi.

Määrärahataulukko sitovalla tasolla(ulkoinen):

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	-119.926	-114.420	-123.415	-50.549
Toimintakulut	981.673	1.001.954	1.091.299	682.484
Toimintakate/jäämä	861.747	887.534	967.884	631.935
Poistot ja arvonalentumiset	4.992	4.929	4.877	3.256
Tilikauden yli/alijäämä	866.739	892.463	972.761	635.192

454 Esiopetus

Toiminnan kuvaus

Esiopetus on osa kunnan varhaiskasvatusta ja sitä järjestetään 2017- 2018 Pentinpellon päiväkodin yhteydessä. Esiopetukseen osallistuu vuosittain noin 20 lasta. Noin puolet lapsista tarvitsee myös täydentävää varhaiskasvatusta esiopetuksen lisäksi.

Vastuhenkilö

Varhaiskasvatusjohtaja

Sitovia tavoitteita

1. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteuttaminen ja kehittäminen kunnassa esiintyvien tarpeiden mukaisesti ja toimintaa säätelevien lakien mukaisesti. Esiopetuksessa noudatetaan uusia 1.8.2016 voimaan astuneita esiopetussuunnitelman perusteita ja kunnan omaa suunnitelmaa. Toimeenpanoa, seuranta ja arviointia tehdään monialaisessa yhteistyössä myös lasten perheiden kanssa. Toiminnan arvioinnissa hyödynnetään esiopetuksen vuosikelloa.
2. Toiminnassa painotetaan lapsen ja vanhempien osallisuutta. Jokaiselle lapselle laaditaan oma oppimissuunnitelma yhdessä vanhempien kanssa. Suunnitelmaa arvioidaan yhdessä keskustellen tarvittaessa. Esiopetuksen oppimissuunnitelman laatimisessa luodaan mahdollisuus myös lapsen osallistua häntä itseään koskeissa asioissa.
3. Osallistuminen kunnan pakolaishiinnoissa tulleiden ja mahdollisten uusien lasten ja perheiden kotouttamiseen sekä yhteistyö perheiden ja pakolaiskoordinaattoreiden kanssa.
4. Esiopetuksen henkilöstön ammatillisen osaamista ja työhyvinvointia vahvistetaan ja osaamista päivitetään vastaamaan uusia haasteita.
5. Oppilashuoltoryhmien toiminnasta vastuunottaminen ja osallistuminen aktiivisesti monialaiseen yhteistyöhön sekä omassa yhteisössä, Matti Lohen koulun ja Kerkonjoensuun koulun henkilöstön kanssa sekä kunnan muiden oppilashuoltoryhmien osallistuvien kanssa.

Perusteluita

Esiopetukseen on tulossa myös pakolaisperheiden lapsia. Lasten yksilöllisen kasvun ja oppimisen tueksi tullaan tarvitsemaan resursseja sekä suomen kielen oppimisen tukemiseen, tulkkien käyttöön että oman äidinkielen tukemiseen.

Toteuma 1-8 kk/ 2018

Esiopetusta on annettu voimassa olevan kunnallisen esiopetussuunnitelman ja lapsen henkilökohtaisen opetussuunnitelman mukaisesti. Lapsen osallisuutta toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen tulee vielä lisätä. Osallisuutta jatketaan ja kehitetään.

Kotoutumistyöhön on panostettu osallistumalla koulutuksiin ja suomi toisena kielenä- oppimisen suunnitelma varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen on tehty.

Esiopetuksessa on oma monialainen oppilashuoltoryhmä joka on kokoontunut 3 kertaa kuluva lukuvuoden aikana. Esiopetussuunnitelmat on tehty ja arvioitu. Lisäksi tehostetun tuen suunnitelmat on tehty ja arvioitu sekä siirretty Wilmaan. Esiopetuksen työntekijät ovat osallistuneet kotouttamiskoulutuksiin (3krt) sekä 1 työntekijä on Lapset puheeksi -koulutuksessa. Tiimipalavereja yksikkö pitää säännöllisesti 1 krt/ vk ja esiopetuksen henkilöstö on osallistunut koko varhaiskasvatuksen palavereihin ja tapahtumiin.

Tunnusluvut ja mittarit

Esiopetuksen järjestäminen kysyntää vastaavasti.

Henkilöstö/lapsimäärä suhdeluvun seuranta ja arviointi.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla (ulkoinen):

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	-818	-3874	0	-1.582
Toimintakulut	58.323	58.830	54.091	41.227
Toimintakate/jäämä	57.505	54.956	54.091	39.645
Poistot ja arvonalentumiset	-	-	-	
Tilikauden yli/alijäämä	57.505	54.956	54.091	39.645

4400 Nuorisotoimi, välitilinpäätös

Toiminnan kuvaus

Nuoret kohtaava ja tavoittava nuorisotyö. Nuorisotilaa pidetään avoinna säännöllisesti sekä järjestetään yhteisiä tapahtumia, teemapäiviä sekä retkiä. Nuoret pyritään aktivoimaan nuorisotyön sisällön suunnitteluun ja toteutukseen. Toiminta suunnitellaan ja toteutetaan poikkihallinnollisesti ja eri sidosryhmiä apuna käyttäen. Erityisnuorisotyössä etsivä nuorisotyöntekijä on erityistä tukea tarvitsevien nuorten tukena, sekä mukana ennaltaehkäisevässä nuorisotyössä.

Vastuuhenkilö

Vapaa-aikasihteeri, puolitetulla työajalla

Muu henkilöstö:

Etsivä nuorisotyöntekijä, kokoaikatyö

Palkkatukihenkilö/tuntityöläinen, osa-aikainen

Sitovia tavoitteita

Yhteistyön kehittäminen: edelleen pyritään tiiviiseen ja laajempaan yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa. Toimijat yhteistyössä ovat kunnan eri toimialat, kolmas sektori, seurakunta ja yritykset.

Tavoitteena on kiintiöpakolaisten kotouttaminen nuorisotyön avulla.

Perusteluita

Nuorten monipuolinen tukeminen elinikäisessä oppimiskulttuurissa ja alati muuttuvassa yhteiskunnassa on erittäin tärkeässä osassa nuorten kehittymistä. Erilaisin tukitoimin, kuten nuorten työllistäminen ja osallistaminen projekteihin ja vapaaehtoistyöhön on ensiarvoisen tärkeää. Kaikkien nuorten sosiaalisen kehittymisen kannalta on tärkeää järjestää yhteistä aikaa turvallisten aikuisten ohjatessa toiminnan suuntaa.

Tunnusluvut ja mittarit

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1- 8kk/2018
Toimintatuotot	32 230	34 143,08	30 150	17 469,62
Toimintakulut	102 549	94 054,83	107 024	68 027,86
Toimintakate/jäämä	70 319	59 911,75	76 874	50 558,24
Poistot ja arvonalentumiset	-	-	-	-
Tilikauden yli/alijäämä	70 319	59 911,75	76 874	26 315,76

4500 Liikuntatoimi, välitilinpäätös
Toiminnan kuvaus Rautalammin kunnan liikuntatoimen keskeisenä tehtävänä on liikunnan ja muun terveyttä edistävän fyysisen aktiivisuuden tukeminen. Kunta tarjoaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja, kun taas liikunnan toiminnallisesta puolesta huolehtivat aktiiviset liikunta- ja urheiluseurat sekä yritykset. Urheiluseurat ovat kunnan liikuntapalveluiden tärkeä yhteistyökumppani.
Vastuuhenkilö Vapaa-aika sihteeri, puolitetulla työajalla Muu henkilöstö: Uimahallin lippukassan hoitaja, osa-aikatyö ja tuntityö Uimahallin uinninvalvoja, osa-aikatyö ja tuntityö Liikuntapaikkojen hoito, ulkoistettu Liikunnanohjaaja yhteistyössä Rautalammin Urheilijat/kunta
Sitovia tavoitteita 1. Hyvin hoidetut ja turvalliset liikuntapaikat: pyritään säilyttämään liikuntapaikkojen hoito- ja kunto nykyisellä tasolla. 2. Monipuolisten liikuntapaikkojen turvaaminen ja tapahtumien toteutus: liikuntatoimi tukee vuosittain urheiluseuroja liikuntatoiminnan järjestämiseksi 3. Tiedotus ja markkinointityö: liikuntapaikoista ja palveluista tiedotetaan mahdollisimman monikanavaisesti Kiintiöpakolaisten kotouttaminen: tuetaan liikuntatoimen avulla pakolaisten integrointia yhteisöön
Perusteluita Liikuntatoiminnan/liikuntaneuvonnan avulla voidaan vähentää syrjäytymistä, terveyden heikentymistä ja välittömiä/välillisiä kustannuksia terveydenhuollon kuluista.
Tunnusluvut ja mittarit

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	27 950	40 383,41	25 300	11 442,85
Toimintakulut	228 330	222 484,3	230 257	136 535,04
Toimintakate/jäämä	228 543	64 029,23	204 957	125 092,19
Poistot ja arvonalentumiset	28 164	26 570,46	25 430	17 065,15
Tilikauden yli/alijäämä	228 330	208 671,35	230 387	88 207,31

Vastuuhenkilö/ -henkilöt:

Kirjastonjohtaja

Sitovat tavoitteet:

1. Kirjaston aineistotarjonnan laajentaminen e-lehtiin
2. Kuvien digitointipalvelun lisääminen kirjaston palvelutarjontaan

Toteutuma 1-8 kk:

1. Keski-kirjastot ovat ottaneet koekäyttöön etäkäyttöisen eMagz-aikakauslehtipalvelun. Rautalammin kirjasto ottaa palvelun käyttöön tammikuussa 2019.
2. Kuvien digitointilaite on tilattu. Palvelu otettiin käyttöön syyskuussa..

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	-41 077,37	-33899,77	-32115	-7412,31
Toimintakulut	268 147,87	248917,67	249939	185810,76
Toimintakate/jäämä	256 890,26	246021,56	247644	178398,45
Poistot ja arvonalentumiset	29 819,76	31003,66	29820	29351,02
Tilikauden yli/alijäämä	8 002	-14577		207749,47

Tunnusluvut:

Tilastolliset tavoitteet vuodelle 2018:	OPM tavoite	Pohjois- Savo	2016	2017	2018	31.8.2018
asukasluku			3303	3288	3249	3241
Kokonaislainaus/asukas	18	15,57	13,53	12,91	15,57	8,21
Fyysiset käynnit /asukas	10	9,15	11,88	11,83	9,15	6,90
Lainajat, % asukkaista	45	35,46	34,45	33,85	35,46	27,21

490 Toimiala

Toiminnan kuvaus:

Kulttuuritoimi tuottaa kulttuuripalveluita ja koordinoi kulttuuritapahtumien tiedottamista tavoitteena hyvinvoinnin, paikallisen identiteetin ja paikkakunnan vetovoimaisuuden edistäminen. Eri taiteenalat, ikäkaudet ja ryhmät otetaan huomioon sekä kulttuuritarjonnassa että –harrastuksissa. Kulttuuritoimi aktivoi ja tukee kolmannen sektorin kulttuuritoimintaa keinoinaan avustukset, yhteistyö ja neuvonta. Kulttuuritoimi järjestää kunnan viralliset juhlat veteraani- ja itsenäisyyspäivänä.

Vastuuhenkilö/ -henkilöt:

Petri Virta, kulttuuri- ja viestintäkoordinaattori (06/2018 alkaen),
Pirkko Annala, vs. kulttuurisihteeri (06/2018 saakka)

Sitovat tavoitteet:

1. Monipuolinen kulttuuritarjonta ympäri vuoden eri tahojen toimintaa tukemalla ja yhteistyötä lisäämällä kulttuurisihteerin toimiessa koordinaattorina.

Toteutuma 5-8 kk:

1. Kulttuurisihteerin tehtävä yhdistettiin Kulttuuri- ja viestintäkoordinaattorin toimenkuvaan. Petri Virta aloitti tehtävässä kesäkuussa 2018. Henkilövaihdos on luonnollisesti vaikuttanut Kulttuuritoimen toimintaan tamanomaista vähempänä toimintana.
2. Kulttuuritoimi järjesti kesäkuussa John Mortonista tarinaa kertovan Ratkaiseva ääni-musiikkiteatteriesityksen vierailun Rautalammille. Esityksestä vastasi Jokelan Opiston Musiikkiteatteri Onnikka. Vierailua ei oltu budjetoitu, mutta sen katsottiin olevan ainukertainen mahdollisuus tuoda tarina teatterimuodossa Rautalammille.
3. Kirjaston näyttelytilan kutsunäyttelynä järjestettiin kesällä Kaija-Leena Hännisen akvarellinäyttely. Näyttelyn järjestelyissä mukana oli aiemmin kulttuurisihteerinä toiminut kirjastovirkailija Seija Vuorimaa.

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	-35 967	-400	-386
Toimintakulut	78 064	36 010	16206,08
Toimintakate/jäämä	42 097	35 610	15820,78
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
Tilikauden yli/alijäämä	4 995		

RAUTALAMPI

	Pvm	Liite nro
ltk		
K.hall.	29.10.2018	
K.valt.	30.10.2018	7

Rautalammin perusturvan välitilinpäätös 1.5.-31.8.2018

Perusturvalautakunta 31.10.2018 § 61

307 Perusturvan hallinto						
Toiminnan kuvaus						
Perusturvan hallinto tuottaa laadukasta johtamista ja toimivia perusturvan hallinto- ja toimistopalveluita, jotka mahdollistavat laadukkaiden peruspalveluiden tuottamisen.						
Henkilöstö: Perusturvajohtaja ja toimistosihteeri						
Vastuuhenkilö						
Perusturvajohtaja						
Sitovia tavoitteita						
Lakisääteiset palvelut tuotetaan laadukkaasti ja päätökset tehdään lakisääteisessä määräajassa koko perusturvassa. Vuoden 2018 aikana valmistaudutaan ns. sotelain muutoksiin.						
Perustelut						
Perusturvan toiminnan perusteet tulevat pääosin sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännöstä ja muusta julkista viranomaistehtävää säätelevästä lainsäädännöstä.						
Toteutuma 1-8 kk						
Lakisääteiset palvelut on tuotettu laadukkaasti ja kaikki päätökset on tehty lakisääteisessä määräajassa.						
Tunnusluvut ja mittarit						
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8kk/2018
Perusturvalautakunnan kokouksia	6	7	9	11	9	6
Käsiteltyjä asioita	63	72	85	101	100	50

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	0	-33706	-160	-200
Toimintakulut	208990	224464	213672	144746
Toimintakate/jäämä	208990	190758	213512	144746
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Tilikauden yli/alijäämä	208990	190758	213512	144546

310 Sosiaalipalvelut

Toiminnan kuvaus

Kokkatoiminta:

Tuottaa laadukasta kuntouttavaa työ- ja päivätoimintaa erityisryhmille. Myy palveluja yrityksille ja kunnan muille sektoreille, sekä tekee alihankintatöitä.

Henkilöstö: 2 ohjaajaa ja vastaava ohjaaja.

Nuortenpaja:

Nuorten pajan tavoite on estää syrjäytymistä. Lähtökohtana on tukea nuoria opiskelemaan, työhön tai ohjata nuori muihin hänen tarvitsemiinsa palveluihin. Pajan toiminta-ajatus on oppia omaa arjen hallintaa työtoiminnan kautta. Paja tuottaa matalankynnyksen palvelua kaikille alle 29 -vuotiaille Rautalammilla asuville nuorille henkilöille.

Vammaispalvelut:

Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon uusille asiakkaille laaditaan toimintakykyarvioon perustuvat erityishuolto-ohjelmat ja hoito- ja palvelusuunnitelmat. Niiden mukaiset palvelut järjestetään ilman aiheutonta viivästystä. Voimassa olevat hoito- ja palvelusuunnitelmien tarkistetaan ja päivitetään vähintään joka toinen vuosi.

Sosiaalityöntekijä ja avohuollon ohjaaja.

Sosiaalityö:

Sosiaalipalvelut tuottavat ehkäiseviä ja korjaavia sosiaalipalveluita niiden tarpeessa oleville kuntalaisille.

Päihde- ja mielenterveyspalvelut tuotetaan lähes kokonaan ostopalveluina.

Henkilöstö: 2 sosiaalityöntekijää ja 1 perhetyöntekijä.

Toimeentulotuki:

Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen ilman aiheutonta viivästystä. Asiakkaiden sosiaalisen tilanteen selvittely ja tarpeellinen tuki aikuissosiaalityön keinoin. Merkittävä väline on kuntouttava työtoiminta.

0,1 sosiaalityöntekijää.

Vastuuhenkilö

Vastaava ohjaaja.

Kokkatoiminnan ohjaaja.

Sosiaalityöntekijä.

Sitovia tavoitteita

Kokkatoiminta:

Työpajatoiminnan jatkuva kehittäminen. Asiakaslähtöisen toiminnan tehostaminen, mielekkään tekemisen ja sosiaalisen tuen tarjoaminen. Kokkatoiminnan näkyvyyttä ja tunnettuutta lisätään kehittämällä verkkosivuja ja näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa entisestään.

Laadukkaiden nuortentyöpajatoimintojen tuottaminen.

Nuortenpaja:

Pajalla kaikille nuorille tehdään yksilöllinen suunnitelma, johon tavoitteet ja askelmerkit kirjataan.

Kuntoutumista tavoitellaan työn tekemisen kautta. Toimintaan sisältyy moniammatillinen yhteistyö eri yhteistyötahojen kanssa asiakkaan tarpeen mukaan, sekä ryhmätoiminta (nuorten ryhmä) yhteistyössä etsivänuorisotyön kanssa.

Paja pyrkii vastaamaan nuorten tarpeisiin muokkaamalla toimintaansa tarpeen mukaan. Tavoitteena on perustaa nuorten starttipajaryhmä, jonka toiminta painottuu sosiaaliseen kuntoutukseen työtoiminnan keinoin.

Ammattitaidon kehittäminen: Nuortenpajan ja etsivänuorisotyön yhteinen ohjausryhmätoiminta jatkuu laadukkaana ja toimintaa ohjaavana. Paja kuuluu valtakunnalliseen Työpaja verkostoon ja osallistuu yhdistyksen toimintaan sekä koulutuksiin soveltuvien osin (esim. Itä-Suomen alueelliset nuorisotyöpäivät ja Valtakunnalliset työpajapäivät). Paja toimii aktiivisesti Savon alueverkoston jäsenenä.

Vammaispalvelut:

Kaikilla asiakkailla on voimassaoleva ja laadukas palvelusuunnitelma sekä tarvittavat palvelut. Palveluita tuottavien yritysten valvonta niiden palveluiden laadun varmistettavaksi.

Palvelusuunnitelmat laadittu

Sosiaalityö:

Lisätään avopalveluiden käyttöä mahdollisuuksien mukaan ehkäisemään raskaampia palveluita.

Perhetyön tavoitteena on lastensuojeluasiakkaiden muutostyön toteuttaminen siten, että sijoitusten tarve ei kasva. Kotipalvelun perhetyön tarve kunnassa tyydytetään.

Päihdehuollossa lisätään palveluiden ostoja 70 vrk:lla osana pitkäaikaistyöttömien eläkeselvittelyä.

Mielenterveystyössä tavoitteena on mielenterveys- ja päihdestrategian mukaisesti ennaltaehkäisevätyö yhteistyötahojen kanssa niin, että päihhteiden vuoksi sairaalassa hoidettujen määrä laskisi alle 10/1000 asukasta kohti, eli alle 30 asiakasta.

Mielenterveyskuntoutujien kotipalvelua tehostetaan ehkäisemään palvelu- tai laitosasumisen tarvetta.

Lastensuojelun tavoitteena on parantaa lasten ja nuorten kasvu ympäristön olosuhteita siten, että mahdollisimman moni lapsi voi asua omassa kodissaan. Kaikille huostaanotettujen lasten vanhemmille laaditaan asiakassuunnitelma, jolla huostaanoton keston lyhenemiseen tai lapsen ja vanhemman yhteyden tukemiseen. Lastensuojelun avohuollon tukitoimia lisätään lapsen kasvu ympäristön ongelmien korjaamiseksi ja huostaanottojen tarpeen ehkäisemiseksi. Lisätään merkittävästi lastensuojelun monialaista työskentelymallia.

Toimeentulotuki:

Kaikki asiakkaat saavat ajanvarausajan viimeistään viiden arkipäivän sisällä. Päivystysasiakkaat saavat palvelun saman päivän aikana.

Kelan kanssa tehdään yhteistyötä siten, että asiakkaan sosiaalinen tilanne ei viranomaistyön johdosta heikkene mm. perusnormin alentamistilanteissa.

Perustelut**Kokkatoiminta:**

Päivä- ja työtoiminnalla ehkäistään kustannustehokkaasti raskaampien palveluiden tarvetta. Palvelu on lakisääteisesti velvoittavaa. Erityisryhmien hyvinvoinnin edellytyksenä on laadukas päivä- ja työtoiminta.

Nuortenpaja:

Toiminnan jatkamisen edellytys on valtionavustus henkilöstön palkkaukseen.

Vammaispalvelut:

Riittävällä resursoinnilla voidaan varmistaa oikea-aikaisten palveluiden järjestäminen.

Sosiaalityö:

Pitkäaikaistyöttömien tukeminen työsuunnittelijan palveluilla on puolittanut työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset. Vuoden 2018 aikana on tarpeen selvittää päihhteitä runsaasti käyttävien pitkäaikaistyöttömien työkyky.

Toteutuma 1-8 kk**Kokkatoiminta:**

Asiakkailla on tarjottu mielekästä ja vaihtelevaa työ- ja päivätoimintaa. Tehtävissä on huomioitu jokaisen henkilökohtainen taitotaso ja kiinnostus. Asiakkaat ovat osallistuneet myös aktiivisesti erilaisiin talon ulkopuolisiin toimintoihin. Tiedottamista on kehitetty omien Facebook sivujen sekä kunnan nettisivujen kautta.

Pesulaan hankittu uusi ilmalämpöpumppu sekä tehty pesukoneisiin mittavia korjauksia pesulapalvelujen turvaamiseksi. Kokkatoiminnan ilmastointikanavat puhdistettu sekä suoritettu työkoneiden työturvallisuustarkistus.

Nuortenpaja:

Nuorten työpajalla on aloitettu starttipajatoiminta sekä työmuotoja on uudistettu enemmän ohjaukselliseksi. Yhteistyö etsivän kanssa tiivistyy entisestään. Etsivä starttipajalla 1krt/vko sekä yhteisohjaus nuorten ryhmässä 2krt/kk. Starttipajan käynnistys tammikuulta 2pv/vko:ssa. Nuortenpajan ohjaajat mukana Valtakunnallisilla työpajapäivillä sekä verkostotapaamisissa. Tulityökurssikoulutus toteutettu.

Vammaispalvelut:

Kaikilla asiakkailla on voimassaoleva ja laadukas palvelusuunnitelma sekä tarvittavat palvelut ja palvelun tarpeeseen on vastattu määräajassa. Palveluita tuottavien yritysten valvontakäyntejä on toteutettu asiakassuunnitelmakäyntien yhteydessä niiden palveluiden laadun varmistettavaksi.

Sosiaalityö:

Avohuollon palveluita on ostettu mm. lastensuojeluun.

Perhetyön resurssissa on ollut vajetta, jota on jokin verran korvattu ostoilla. Lapsiperheiden kotipalvelun tarpeeseen on kyetty vastaamaan.

Osana pitkäaikaistyöttömien eläkeselvittelyä on ostettu päihdehuollon jakso yhdelle kuntalaiselle 40 vrk. Päihteiden vuoksi sairaalassa on hoidettu alle tavoiteluvun asiakkaita.

Psykososiaalisen kotikuntoutuksen tuottaminen kunnan omana toimintana on käynnistynyt hyvin, mikä vastaa mielenterveyskuntoutujien kotipalvelun tavoitetta. Samalla resurssilla on voitu vastata pitkittyneeseen kotipalvelun perhetyön tarpeeseen.

Lasten kasvuympäristön olosuhteita parantamaan on järjestetty perhetyötä, tukihenkilöitä ja tukiperheitä, tuettu harrastustoimintaa ja annettu sosiaalityön palveluita. Palvelut on tuotettu omana toimintana ja ostoina. Kaikille huostaanotettujen lasten vanhemmille ei ole voitu laatia asiakassuunnitelmaa.

Lastensuojelu on toteuttanut monialaista työskentelyä systemaattisesti. Monialainen työ on ollut mukana lähes kaikissa asiakkuuksissa uusia sijoituksia ei ole tehty. Päihdehuollossa 1 asiakas laituskuntoutuksessa, mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asiakkuuksia psykososiaalisessa kotikuntoutuksessa 9. Pitkäaikaistyöttömien työkykyselvittelyt vireillä 2-3:lla.

Toimeentulotuki:

Kaikki asiakkaat ovat saaneet ajanvarausajan viimeistään viiden arkipäivän sisällä. Päivystysasiakkaat ovat saaneet palvelun saman päivän aikana.

Kelan kanssa on tehty yhteistyötä siten, että asiakkaan sosiaalinen tilanne ei viranomaistyön johdosta heikkene mm. perusnormin alentamistilanteissa.

Tunnusluvut ja mittarit

Työtoiminnan (Kokkatoiminnan) asiakkaat:	TP 2014	TP 2015	TP2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8kk/2018
Mielenterveyskuntoutujat	11	15	14	15	13	11
Kehitysvammaiset rautalampilaiset	11	11	12	13	12	12
Kehitysvammaiset ulkopaikkakuntalaiset	6	6	4	4	4	4
Kuntouttava työtoiminta/palkkatuki	6	12	9	11	11	9
Harjoittelijat oppilaitoksista	0	0	1	0	1	0
Muut asiakkaat	0	1	1	0	1	0
Alihankintatyöllistäjät	8	4	5	3	5	2
Pesulan yritys- ja yhteisöasiakkaat	28	28	26	26	30	30

ASIAKKAAT Nuorten Paja	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8kk/2018
Kuntouttavassa työtoiminnassa	6	6	6	2	6	3
Työkokeilussa	6	12	9	2	6	0
Kuntoutustuella	0	0	1	3	1	3
Opiskelijoita	0	1	1	4	3	
Palkkatuella	8	4	5	1	4	1

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8kk/2018
Vammaisten kuljetuspalveluja saaneet	143	145	104	92	100	94
Asunnonmuutostöitä	17	38	16	18	25	4
Henkilökohtaisia avustajia / asiakkaalla	22	24	23	27	27	22
Vammaisten asumispalveluissa	13	12	14	17	14	16
Laitoshoidossa	3	3	5	4	4	3
Perhehoidossa	1	1	1	1	2	0

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8kk/2018
Huostaanotettuja lapsia	3	3	3	6	6	5
Sijoitukset:						
Laitokset	1	1	2	3	4	4
Sijaisperhehoito	2	2	2	2	2	2
Jälkihuollettavat	2	2	2	1	1	1
Päihde- ja mielenterveyshuollon palveluasuminen	16	16	16	13	12	14

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	-453314	-336724	-283060	-164428
Toimintakulut	3340697	3584385	3618984	2235433
Toimintakate/jäämä	2887382	3247661	3335924	2071005
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	6018
Tilikauden yli/alijäämä	2887382	3247673	3335924	2077023

330 Kotihoito ja vanhuspalvelut   Toiminnan kuvaus   Kotihoito: Kotihoidon henkilöstö 26,5: (KSH 3, Kotipalvelu 18, Aapeli 4,5) 1 kotihoidon vastaava, 3 sairaanhoitajaa/terveydenhoitajaa, 21 lähihoitajaa, 1 kodinhoitajaa, 1 psykososiaalisen kotipalvelun työntekijä työntekijä sekä 1 yhteinen fysioterapeutti palveluasumisen kanssa.   Kotihoito tuottaa oikea-aikaisia ja kustannustehokkaita palveluja kuntalaisille. Kotihoidon ja tukipalvelujen avulla pyritään turvaamaan asiakkaan hyvä elämä sekä tukemaan asiakkaan kotona asumista mahdollisimman pitkään. Omaishoitajuutta tuetaan erilaisten palvelukokonaisuuksien avulla.   Palveluasuminen: Palvelukoti Pauliinassa tarjotaan rautalampilaisille vanhuksille 15 pysyvää ja kolme lyhytaikaista tehostetun palveluasumisen paikkaa. Lyhytaikaisella tehostetulla palveluasumisella tuetaan ikäihmisten kotona asumista ja mahdollistetaan 25 omaishoitajan vapaapäivien toteutuminen.   Päivätoimintaa tarjotaan 20 kotona asuvalle yli 65 v asiakkaille kotona pärjäämisen tueksi.   Henkilöstöön kuuluu: palveluasumisen vastaava, 1 sairaanhoitaja, 8 lähihoitajaa, 1 perushoitaja, 1 lastenhoitaja ja yhteinen fysioterapeutti kotihoidon kanssa.   Ostopalvelut: Tuottaa ostopalveluna laadukasta tehostettua palveluasumista sen tarpeessa oleville kilpailutuksen ja vahvistettujen perusteiden mukaisesti. Noin 50 % tehostetusta palveluasumisesta tuotetaan ostopalveluna.   Vastuuhenkilö   Kotihoidon vastaava.   Palveluasumisen vastaava.   Sitovia tavoitteita   Kotihoito: Henkilökunnan täydennyskoulutus ympäri vuoden.   Kehitetään palveluja muuttuvia tarpeita vastaavaksi.   Vastataan vanhusväestön lisäksi myös nuorempien ikäryhmien ja erityisryhmien lisääntyvään palveluntarpeeseen.   Yhteistyötä läheisten ja yhteistyötahojen kanssa tiivistetään.   Aapelin vastuualueelta siirretään 1 työntekijä kotihoidon vastuualueelle, jolloin Aapelin hoitajamitoitus vastaa STM:n suosituksia. Sisäisillä siirroilla täytetään kotihoidosta vapautunut toimi. Aapeliin ei oteta sijaista 0,5 toimelle.   Kotihoitoon perustetaan 2.1.2018 psykososiaalisen kotipalvelun työntekijä, jonka vastuualueena on mielenterveyskuntoutujien kotikuntoutus ja lapsiperheiden kotipalvelu.   Palveluasuminen: Tasapuoliset ja oikea-aikaisesti kohdennetut palvelut, asiakaspaikat täynnä koko vuoden.   Inhimillinen, oikeudenmukainen ja laadukas asiakasta kunnioittava hoito ja saattohoidon järjestäminen hoitokodin sallimissa puitteissa. Päivätoiminta jatkuu kolmena päivänä viikossa.   Teemapäivien järjestäminen vähintään neljä kertaa vuodessa vuodenaikojen mukaan paikalliskulttuuri huomioiden.   Ostopalvelut: Tarkastuskäynnit toteutetaan vallitsevan lainsäädännön pohjalta laadukkaasti ja ohjauksellisesti.   Perustelut   Kotihoito: Henkilökunnan täydennyskoulutus ympäri vuoden.   Kehitetään palveluja muuttuvia tarpeita vastaavaksi.   Vastataan vanhusväestön lisäksi myös nuorempien ikäryhmien ja erityisryhmien lisääntyvään palveluntarpeeseen.   Yhteistyötä läheisten ja yhteistyötahojen kanssa tiivistetään.

Aapelin vastuualueelta siirretään 1 työntekijä kotihoidon vastuualueelle, jolloin Aapelin hoitajamitoitus vastaa STM:n suosituksia. Sisäisillä siirroilla täytetään kotihoidosta vapautunut toimi. Aapeliin ei oteta sijaista 0,5 toimelle.

Kotihoitoon perustetaan 2.1.2018 psykososiaalisen kotipalvelun työntekijä, jonka vastuualueena on mielenterveyskuntoutujien kotikuntoutus ja lapsiperheiden kotipalvelu.

Palveluasuminen:

Kalustemäärärahoihin varataan saattohoitohuoneeseen sähkösänky.

Korostunut hygieniataso lisää käyttökustannuksia.

Ostopalvelut:

Ostopalvelupaikat järjestetään mahdollisuuksien mukaan oman kunnan alueelta, joka on vanhuspalvelulain suositusten mukaista.

Toteutuma 1-8 kk

Kotihoito:

Kolme vakituista kodinhoitajaa on opiskellut oppisopimuksella lähihoitajaksi, joista kaksi valmistui 5/2018 ja kolmannen opinnot ovat loppusuoralla.

Yhteistyö sosiaalitoimen, kotiutusjaoston, terveydenhuollon ja kolmannen sektorin kanssa on vahvistunut.

Aapelin vastuualueelta on siirtynyt yksi työntekijä kotihoidon vastuualueelle ja tehostetun palveluasumisen mitoitus vastaa STM:n suosituksia. Aapelin yö aikaiset turvakäynnit ovat lisääntyneet Ryhmäkoti Toivon myötä. Jokaisen ryhmäkodin asukkaan vointi tarkastetaan vähintään kaksi kertaa yön aikana. Lisäksi suoritetaan yön ajan turvakäyntejä Kirkkotien alueella.

Psykososiaalinen kotikuntoutustyöntekijä on aloittanut 9.4.2018.

Kotihoito ja Aapeli ovat vastanneet kunnan työvoimapolitiikan toteuttamiseen työkokeilun ja palkkatuetun työn kautta. Työsuunnittelija on toiminut vahvana yhteistyökumppanina.

Sekä kotihoidossa että Aapelissa on ollut eri oppilaitosten opiskelijoita työssäoppimisjaksoilla.

Valtiokonttori korvasi kertakorvauksena sotainvalidien hoitokorvauksia Kotihoidolle vuosilta 2012 - 2017.

Palveluasuminen:

Teemapäiviä järjestetty mm. vappua, juhannusta juhlimalla. Esteetön laituri saatiin käyttöön.

Jaksopaikoilla ja päivätoiminnassa käyntimäärissä poikkeamaa koska niitä rajoitettiin Palvelukoti

Pauliinassa olleen influenssan aikana. Päivätoiminnasta asiakkaiden käyntimäärät vähentyneet luonnollisten poistumien myötä sekä asiakkaiden perumisten myötä voinnin heikentyessä. Päivätoimintaan ei asiakkaita jonossa.

Palvelukoti Pauliinan virkasuhteessa oleva sairaanhoitaja siirtyi kotihoidon psykososiaalisen kotikuntoutuksen työntekijäksi huhtikuun alussa. Sairaanhoitajaa yritetty rekrytoida.

Vanhuspalveluiden fysioterapeutti pitänyt vuoden alusta alkaen yli 65v terveysliikunta ryhmää kerran viikossa keskimäärin 15 henkilölle.

Saattohoito huoneeseen sähkösänky ja moottoroitu patja hankittu parantamaan saattohoidossa ja vuodehoidossa olevan asukkaan hoitoisuutta.

Ostopalvelut:

Ostopalveluiden asukaspaikat yhtä vaille oman kunnan alueelta järjestetty.

Hoito- ja palvelusuunnitelmia päivitetty. Valvontakäynnit suoritettiin toukokuun aikana.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8kk/2018
Kotipalvelun asiakaskäynnit	36 759	45 000	36 986	42 374	45 000	26053
Kotipalvelun kotitaloudet	167	150	164	160	170	160
Kotipalvelun tukipalvelujen käyttäjät	260	130	287	90	150	84
Palvelun kartoitus/						
Ennalta ehkäisevät kotikäynnit		50	61	61	60	43
Omaishoidon tuki	34	40	33	29	45	23
Aapelin turvapalvelukäynnit	1 520	1 500	1 460	1 200	1 500	2380
Kotisairaanhoidon asiakaskäynnit	2 449	2 393	2 447	2 684	2 800	1602
Psykososiaalinen kotikuntoutus						103

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8kk/2018
Palveluasuminen kunnan omat	27	27	9 759 vrk	9 343 vrk	9 855 vrk	6 360 vrk
Palvelukoti Pauliina	18	18	6 435 vrk	6 303 vrk	6 570 vrk	4 235 vrk
Palvelukoti Aapeli	9	9	3 294 vrk	3 040 vrk	3 285 vrk	2 125 vrk
Päivätoiminnan asiakaskäynnit	637	650	724	751	650	365
Perhehoito		4	1	0	1	0

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8kk/2018
Vanhuksia sijoitettu						
Ostopalvelut yhteensä:	33 paikkaa	12 341 vrk	9 138 vrk	8 271 vrk	9 855 vrk	5 679 vrk

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	-709421	-874492	-760716	-598099
Toimintakulut	3545590	3635871	3486906	2443079
Toimintakate/jäämä	2836169	2761379	2726190	1844980
Poistot ja arvonalentumiset	57613	59175	56978	38106
Tilikauden yli/alijäämä	2893783	2820555	2783168	1883086

335 Ravintokeskus						
Toiminnan kuvaus						
Tuottaa ruokapalvelut kunnan oppilaitoksiin, lapsille ja vanhuksille.						
Vastuuhenkilö						
Ravitsemispäällikkö.						
Sitovia tavoitteita						
Tasalaatuista ja lähiruokaa tarjoava keittiö.						
Perustelut						
Käytämme vakioruokaohjeita ja ostimme läheltä tuotettuja elintarvikkeita tarjonnan mukaan.						
Toteutuma 1-8 kk						
Toteuma suunnitelman mukainen.						
Käytetty kesän aikana paljon paikkakunnan muikkuja, kurkkuja ja tomaatteja.						
Tunnusluvut ja mittarit						
Ateriat:	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8kk/2018
Vanhukset	164 764	147 180	151 833	51 182 kpl	47 728 kpl	32 672 kpl
Koululaiset		73 036	83 069	108 722 kpl	109 453 kpl	58 813 kpl
Muu		10 000	10 000	9 811 kpl	7 800 kpl	9 921 kpl
Aterian hinta:						
Vanhukset	5,00 €	5,00 €	5,00 €	5,00 €	5,00 €	5,00 €
Lapset ja koulut	2,60 €	2,60 €	2,60 €	2,60 €	2,60 €	2,60 €

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	-566484	-586429	-584241	-342184
Toimintakulut	524847	491088	529644	306937
Toimintakate/jäämä	-41636	-95341	-54597	-35247
Poistot ja arvonalentumiset	-41631	0	0	0
Tilikauden yli/alijäämä	-41631	-95340	-54597	-35247

360 Kansanterveysyö						
Toiminnan kuvaus Perusterveydenhuollon toteuttamisesta vastaa Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä. Alueen väestöpohja on noin 10700 henkilöä. Kuntayhtymän toiminta jatkuu kahdella jäsenkunnalla, Suonenjoki ja Rautalampi vuoden 2013 alusta. Molemmilla paikkakunnilla toimivat terveysasemat. Alueelliselle väestövastuulle perustuva vastaanottotoiminta on järjestetty lääkäri-sairaanhoitaja -parin toiminnan varaan.						
Vastuhenkilö Sisä-Savon kuntayhtymän ylilääkäri.						
Sitovia tavoitteita Kuntalaisten tarpeita vastaavat perusterveydenhuollon palvelut, sekä eri organisaatioiden välisen yhteistyön toimivuus.						
Perustelut Kuntayhtymän talousarvioehdotus saadaan kuntayhtymän välitilinpäätöksen yhteydessä.						
Toteutuma 1-8 kk Rautalammilla toimii kaksi terveystakeskuslääkäriä. Omalääkärin ja omahoitajan vastaanotot toteutetaan virka-aikaisesti. Iltaisin ja viikonloppuisin kiireellinen vastaanotto on Suonenjoella ja viikonloppuisin sekä öisin Kuopiossa. Palveluiden saatavuus on hyvä. Suunterveydenhuollon vastaanotto on Rautalammilla virka-aikaisesti ja Kuopiossa Rautalammin hammashoitolan vastaanotto toimii virka-aikaisesti, muina aikoina kiireellinen hoito annetaan Kuopiossa. Tarkemmin toteumatiedot raportoidaan Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän välitilinpäätöksiin yhteydessä kolme kertaa vuodessa.						
Tunnusluvut ja mittarit						
Hoitopäivät	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 1-8kk/2018
15-49 vuotiaat	64	67	74	20		19
50-64 vuotiaat	251	462	475	267		142
65-74 vuotiaat	593	759	386	830		574
75-84 vuotiaat	1 812	1 116	1 276	973		1 029
Yli 85 vuotiaat	2 295	2 318	2 439	1 321		765
Yhteensä	5 015	4 722	4 650	3 444		2 529
a'-hinta	208,52 €	219,78 €	214,95 €	210,13 €		
Kustannukset yhteensä	1 045 727,80 €	1 037 801,16 €	999 703,50 €	723 687,72 €		

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	-154463	-144481	-150092	-106961
Toimintakulut	2979884	2607778	3071710	2392890
Toimintakate/jäämä	2825421	2463298	2921618	2285929
Poistot ja arvonalentumiset	33259	33259	33260	22173
Tilikauden yli/alijäämä	2858680	2496558	2954878	2308102

370 Sairaanhoidolaitokset
Toiminnan kuvaus Erikoissairaanhoidon tavoitteena on erikoissairaanhoidopalveluiden tehokas toteutuminen osana terveydenhuollon kokonaisuutta. Rautalammin kunta kuuluu Pohjois-Savon erikoissairaanhoidon kuntayhtymään.
Vastuhenkilö Sairaanhoidopiirin johtaja.
Sitovia tavoitteita Pohjois-Savon sairaanhoidopiirin taloussuunnitelmassa mainittuja tavoitteita ovat: potilas/asiakaslähtöisyys, palveluiden toimivuus, taloudellinen tehokkuus ja henkilöstövoimavarojen hallinta. Kuntakohtaisia sitovia tavoitteita ei ole asetettu
Perustelut
Toteutuma 1-8 kk Sairaanhoidopiiri raportoi toteumista tilinpäätöksen yhteydessä https://www.psshp.fi/sairaanhoidopiiri/materiaalipankki/tilinpaatos
Tunnusluvut ja mittarit

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	0	7289	0	0
Toimintakulut	4944618	5369433	4744047	3620512
Toimintakate/jäämä	4944618	5362144	4744047	3620512
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Tilikauden yli/alijäämä	4944618	5362151	4744047	3620512

380 Erittelemätön terveydenhuolto / Ympäristöterveydenhuolto

Toiminnan kuvaus

Ympäristöterveydenhuollon tarkoituksena on edistää ja valvoa elinympäristön ja yksilön terveyttä ja turvallisuutta sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia.

Ympäristöterveysvalvonnan

tehtäviin kuuluu kansanterveyslaissa määriteltyjen lakien (terveydensuojelulaki, elintarvikelaki sekä tupakkalaki) mukainen kunnille kuuluva valvonta. Lisäksi valvotaan lääkelain mukaista nikotiinikorvausvalmisteiden myyntiä.

Eläinlääkintähuollon

tehtävänä on eläinlääkintähuoltolain mukaisten kunnan tehtävien hoitaminen. Tehtävä kattaa eläinlääkäripalvelut sekä eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotannon terveydellisen valvonnan, muun eläinperäisten elintarvikkeiden turvallisuuden valvonnan, eläintenpidon terveydellisen valvonnan, eläintautien vastustamisen ja ennaltaehkäisemisen sekä eläinsuojelun. Peruseläinlääkäripalvelut ja kiireellisen eläinlääkäriavun saaminen toteutetaan ympärivuorokautisena koko alueella siten, että alue on jaettu kahteen päivystyspiiriin: Sisä-Savon alue (Rautalampi, Suonenjoki, Vesanto ja Tervo) sekä Keiteleen ja Pielaveden alue.

Henkilöstö:

Hallinto: Ympäristöterveysjohtaja ja toimistosihteeri (osa-aikainen)

Ympäristöterveysvalvonta: Suonenjoki 3 ympäristöterveystarkastajaa, Pielavesi 1 ympäristöterveystarkastaja

Eläinlääkintähuolto: Keitele 1 kunnaneläinlääkäri, Pielavesi 2 kunnaneläinlääkäriä, Rautalampi 1 kunnaneläinlääkäri, Suonenjoki 2 kunnaneläinlääkäriä (toinen muita sijaistava kunnaneläinlääkäri), Tervo 1 kunnaneläinlääkäri, Vesanto 1 kunnaneläinlääkäri, Suonenjoki / Tervo 1 valvontaeläinlääkäri.

Vastuhenkilö

Ympäristöterveysjohtaja.

Sitovia tavoitteita

Vuoden 2018 yleisenä tavoitteena on edelleen toimintavalmiuden ylläpitäminen sekä parantaminen samalla kun valmistaudutaan vuoden 2020 alussa todennäköisesti toteutuvan maakuntahallintouudistuksen mukanaan tuomiin haasteisiin. Henkilöstölle varataan riittävästi mahdollisuuksia osallistua tulevan maakuntahallintouudistuksen valmisteluun ja täytäntöönpanoon, mutta samalla toimintavalmius ja –kyky on pyritään säilyttämään riittävän hyvällä tasolla. Valmisteluun osallistuu koko henkilöstö mahdollisuuksien ja tarpeiden mukaan. Tämä edellyttää jatkossa myös mahdollisesti vapautuvien virkojen täyttämistä ja resurssien turvaamista.

Muilta osin tilannetta seurataan ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin palvelutarpeiden ja –rakenteiden uudelleenorganisoinniseksi.

Hyödynnetään ICT-ratkaisuja palveluiden tuottamisessa.

Perustelut

Toteutuma 1-8 kk

Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen toteumaraportointi annetaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä tiedot eivät sisällä kuntakohtaisia erittelyitä.

Tunnusluvut ja mittarit

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

Toimiala	TP 2016	TP2017	TA 2018	TOT 1-8 kk/2018
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	176430	192180	195180	146385
Toimintakate/jäämä	176430	192180	195180	146385
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Tilikauden yli/alijäämä	176430	192228	195180	146385

	Pvm	Liite nro
Itk		
K.hall.	15.10.2018	7
K.yalt.	30.10.2018	8

Tarkastuslautakunnan huomioidut tilintarkastuksesta

1. Kunnan riskienhallintaprosessi on kuvattu sisäisen valvonnan ohjeissa, mutta prosessia on tarpeen kehittää ja systematisoida.
2. Ohjeita ja sääntöjä on päivitetty, myös pitkä ja hedelmällinen hallintosääntöprojekti on saatu päätökseen, ja uusi hallintosääntö otetaan käyttöön lokakuussa 2018. Uusi ja täsmällisempi konserniohje otetaan käyttöön lokakuussa 2018.
3. Talousarvion noudattamisessa ollaan huolellisia ja sitä seurataan tarkasti. Ongelmaksi ovat osoittautuneet mm. terveydenhuollon kulut, erityisesti erikoissairaanhoidon, joita kuluja on täysin mahdoton ennakoita. Vuoden 2017 talousarvio vuoden loppupuolella laskutuksen perusteella näytti, että kulut tulevat roimasti ylittymään, mutta helmikuussa 2018 saatiin sitten palautusta 0.6 milj. Määrärahamuutoksia ei ole haettu "varalta".

Tarkastuslautakunnan arvio kuntastrategian toteutumisesta

1. Kuntastrategian kriittisiä menestystekijöitä on muokattu johtoryhmän toimesta. Työstämistä on jatkettu valtuustoseminaarissa 3-4.9.2018. Työtä jatketaan talousarvion 2019 valmistelun yhteydessä.

Toiminnan ja talouden tavoitteet, yleishallinto

1. Arviointikertomuksessa esitettyyn tavoitteiden sisältöön talousarviossa ja raportoinnin yhdenmukaisuuteen tilinpäätöksessä kiinnitetään huomioita. Tosin esim. työllisyyden osalta on tärkeää raportoida valtuutetuille hiukan laajemmin kuin mitä talousarvio edellyttää, koska se syventää valtuutettujen tietoja ko. asiasta. Muilta osin esim. luottamushenkilöhallinnon osalta raportointia täsmennetään.

Kuntakonserni

1. Uusi konserniohje tulee käyttöön loppusyksystä. Kunnanhallitus pyrkii huomioimaan tarkastuslautakunnan esittämät seikat tavoitteiden asettelussa, tytäryhtiöiden toiminnan aktiivisesta seurannasta yms.

Asia:

Selvitys toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tai ryhdyttävä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitettyjen epäkohtien korjaamiseksi.

Tarkastuskertomuksen havainnot

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota siihen, että [elinkeinotoiminnan] tavoitteet ovat hyvin yleisellä tasolla asetettuja, eikä niiden toteutumista voida siitä johtuen tarkkaan arvioida. Tarkastuslautakunta toivoo, että tavoitteet asetetaan jatkossa konkreettisemmaksi ja niiden toteutumisen mittaamista varten pyritään luomaan mittaristo.

Tarkastuslautakunta on arvioinut toiminnan tavoitteiden toteutumista seuraavasti:

Tavoite	Toteuma	Arvio
26 Elinkeinotoiminta		
Yritysten nettomäärä +5 ja työpaikkojen määrän kasvu 5-10:llä	Yritysten nettomäärä -1	
Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen	Yritysten kehittämishankkeisiin ja toimintaympäristön kehittämishankkeisiin liittyviä neuvontatapahtumia oli 56.	
Sukupolven- ja omistajanvaihdosten edistäminen	Vuoden aikana ei tapahtunut [elinkeinotoimen tietoon tulleita] omistajanvaihdoksia. Jatkajaa etsiviä yrityksiä on 5-10 kappaletta.	
Yritysten työvoimatarpeen täyttäminen	Työttömyysaste oli keskimäärin 10 %. Avointein työpaikkojen määrä oli keskimäärin 10. Tietyillä aloilla työvoiman saatavuus oli haasteellista.	
Yritysten kehittämis- ja investointihankkeiden edistäminen	Kunnassa toteutui 2 teollista laajenusinvestointia ja 1 uusi teollisuusra kennusinvestointi. Joitakin yrityskoh taisia hankkeita on ollut käynnissä. Tekes-rahoitusta tai muuta avustusta maksettiin 5 yritykselle.	
Uuden yritys- ja elinkeinostrategian käyttöönotto.	Ohjelman valmistelu käynnistyi loppuvuodesta.	
Matkailutoiminnan kokonaisvaltainen kehittäminen	Tavoitteen toteuman osalta on viitattu erillisiin raportteihin.	

Uuden yrityksen kannustintuki	Kannustintukia myönnettiin 7 yritykselle.	
Kuntamarkkinoinnin kokonaisvaltaisen suunnitelman tekeminen 2017	Kuntamarkkinoinnin kokonaisvaltaisen suunnitelman tekeminen siirtyi vuodelle 2018.	
270 Maaseututoimi		
Maaseutuviranomais- ja kehittämispalveluiden saavutettavuus sekä henkilöstön ammattitaidon hyödyntäminen.	Maaseutuhallinnon viranomaistehtäviin käytetty n. 80 % työajasta ja yksityistieasioihin, kehittämistehtäviin sekä valmiussuunnitteluun on käytetty n. 20 % työajasta.	

Elinkeinotoiminnan tavoitteet toteutuivat tilikaudella kohtalaisesti. Vain muutamman tavoitteen voidaan katsoa toteutuneen täysin. Tarkastuslautakunnan arviointia heikentää kuitenkin se, että tavoitteet ovat hyvin yleisellä tasolla eikä niille ole asetettu mittareita.

Kunnan tavoitteena on elinvoimainen toimintaympäristö. Kunnan itsenäisyyden kannalta on tärkeää, että kunta tarjoamaan yrityksille näiden tarvitsemia tukipalveluita ja työvoimaa. Tarkastuslautakunnan mielestä kunta on panostanut kunnan vetovoimaisuuteen ja yritysten toimintaedellytyksiin. Pienenä kuntana sen on kuitenkin kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että yritykset ja työntekijät säilyvät paikkakunnalla ja kuntaan löydetään myös uusia yrityksiä, joiden kasvutarinassa kunta saa olla mukana. Tähän tähtääviä toimenpiteitä ovat esimerkiksi talousarviossakin tavoitteena olevan elinkeinostrategian tekeminen. Tarkastuslautakunta pitää positiivisena sitä, että kunnassa on ollut elinkeinoasiamies, joka on ollut hyvin saavutettavissa ja siten tukenut kunnan elinkeinotoimintaa ja elinvoimaisuutta.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota siihen, että talousarviossa ei ole asetettu mittareita kuntaan kohdistuvan matkailun osalta muutoin kuin tavoitteella 'matkailutoimialan kokonaisvaltainen kehittäminen'. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kunta miettii konkreettisia toimia, joilla matkailua kehitetään.

Elinkeinotoiminnan alaisten toimintojen toimintakate on toteutunut talousarvion mukaisesti. Elinkeinotoiminnan kustannuspaikan tulot alittivat talousarvion 0,1 milj. eurolla, mutta vastaavasti myös toimintakulut alittivat budjetin 0,1 milj. eurolla. Toimintakertomuksesta ei käy ilmi, mistä nämä alitukset johtuvat. Tarkastuslautakunta toivoo, että jatkossa syyt merkittäviin euromääräisiin talousarviopoikkeamiin esitetään tilinpäätöksessä, jotta talousarvion toteutumisesta voidaan arvioida.

Elinvoimalautakunnan vastaus tarkastuslautakunnan esittämiin havaintoihin

Elinvoimalautakunta esittää tarkastuslautakunnalle kiitoksen analyttisestä ja tarkasta arviointikertomuksesta.

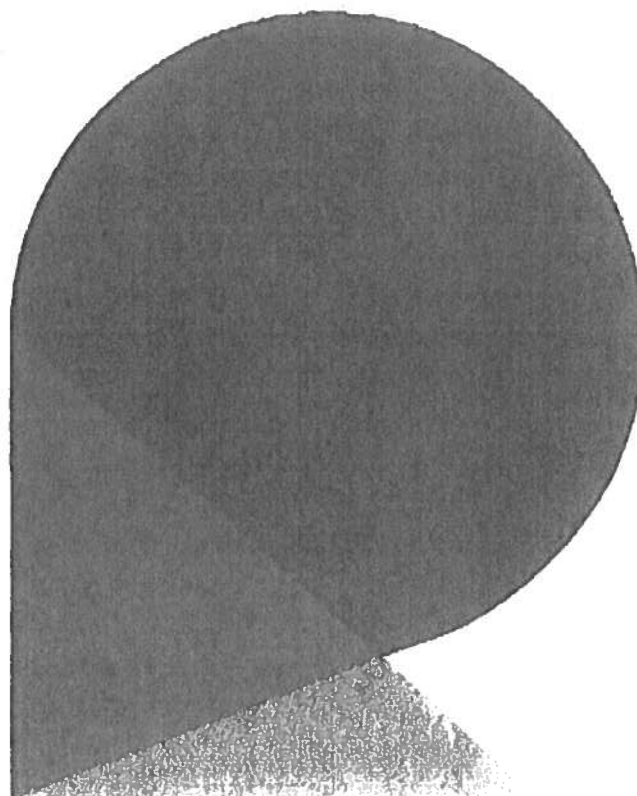
Tavoitteiden toteutuminen vain osittain johtuu pitkälti juuri tavoitteiden yleisluontoisuudesta ja/tai siitä, että tavoitteiden toteutumisessa käytetyt mittarit eivät sovellu talousarvion toteutumisen arviointiin esimerkiksi myöhäisten julkistamisajankohdan vuoksi (esim. Tilastokeskuksen tiedot työpaikkamääristä).

Elinvoimalautakunta kiinnittää erityistä huomiota tavoitteiden konkreettisuuteen sekä niiden toteutumisen seurantaan käytettävään mittaristoon valmistellessaan talousarviota vuodelle 2019.

Elinvoimaohjelma ja kunnan kokonaisvaltainen markkinointisuunnitelma siirtyivät talousarviosta poiketen vuodelle 2018. Tähän keskeisenä syynä ovat olleet muutokset henkilöstössä, ja ratkaisut on tehty tietoisesti. Tarkastuslautakunnan havainto tavoitteen toteutumattomuudesta on kuitenkin oikea.

RAUTALAMMIN KUNTA
TARKASTUSLAUTAKUNTA
2017 - 2020

	Pvm	Liite nro
K.hall.	15.10.2018	1
K.valt.	30.10.2018	10

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2017

2.2.3 Perusturva

Perusturvan alaiset tavoitteet on elinkeinotoiminnan tapaan asetettu osan toimintojen kohdalla hyvin yleisellä tasolla, eikä näiden toteutumista voida siitä johtuen tarkkaan arvioida. Keskeisimmissä toiminnoissa, kuten sosiaalipalveluissa sekä kotihoidossa ja vanhuspalveluissa, on kuitenkin myös yksityiskohtaisempia tavoitteita, joiden toteuma on pääosin kerrottu toimintakertomuksessa. Sairaanhoidolaitoksille ja ympäristöterveydenhuollolle ei ole asetettu talousarviossa lainkaan tavoitteita. Tarkastuslautakunta pitää sairaanhoidolaitosten toimintaa

erittäin tärkeänä, ja esittää, että tälle toiminnolle asetetaan jatkossa seurattava tavoite. Tarkastuslautakunta toivoo, että tavoitteet asetetaan jatkossa konkreettisemmiksi ja niiden toteutumisen mittaamista varten pyritään luomaan mittaristo. Alla oleva arvio toteutumisesta on tehty tarkastuslautakunnan tiedossa olevien seikkojen perusteella.

Toiminnan tavoite	Toteuma	Arvio
307 Perusturvan hallinto		
Lakisääteiset palvelut tuotetaan laadukkaasti ja päätökset tehdään määräajassa ja valmistaudutaan sote-lain muutokseen	Toteumaa ei ole kerrottu tilinpäätöksessä	-
310 Sosiaalipalvelut		
<u>Päihdehuolto ja mielenterveyspalvelut:</u> Päihteen vuoksi sairaalassa hoidettujen määrä laskee alle 30 asiakkaaseen.	Toteumaa ei ole kerrottu tilinpäätöksessä	-
<u>Lastensuojelu:</u> Parannetaan lasten ja nuorten kasvuympäristön olosuhteita niin, että mahdollisimman moni lapsi voi asua omassa kodissaan. Lastensuojelun sijoitustarve ei kasva. Kotipalvelun perhetyön tarve tyydytetään.	Sijoitusten tarve kasvoi lastensuojelussa. Kotipalvelun perhetyötä kyettiin tarjoamaan tarpeen mukaan.	○
330 Kotihoito ja vanhuspalvelut		
<u>Kotihoito:</u> Palvelujen kehittäminen muuttuvia tarpeita vastaavaksi Vastataan vanhusväestön lisäksi myös nuorempien ikäryhmien ja erityisryhmien lisääntyvään palveluntarpeeseen.	Kotihoidossa on tehostettu oikea-aikaista palvelun tuottamista. Riskikohteita on kartoitettu ja poistettu mahdollisuuksien mukaan. Mobiilien käyttöönottoa on lisätty molemmissa tiimeissä.	○
<u>Palveluasuminen:</u> Palveluasumisen tasapuoliset ja oikea-aikaisesti kohdenneet palvelut Asiakaspaiikat täynnä lähes koko vuoden Päivätoiminta jatkuu kolmena päivänä viikossa.	Pysyillä asukaspaikoilla on ollut vajetta elokuun aikana ja jaksoilla vajavuutta myös vähän. Päivätoimintaa on järjestetty kolmena päivänä viikossa täysille ryhmille, heinäkuun aikana päivätoiminnan tauko.	○
<u>Osastopalvelut:</u> Tarkastuskäynnit toteutetaan vallitsevan lainsäädännön pohjalta laadukkaasti ja ohjauksellisesti	Kunnan alueella sijaitsevien vanhusten tehostetun palveluasumisen ostopaikkojen hoito- ja palvelusuunnitelmat on päivitetty. Valvontakäynnit on suoritettu toukokuun aikana.	○
335 Ravintokeskus		
Valmistetaan ravintosuosituksen mukaiset ja maukkaat ateriat. Tasalaatuista ja lähiiruokaa tarjoava keittiö	Ravintokeskus on hyödyntänyt läheltä saatavia raaka-aineita (mm. marjat, sienet, kurkut, tomaatit, hauet, muikut).	○
360 Kansanterveystyö		
Kuntalaisten tarpeita vastaavat perusterveydenhuollon palvelut, sekä eri organisaatioiden välisen yhteistyön toimivuus.	Toteumaa ei ole kerrottu tilinpäätöksessä	-
370 Sairaanhoitolaitokset		
Ei sitovia toiminnan tavoitteita		-
380 Ympäristöterveydenhuolto		
Ei sitovia toiminnan tavoitteita		-

Perusturvan tavoitteet toteutuivat tilikaudella kohtalaisesti niiltä osin kuin toteumaa pystyttiin arvioimaan. Tarkastuslautakunnan arviointia heikentää se, että kaikille toimille ei ole asetettu tavoitteita, tavoitteet olivat hyvin yleisellä tasolla ja toteumaa ei ole kerrottu.

Kunta valmisteli vuonna 2017 sosiaali- ja terveystalouden osaukoistusta. Valtuuston joulukuun 2017 päätöksen mukaisesti osaukoistuksen valmistelu keskeytettiin, ja kunnan toimintojen järjestämistapa päätettiin pitää toistaiseksi ennallaan. Tarkastuslautakunnan mielestä on hyvä, että kunta käytti resursseja osaukoistusprosessiin, jotta ulkoistusvaihtoehdon hyvät ja huonot puolet käytiin kattavasti läpi ja samalla mietittiin palvelujen järjestämistarpeen tulevaisuutta ja erilaisia vaihtoehtoja.

Toimintakertomuksessa ei ole raportoitu siitä, onko kunta pystynyt tuottamaan lakisääteiset perusturvan alaiset palvelut lain mukaisissa määrärajoissa, mikä palvelujen laatu on ja millainen resurssitilanne sosiaali- ja terveystaloudessa on. Lautakunta suosittelee, että näistä asioista raportoidaan jatkossa vähintään tilinpäätöksessä, jotta kuntalainen voi arvioida sosiaali- ja terveystalouden tuloksellisuutta ja lain määräysten noudattamista.

Vuonna 2017 lastensuojelun tarve kasvoi. Sosiaalityötä kyettiin toimintakertomuksen mukaan tarjoamaan tarpeen mukaan. Tarkastuslautakunnan arvion mukaan kunnan on kuitenkin pyrittävä painottamaan ja kehittämään ehkäiseviä toimenpiteitä, jotta laitoshoidon tarvittaisiin mahdollisimman vähän. Sama koskee myös vammaispalveluita ja vanhustenhoitoa. Talousarviossa ei ole esitetty tavoitteita vammaispalveluihin liittyen. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että myös tälle asetetaan sitova toiminnan tavoite, jota seurataan.

Kansanterveystyön ja sairaanhoitolaitosten osalta toimintakertomuksessa ei ole kerrottu toiminnasta, eikä tarkastuslautakunta pysty siten arvioimaan sitä. Koska toiminnot ovat kuntalaisten kannalta keskeisiä, tulee näiden toiminnasta jatkossa kertoa tarkemmin. Vaikka toiminnot on ulkoistettu kuntayhtymille, voi kunta omistajaohjauksen keinoin pyrkiä vaikuttamaan niihin etenkin Rautalammin kunnan osalta.

Ulkoinen toimintakate, t€				
Toiminto	TA 2017	TP 2017	Ero	Kommentit
Perusturvan hallinto	-133	- 108	+ 27	Poikkeama ei ole merkittävä
Sosiaalipalvelut	- 2.944	- 3.207	- 264	Lastensuojelupalvelujen laitoshuoltopalvelujen ostot ylittivät alkuperäisen talousarvion 233 t€:lla ja vammaispalvelujen palvelujen ostot 510 t€:lla. Ylitukset on katettu sosiaalihuollon muista kustannuspaikoista ja 240 t€:n lisämäärärahalla.
Kotihoito ja vanhustaloudet	- 2.652	- 2.376	+ 276	Toimintakertomuksesta ei ilmene, mistä talousarvion mukaisen toimintakatteen alitus johtuu
Ravintolakeskus	- 421	- 392	+ 29	Poikkeama ei ole merkittävä
Kansanterveystyö	- 2.847	- 2.422	+425	Sisä-Savon kansanterveystyön kuntayhtymä alitti talousarvion noin 15 %. Euromääräinen alitus oli 423 t€.
Sairaanhoitolaitokset	-4.995	- 5.362	- 368	Toimintakertomuksesta ei ilmene, mistä talousarvion mukaisen toimintakatteen ylitys johtuu
Ympäristöterv. huolto	- 207	- 192	+15	Poikkeama ei ole merkittävä

Toimintakatteiden toteuman tarkastelussa on huomioitava, että kunnan tilinpäätösraportoinnissa ei ole huomioitu kunnanvaltuuston 28.11.2017 hyväksymää 0,6 milj. euron lisämäärärahaa perusturvaan. Perusturvan alaisen toimintojen ulkoinen toimintakate ei ole toteutunut kaikkien toimintojen osalta talousarvion mukaisesti. Merkittävää poikkeamaa on erityisesti sosiaalipalveluissa, kotihoidossa ja vanhustaloudissa, kansanterveystyössä ja sairaanhoitolaitoksissa. Talousarviopoikkeamien syyt on kerrottu yllä. Toimintakertomuksesta ei käy ilmi, mistä sairaanhoitolaitoksen määräraha-ylitys tai kotihoidon ja vanhustalouden määrärahojen alitus syntyy. Tarkastuslautakunta toivoo, että jatkossa syyt merkittäviin

euromääräisiin talousarviopoikkeamiin esitetään tilinpäätöksessä, jotta talousarvion toteutumista voidaan arvioida.

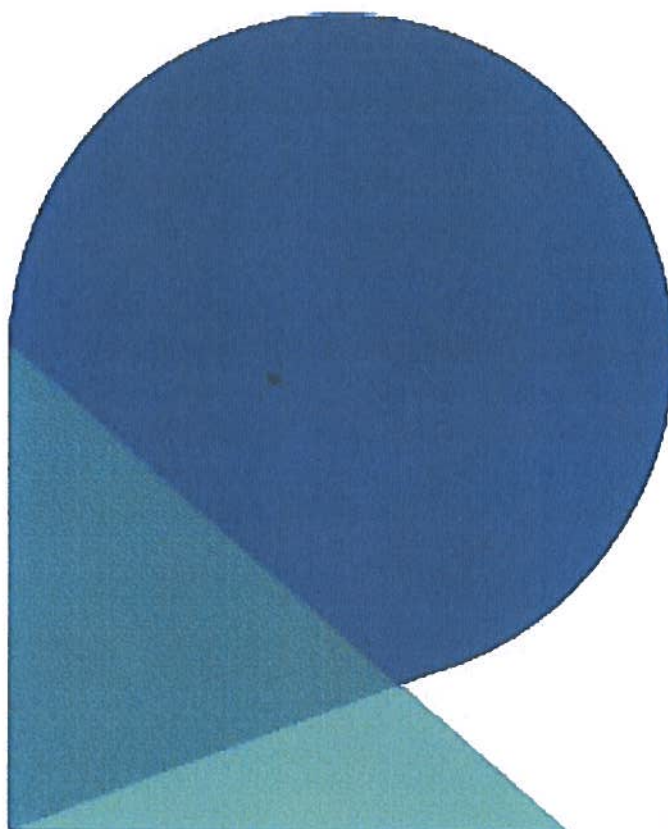
Arviointikertomus 2017, Tekninen toimi ja vesihuolto, vastine teknisiin havaintoihin

	Pvm	Liite nro
Itk		
K.hall.	15.10.18	8
K.väl.	30.10.18	11

1. Tarkastuslautakunta totesi, että tekniselle toimelle ja vesihuollolle asetetut tavoitteet ovat pääosin konkreettisia ja mitattavia. Tilinpäätöksessä ei kuitenkaan oltu raportoitu kaikkien tavoitteiden toteumaa. Tällaisia tavoitteita olivat esimerkiksi tekniselle osastolle työllistyneiden lukumäärä, käsitellyn jätevesilietteen ohjaaminen hyötykäyttöön ja biokaasun valmistukseen, ja energiatehokkuuden lisääminen. Oheiset virheet johtuvat teknisen johtajan huolimattomuudesta ja ne korjataan seuraavassa tilinpäätöksessä.
2. Tarkastuslautakunta on esittänyt huolensa kunnan kiinteistöjen kunnosta ja niihin liittyvistä riskeistä. Asiaan on kiinnitetty huomiota myös teknisellä osastolla. Syksyllä 2018 on tehty ensimmäiset kuntotarkastukset. Jatkotoimenpiteiden suunnittelu koko hankkeelle on käynnissä.
3. Tarkastuslautakunta on kehottanut kuntaa kiinnittämään erityistä huomiota investointihankkeiden suunnitteluun, ja että kunnan tulisi huomioida kuntatalouden ja palvelujen järjestämistarpeen kehitys pidemmällä aikavälillä. Tekninen toimi on kiinnittänyt asiaan huomiota mm. varaamalla riittävästi aikaa ja taloudellisia resursseja suunnitteluun, huolehtimalla siitä, että valittu urakkamuoto on sopiva ja ajoittamalla tarjouspyynnön tilaajalle edulliseen ajankohtaan. Esimerkkinä voi mainita Matti Lohen koulun ala-asteen sisäilmakorjauksen.
4. Tarkastuslautakunta ehdottaa, että yhtenä tärkeänä mittarina voisi olla kunnan tonttien ja asuntojen myyntitavoite. Teknisessä toimessa ei ole varattuna resursseja tonttien ja asuntojen myyntiin, mutta se voi vaikuttaa osaltaan tonttien kaavoitukseen. Kirkonkylällä sijaitseville rantatonteille on kysyntää ja on tärkeätä, että Kuutinharjun kaavoitus saadaan nopeasti liikkeelle.

RAUTALAMMIN KUNTA
TARKASTUSLAUTAKUNTA
2017 - 2020

	Pvm	Liite nro
K.hetki	29.10.2018	3
K.valt.	30.10.2018	12

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2017

euromääräisiin talousarviopoikkeamiin esitetään tilinpäätöksessä, jotta talousarvion toteutumista voidaan arvioida.

2.2.4 Sivistystoimi

Sivistystoimen alaisille toiminnoille on talousarviossa esitetty alla olevat tavoitteet. Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota siihen, että tavoitteet ovat pääosin hyvin yleisellä tasolla, eikä niiden toteutumista voida siitä johtuen tarkkaan arvioida. Tarkastuslautakunta toivoo, että tavoitteet asetetaan jatkossa konkreettisemmaksi ja niiden toteutumisen mittaamista varten pyritään luomaan mittaristo. Tavoitteita on joidenkin toimintojen osalta myös useita, ja tarkastuslautakunta suosittelee keskeisten tavoitteiden määrittämistä suhteessa kuntastrategiaan. Alla oleva arvio toteutumisesta on tehty tarkastuslautakunnan tiedossa olevien seikkojen perusteella.

Toiminnan tavoite	Toteuma	Arvio
404 Sivistystoimen hallinto		
Osaston tiedottamista kehitetään	Toteumaa ei ole kerrottu tilinpäätöksessä	-
420 Perusopetus		
Tavoitteet yleisellä tasolla, mm. valmiudet toisen asteen opintoihin, osaamisen kehittäminen, kulttuurikasvatus, yhteiskunnallinen kasvatus	Toteumaa ei ole kerrottu tilinpäätöksessä	-
420 Lukio		
Lukiossa aloittaa kaksi opetusryhmää syksyllä 2017.	Syksyllä 2017 lukiossamme aloitti 32 opiskelijaa, joista muodostettiin yksi ryhmä.	
Lukio tarjoaa hyvät ja monipuoliset lähilukion palvelut.	Tavoitetta ei ole esitetty tai toteumaa kerrottu tilinpäätöksessä	-
440 Kansalaisopisto		
Opetustoiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen vähintään nykyisellä tasolla (2700 opetustuntia/lukuvuosi ja mahdollisuus kouluttaa 600 opiskelijaa).	Tuntimäärä laski toteuman suhteen aika paljon tavoitteista johtuen siitä, ettei tanssin opettajaa saatu korvaamaan aiemmin pois jäänyttä.	
450 Joukkoliikenne		
Kutsutakseja kulkee viidellä reitillä vuonna 2017 (kesäaikana 4)	Joukkoliikenteeseen kuuluu kutsutaksi kolmelta suunnalta, joista kaikki eivät ole käytössä koko vuoden ajan. Koulukyydit ovat kaikille avointa liikennettä, siltä osin kun kuljetuskalustossa on tilaa.	
453 Varhaiskasvatus		
Uuden varhaiskasvatussuunnitelmaan tulee käyttöön 1.8.2017.	Kunnan oma varhaiskasvatussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2017.	
Henkilöstön työhyvinvointi: yksilö- tai tiimi kehityskeskustelut sekä tyhy-iltapäivä 2 krt/v.	Penttinpellon päiväkodissa tehtiin työyhteisön toimivuuskartoitus ja kahdenkeskiset esimiesalaiseskustelut. Käytyjen keskustelujen pohjalta on suunniteltu konkreettisia toimenpiteitä työyhteisön kehittämiseksi.	
Ammattitaidon kehittäminen: koko henkilöstö käy min 3 krt koulutuksessa.	Varhaiskasvatushenkilöstö on osallistunut useisiin koulutuspäiviin tai työpajoihin vuoden aikana.	

454 Esiopetus		
Maahanmuuttajalasten integroiminen ryhmään ja perehdyttäminen suomalaiseen kulttuuriin	Maahanmuuttajalasten kotoutumista ja yhteisöön liittymistä on tuettu monin tavoin. Erityinen painopiste on Suomi 2-kielen oppimisessa.	●
Lapsilähtöisyys ja osallisuus sisällytetään esiopetuksen arkeen ja vanhempia kuullaan toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.	Esiopetus perustuu uusiin esiopetuksen perusteisiin. Lisäksi noudatetaan oppilashuollon suunnitelmaa.	●
Henkilökunnan työssäjaksamisesta huolehditaan. Yksilö- tai tiimi kehityskeskustelut keväällä 2017 sekä tyhy-iltapäiviä 2 krt/ vuosi.	Penttinpellon päiväkodissa tehtiin työyhteisön toimivuuskartoitus ja kahdenkeskiset esimiesalaiskeskustelut. Käytyjen keskustelujen pohjalta on suunniteltu konkreettisia toimenpiteitä työyhteisön kehittämiseksi. Henkilöstö on osallistunut useisiin teemallisiin koulutuspäiviin tai työpajoihin vuoden aikana.	●
460 Nuorisotoimi		
Yhteistyön kehittäminen eri toimijoiden kanssa.	Toteumaa ei ole kerrottu tilinpäätöksessä	-
Kiintiöpakolaisten kotouttaminen nuorisotyön avulla	Toteumaa ei ole kerrottu tilinpäätöksessä	-
Tapahtumien järjestäminen yhteistyössä nuorten kanssa	Toteumaa ei ole kerrottu tilinpäätöksessä	-
470 Liikuntatoimi		
Säilytetään liikuntapaikkojen hoito ja kunto nykyisellä tasolla.	Toteumaa ei ole kerrottu tilinpäätöksessä	-
Liikuntatoimi tukee vuosittain urheiluseuroja liikuntatoiminnan järjestämiseksi.	Toteumaa ei ole kerrottu tilinpäätöksessä	-
Uimahallin aukioloaikojen lisääminen	Toteumaa ei ole kerrottu tilinpäätöksessä	-
Liikuntapaikoista ja palveluista tiedotetaan mahdollisimman monikanavaisesti.	Toteumaa ei ole kerrottu tilinpäätöksessä	-
Tuetaan liikuntatoiminnan avulla pakolaisten integrointia yhteisöön.	Toteumaa ei ole kerrottu tilinpäätöksessä	-
480 Kirjasto		
Itsepalvelukirjaston käyttöönotto suunnitellun aikataulun mukaisesti: Lehtilukusalien aukioloaikojen lisääminen (jatkossa 21 h/vk) Kotimaisten lehtien digitaalinen lehtikirjasto Lainaus- ja palautusautomaatin hankinta ja asiakkaiden opastaminen tämän käytössä	Tavoitteena oli, että omatoimikirjasto saadaan toimintaan vuoden loppuun mennessä. Omatoimikirjasto avattiin yleisön käyttöön 8.2.2018. Etäkäyttöisen aikakauslehtien E-magazin-palvelu käyttöönotto siirtyi vuoteen 2018 Lainaus- ja palautusautomaatti otettiin käyttöön huhtikuussa 2017.	●
490 Kulttuuritoimi		
Yhteistyön lisääminen muiden toimijoiden kanssa ja Suomi 100 -tapahtumien koordinointi	Toimintakertomuksessa on esitetty useita eri tapahtumia, joiden järjestämiseen kunta on osallistunut.	●

Sivistystoimen tavoitteet toteutuivat tilikaudella pääosin hyvin tai kohtalaisesti niiden tavoitteiden osalta, joiden toteumasta on kerrottu toimintakertomuksessa. Sivistystoimella on kuitenkin useita tavoitteita, joiden toteumaa ei ole raportoitu. Tarkastuslautakunta toivoo, että jatkossa kaikkien talousarvion tavoitteiden toteuma raportoidaan tilinpäätöksessä, jotta voidaan arvioida sitä, onko kunnanvaltuuston tahtotilaa noudatettu.

Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen sanallisten tavoitteiden toteumaa ei ole esitetty lainkaan tilinpäätöksessä. Koska lapset ovat kunnan tuleva voimavara, pitää tarkastuslautakunta

tärkeänä, että lapsiin ja nuoriin liittyviin toimintoihin kiinnitetään kunnassa riittävää huomiota, ja näistä toimenpiteistä kerrotaan kunnan tilinpäätöksessä ja huomioidaan myös talousarviossa.

Rautalammin kunnan väkiluku on laskeva, ja tämä näkyy myös lapsien määrässä. Tämä on huolestuttavaa kunnan elinvoiman näkökulmasta. Perusopetukseen osallistui viime vuonna 312 lasta, kun tavoite oli 328. Lukion opiskelijamäärä oli puolestaan 89 tavoitteen ollessa 103. Kunnan tulee kiinnittää huomiota perheiden hyvinvointiin ja kunnan lapsiperheille tarjoamiin palveluihin, jotta kunnan lapsiluku saadaan pidettyä nykyisellä tasolla. Lapsimäärän pienentyessä kunnan on toisaalta pohdittava koulutuksen järjestämisen vaihtoehtoja ja sivistystoimen investointisuunnitelmaa; millaiset sivistystoimen investoinnit ovat pienenevän kunnan kannalta mielekkäitä. Oma lukio on Rautalammin kunnalle tärkeä. Kunta on onnistunut hyvin erikoislukion markkinoinnissa myös ulkopaikkakuntalaisille, ja tarkastuslautakunnan mielestä tähän tulee panostaa myös jatkossa.

Tarkastuslautakunta arvioi, että kunta on järjestänyt vapaa-ajan palveluja tavoitteellisesti ja kunnan kokoon nähden monipuolisesti. Vuoden aikana on järjestetty useita erilaisia tapahtumia ja Suomi 100 -teema on näkynyt vapaa-ajan toiminnassa hyvin. Kunnan tarjoamien palvelujen vaikuttavuutta ei ole kuitenkaan mitattu tai raportoitu. Vapaa-ajan palveluilla on tarkastuslautakunnan näkökulmasta vaikutusta myös kunnan elinvoimaisuuteen. Toisaalta kunnan on yhtä aikaa mietittävä, mihin supistuvat resurssit käytetään. Näistä syistä johtuen tarkastuslautakunta suosittaa, että kunta kartoittaa mahdollisuuksien mukaan kuntalaisten tyytyväisyyttä kunnan tarjoamiin palveluihin.

Ulkoinen toimintakate, t€				
Toiminto	TA 2017	TP 2017	Ero	Kommentit
Sivistyksen hallinto	- 60	-61	-1	Poikkeama ei ole merkittävä
Perusopetus	-2.433	- 2.295	+ 138	Toimintakertomuksesta ei ilmene, mistä talousarvion mukaisen toimintakatteen alitus johtuu.
Lukio	- 804	- 655	+ 149	Toimintakatteen alitus johtuu tarkastuslautakunnan arvion mukaan siitä, ettei suunniteltu toinen uusien lukio-opiskelijoiden opetusryhmä toteutunut.
Kansalaisopisto	- 66	-65	+1	Poikkeama ei ole merkittävä
Joukkoliikenne	- 28	- 30	-2	Poikkeama ei ole merkittävä
Varhaiskasvatus	- 1.024	- 888	+ 136	Toimintakertomuksesta ei ilmene, mistä talousarvion mukaisen toimintakatteen alitus johtuu.
Esiopetus	- 58	- 55	+ 3	Poikkeama ei ole merkittävä
Nuorisotoimi	- 53	- 39	+ 14	Poikkeama ei ole merkittävä
Liikuntatoimi	- 168	- 145	+ 23	Poikkeama ei ole merkittävä
Kirjasto	- 192	- 182	+ 11	Poikkeama ei ole merkittävä
Kulttuuritoimi	- 33	- 37	- 4	Poikkeama ei ole merkittävä

Sivistystoimen alaisten toimintojen ulkoinen toimintakate toteutui pääosin talousarvion mukaisesti. Merkittävä poikkeama on perusopetuksessa, lukion toiminnassa ja varhaiskasvatuksessa. Syy talousarviopoikkeamaan on toimintakertomuksessa kerrottu vain lukion osalta. Tarkastuslautakunnan arvion mukaan myös perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen poikkeama syntyy erityisesti henkilöstökuluista. Tarkastuslautakunta toivoo, että jatkossa syyt merkittäviin euromääräisiin talousarviopoikkeamiin esitetään tilinpäätöksessä, jotta talousarvion toteutumista voidaan arvioida.

2.2.5 Tekninen toimi ja vesihuolto

Teknisen toimen ja vesihuollon tavoitteet on esitetty alla. Tavoitteet ovat tarkastuslautakunnan mielestä pääosin konkreettisia ja mitattavia. Tilinpäätöksessä ei ole raportoitu kaikkien

	Pvm	Liite nro
Eltk.	26.09.2018	2
K.hall.	15.09.2018	4_
K.valt.	30.10.2018	13

RAUTALAMPI

ELINVOIMAOHJELMA

2018-2025

SISÄLTÖ

1

JOHDANTO | 3

2

NYKYTILA-ANALYYSI | 4
AIKAISEMPI STRATEGIA | 6
ELINVOIMAN TEKIJÄT | 7

3

VISIO JA KEHITTÄMINEN | 8

4

TOIMENPITEET | 10

LIITTEET

TILASTOT | 12
TIIVISTELMÄ | TAKAKANSI

RAUTALAMMIN KUNTA
Elinkeinotoimisto

Kuopiontie 11
77700 RAUTALAMPI

vt. kunnanjohtaja Anu Sepponen
040 840 5088

elinkeinoasiamies Iiro Lyytinen
020 7464 650

Elinvoimaohjelma 2018-2025

Elinvoimalautakunta 10.01.2018, 9 §
Elinvoimalautakunta 26.09.2018, 35 §
Kunnanhallitus 15.10.2018, 214 §
Kunnanvaltuusto 30.10.2018, 65 §

JOHDANTO

1

Tulevaisuuden kunta rakentuu elinvoimasta, sivistyksestä ja hyvinvoinnista. Rautalammin kunnan elinvoimaohjelma on suunnitelma, jonka tarkoituksena on turvata Rautalammin elinvoimaisuus ja vireys tulevaisuudessa.

Ohjelman taustalla on Rautalammin kunnanvaltuuston hyväksymä kuntastrategia, joka ulottuu vuoteen 2030. Strategian mukaisesti Rautalammin kunnan visiona on olla entistä elinvoimaisempi paikkakunta, joka toimii maaseudun suunnan-

näyttäjänä. Luontoon, kulttuurihistoriaan ja yhteisöllisyyteen pohjaava rautalampilaisuus on elämäntapa ja identiteetti, joka tunnetaan myös kuntarajojen ulkopuolella.

Kuntastrategiassa on linjattu tavoitteista sekä toimenpiteistä strategisella tasolla. Elinvoimaohjelma konkretisoi kuntastrategian tavoitteita konkreettisiksi toimiksi ja priorisoi tehtäviä.

Kuntastrategian mukaisina strategisina päämäärinä on elinvoimainen

toimintaympäristö, asiakaslähtöiset lähipalvelut, paikallisen identiteetin, yhteisöllisyyden ja demokratian edistäminen, elinikäinen oppiminen, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä luonnonvarojen monimuotoisuuden hyödyntäminen. Elinvoimaohjelma pureutuu erityisesti elinvoimaiseen toimintaympäristöön sekä luonnonvarojen monimuotoisuuden hyödyntämiseen.

2

NYKYTILA-ANALYYSI

Rautalampi on 3.255 asukkaan kunta Pohjois-Savon ja Keski-Suomen rajalla. Kunta tunnetaan vireydestään sekä yritysmuutteisyydestään.

Kunnassa on noin 260 yritystä ja työpaikkojen määrä on noin 950. Työpaikoista merkittävin osa, yli 60 % on palvelualan työpaikkoja. Alkutuotannon osuus työpaikoista on reilu viidennes ja jalostuksen noin 18 %.

Merkittävin haaste elinvoimaisuuden kannalta on laskeva väestön määrä syntyvyyden ollessa alle puolet kuolleisuudesta. Kunta on vuodesta 2015 lähtien ottanut kuntaan kiintiöpakolaisia, mikä osaltaan on hidastanut väestön vähenemistä. Vuonna 2016 maahanmuutto kompensoi syntyvyyden ja kuolleisuuden välisen erotuksen ja väestötappio muodostui ainoastaan maan sisäisestä muuttotappiosta. Vuonna 2017 tilanne kuitenkin heikentyi.

Väestön väheneminen muodostaa erityisen haasteen palveluiden säilymiselle sekä yritysten työvoimatarpeen täyttämiseksi. Kuntakeskuksen palvelut ovat viime vuosina vähentyneet. Väestön vähenemisen hidastaminen on ensisijaista kunnan elinvoiman turvaamiseksi ja parantamiseksi.

Rautalammin vahvuutena on vireä yritystoiminta ja vahvat, kasvavat yritykset. Esimerkiksi Toholahden teollisuusalueen yritysten yhteenlaskettu liikevaihto on noin 12 miljoonaa euroa ja työpaikkoja alueella on noin 100. Rautalammin teollisten yritysten liikevaihto on yhteensä noin 19 miljoonaa euroa ja teollisten työpaikkojen määrä noin 130.

Merkittävä työllistäjä paikkakunnalla ovat myös yksityiset sote-alan yritykset, joiden liikevaihto Rautalammin alueella on noin neljä miljoonaa euroa ja työpaikkoja noin 70-80.

Viime vuosina yritysten erityisenä haasteena on ollut ammattitaitoisen työvoiman saatavuus erityisesti teknologia-, metalli- ja kalusteteollisuuteen. Kunta ei ole näyttänyt haluttavana asuinpaikkana muualta muuttaville työntekijöille.

Vuonna 2014 perustettu Etelä-Konneveden kansallispuisto on tuonut uutta virtaa matkailun kehittämiseen. Se on myös syventänyt yhteistyötä Konneveden kunnan kanssa. Kansallispuiston kävijämäärän kehitys on ollut erittäin voimakasta; Vuonna 2017 puistossa oli 30.000 kävijää ja kasvun odotetaan jatkuvan. Matkailun kehittämiseen kunta on yhdessä Konneveden kanssa panostanut huomattavasti kehittämishankkeiden muodossa, minkä lisäksi molemmat kunnat ovat toteuttaneet matkailuinfraan liittyviä investointihankkeita. Rautalammin alueella käynnissä on myös Konnekosken ennallistamista ja pienvenekanavan rakentamista valmisteleva hanke. Toteutuessaan kanava avaisi vesiyhteyden Päijänteen vesistöä Rautalammin kuntakeskukseen.

Matkailutoimialan yrityksille on tyypillistä se, että matkailuun liittyvä yritystoiminta on yrittäjille sivutoimista. Yritysten tuotevalikoima ja markkinointi eivät vielä nykyisellään vastaa kansainvälisen matkailun tarpeisiin. Matkailuyritysten verkoston kehittämiseen on panostettu, mutta se vaatii panostuksia myös tulevaisuudessa.

Alkutuotannon osuus Rautalammin työpai-

koista on merkittävä (21 %). Erityisesti investointeja tehneiden maatalojen tilanne on viime vuosina ollut äärimmäisen haasteellinen. Alan trendi on tilakoon kasvaminen ja tilojen määrän väheneminen. Maatalojen taloudelliset haasteet ovat kansallisen tason ongelmia. Kuitenkin investointien edistäminen ja maatilayrittäjien jaksamisesta huolehtiminen ovat keskeisiä asioita alkutuotannon työpaikkojen säilymisen kannalta.

Yksi merkittävä osa elinvoimaisuutta on se, mikä on ulkopuolisen ihmisen vaikutelma paikkakunnan elinvoimaisuudesta. Raitin varren huonokuntoiset ja tyhjinä tai vajakäytöllä olevat kiinteistöt huonontavat paikkakunnasta syntyvää mielikuvaa.

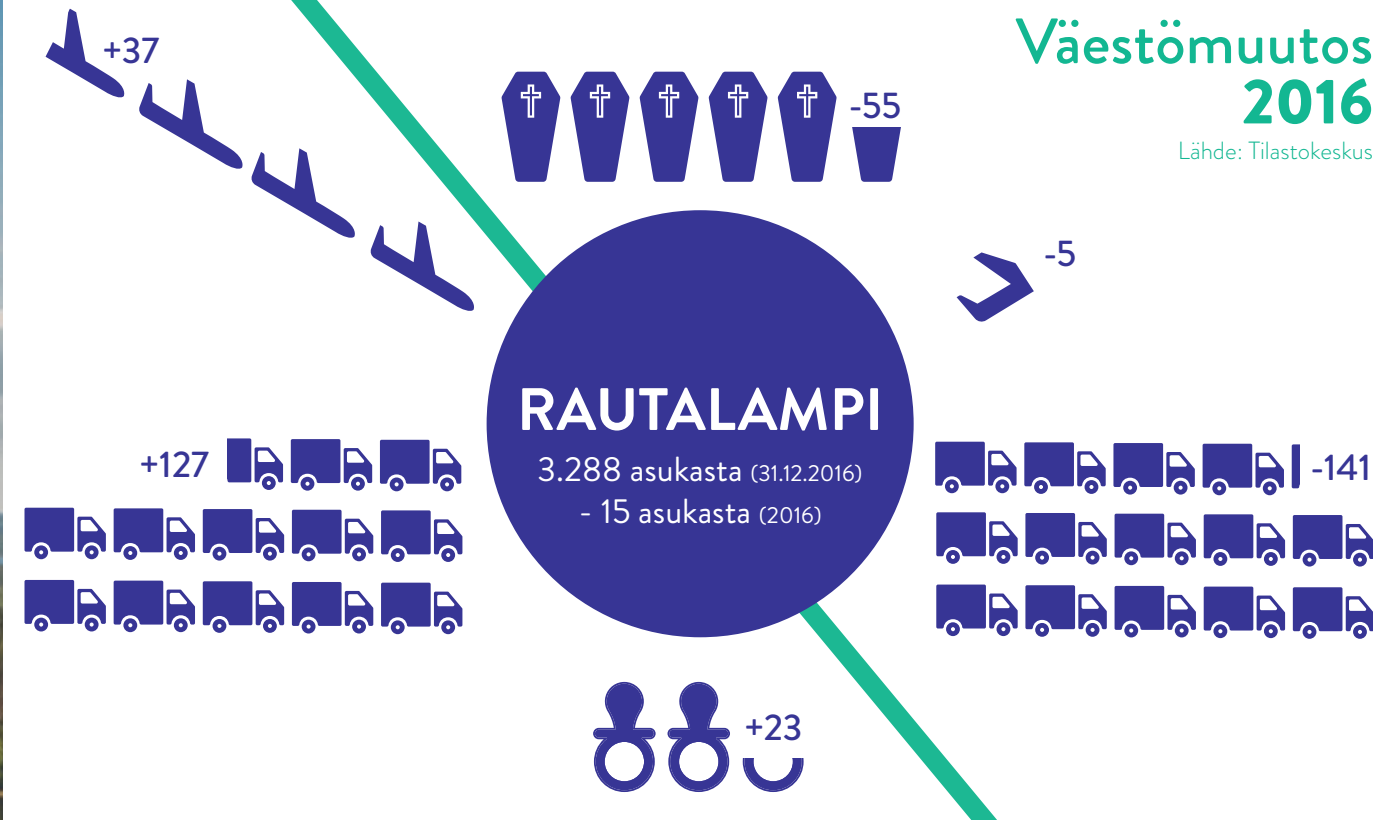
Vielä on syytä nostaa esiin yrittäjien ikä-kenne. Omistajanvaihdoksia tulisi tapahtua useita vuosittain, että palvelutaso säilyisi nykyisenä. Osalla palveluyrityksistä ei ole suunnitelmia omistajanvaihdoksen varalle, milloin riskinä on palvelun loppuminen yrittäjän lopulta jäädessä eläkkeelle. Omistajanvaihdosten edistäminen on keskeistä elinvoiman kehittämiseksi.

Oma lukunsa on toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Tuleva maakuntajärjestelmä tulee muokkaamaan kuntaorganisaatiota ennennäkemättömällä tavalla, kun sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden järjestäminen siirtyy maakunnan vastuulle. Tämä tarkoittaa, että elinvoima tulee entistä keskeisemmäksi kunnan tehtäväksi.

Väestömuutos 2016

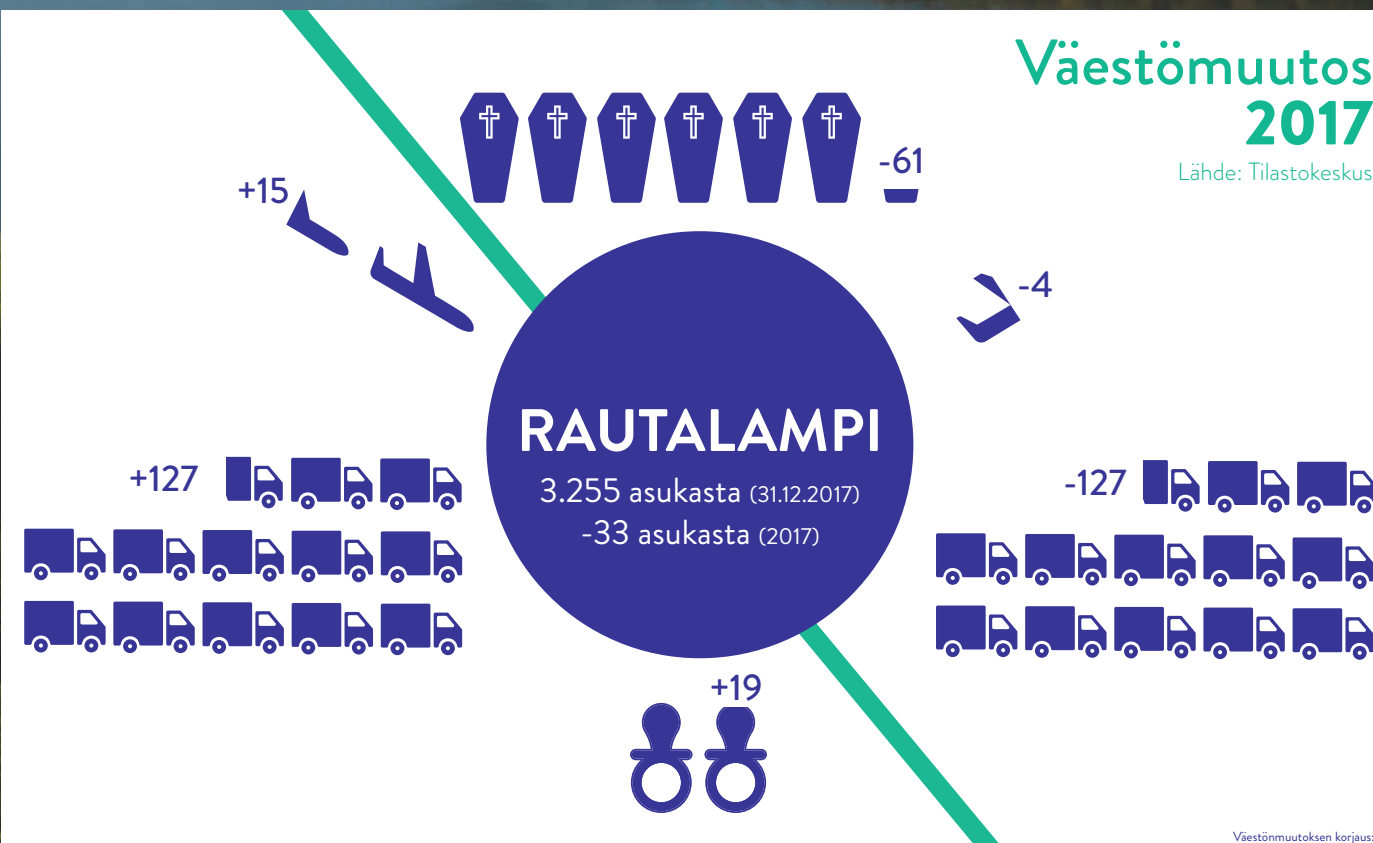
Lähde: Tilastokeskus

-32
 -14
 +32
 = -15

Väestömuutos 2017

Lähde: Tilastokeskus

Väestömuutoksen korjaus: -2

-42
 0
 +11
 = -33

EDELLINEN STRATEGIA

Elinvoimaohjelmaa edeltävä elinkeinostrategia oli vahvistettu vuosille 2012-2015. Käytännössä strategiaa on toteutettu myös strategiakauden jälkeen, sillä henkilöstönvaihdokset elinkeinotoimissa viivästyttivät uuden elinvoimaohjelman valmistumista.

Elinkeinostrategian visiona oli kuntastrategian 2020 mukainen visio ”Rautalampi on vuonna 2020 asukkaiden ja yrittäjien yhteistyöllä rakennettu ekologinen, vetovoimainen ja viihtyisä asuinkunta.”

Strategian kokonaisvaltaisena tavoitteena

oli, että Rautalampi on vuonna 2015 Pohjois-Savon innovatiivisin eri alojen yrittäjien suosima maaseutukunta, jossa nuorten yrittäjien osuus on kasvava ja jossa etätyömahdollisuudet ovat valtakunnallisesti arvioituna huippuluokkaa.

Strategiassa asetetut tavoitteet ovat täyttyneet osittain. Esimerkiksi työttömyysprosentti oli vuonna 2015 noin 14 %, mutta nyttemmin on päästy huomattavasti lähemmäs tavoitetta (7,5 % 10/2017). Kansallispuiston perustamisen oli myönteinen sysäys matkailupitäjänä kehittymiselle.

Rautalammin elinkeinostrategia 2012 - 2015

TAVOITE
Kunnan työttömyysprosentti on vuonna 2015 alle 5 %.

TOTEUMA

TAVOITE
Suomen Yrittäjien kerran kahdessa vuodessa suoritettavassa elinkeinomaasto-kyselyssä Rautalampi on Pohjois-Savon yrittäjöystövoimaisin kunta.

TOTEUMA

TAVOITE
Rautalampi profiloituu luomu- ja lähiruokakunnaksi.

TOTEUMA

TAVOITE
Rautalampi kehittyi matkailupitäjänä (kansallispuisto/vesistömatkailu/hiljaisuus yms.) ja yöpymisten määrä kasvaa.

TOTEUMA

TAVOITE
Kaivannaisteollisuus käynnistyy, kilpailu (kaivostoimintaan johtava löydös palkitaan)

TOTEUMA

Edistynyt

TAVOITE
Uusia yrityksiä perustetaan 10-15 vuodessa ja uusien yritysten nettolukumäärän kasvu on vähintään 5.

TOTEUMA

(osittain)

TAVOITE
Yritysten investointi- ja kehittämistukihakemuksia tehdään vuosittain vähintään 15, joista vähintään 80% saa myönteisen päätöksen.

TOTEUMA

TAVOITE
Yritysten liiketoimintaosaaminen kehittyi suunnitelmallisesti.

TOTEUMA

TAVOITE
Nuorten (alle 40-vuotiaiden) yrittäjien lukumäärä on 25% yrityksistä

TOTEUMA

Ei tietoa

KUVA: MARKUS SJÖBERG

ELINVOIMAN TEKIJÄT

Rautalammin kunta

Kunta on elinvoiman avaintekijä, joka vastaa kunnallisesta päätöksenteosta sekä tuottaa viranomaispalvelut ympäristö- ja rakennusvalvontaviranomaispalvelut sekä vastaa infran rakentamisesta.

Päätösvaltaa käyttävät kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, elinvoimalautakunta, ympäristölautekunta sekä tekninen lautakunta. Viranhaltijatasolla toimijoita ovat kunnanjohtaja, tekninen johtaja ja rakennustarkastaja.

Kehitysyhtiö SavoGrow Oy

Kuuden kunnan omistama kehitysyhtiö tarjoaa yrityspalveluja kaikissa omistajakunnissaan. Kunnassa on nimetty elinkeinoasiamies, joka tarjoaa toimialavapaata neuvontaa yritystoimintaa suunnitteleville ja aloittaville henkilöille sekä yritystoimintaa kehittäville yrityksille.

Lisäksi yhtiö tuottaa kehittämispalveluita marjanviljelyyn, elintarviketeollisuuteen, teknologiateollisuuteen, matkailuun ja puutueteteollisuuteen liittyen. Kehittämispalveluina yhtiö tuottaa myös koulutuspalveluita sekä digitaalisuutta edistäviä palveluita.

Sydän-Savon maaseutupalvelu

Yhdentoista kunnan muodostama maaseutuhallinnon yhteistointa-alue, jonka isäntäkuntana toimii Siilinjärven kunta. Maaseutupalvelu palvelee maaseudun elinkeinojen ja maaseudun toimintaympäristön kehittämiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi viljelijätuki-, peto- ja tulvavahinkoasiat sekä hukkakauran torjuntaan liittyvät asiat ovat maaseutupalvelun perustoimintaa.

Rautalammin Kehitys Oy

Rautalammin kunta omistaa 81,7 % Rautalammin Kehitys Oy:n osakekannasta. Yhtiö edistää elinvoimaa myöntämällä omavelkaisia takauksia mikroyrityksille. Yhtiö voi myöntää takauksia 50.000 euron arvosta yritystä kohti. Muut omistajat ovat Rautalammin Osuuspankki ja LähiTapiola Savo.

Kiinteistö Oy Oikarilan Teollisuushallit

Rautalammin kunta omistaa yhtiön osakekannan kokonaisuudessaan. Yhtiö omistaa kaksi teollisuushallia Toholahden teollisuusalueella. Yhtiön omistamia halleja käytetään vastaanottohalleina uusille yrityksille.

Rautalammin kunnan Asunnonhankinta Oy

Rautalammin kunnan omistama Rautalammin kunnan Asunnonhankinta Oy tarjoavaa vuokra-asuntoja kuntaan muuttaville ihmisille ja vastaavat yksilötasolla tärkeästä lenkistä asukashankinnassa. Yhtiön vuokra-asuntokannan kokonaiskartoitus on käynnissä.

Kumppanit

Rautalammin Yrittäjät, Savon Yrittäjät, MTK Rautalampi, MTK Pohjois-Savo sekä Etelä-Konneveden matkailualueen yrittäjät toimivat tukena yhteisissä asioissa, tekevät elinvoimaisuuteen liittyviä aloitteita ja toimivat strategisina kumppaneina edunvalvonnassa ja vaikuttamisessa.

3

VISIO JA KEHITTÄMINEN

Strategia jalkautuu neljään kärkitoimialaan, joiden menestyminen on kunnan menestyksen kannalta ensisijaista. Lisäksi läpileikkaavina teemoina on asuminen, yhteisöllisyys ja kokeileva toimintakulttuuri.

Kunnan on toiminnallaan tuettava erityisesti Toholahden alueen teknologiateollisuuden yritysten kasvua. Kunnan on kaavoitusta ja maankäyttöä ohjaamalla mahdollistettava alueella toimivien yritysten kasvu. Kunnan on aktiivisella edunvalvonnalla turvattava työvoiman saanti. Tämä nivoutuu toiseen strategian läpileikkaavaan teemaan: asumiseen. Tarjolla on oltava houkuttelevaa vuokra-asuntotarjontaa, joka sopii työntekijöiden erilaisiin perhetilanteisiin. Houkuttelevalla tonttitarjonnalla ja rakentamisen helpoksi tekemisellä mahdollistetaan ankkuroituminen paikkakunnalle.

Paikkakunnalla toimivat maatalousyritykset panostavat kannattavuuteen. Esimerkiksi Luomu-viljelyyn siirtyminen parantaa mahdollisuuksia kannattavaan alkutuotantoon. Alkutuotannossa toimivia yrityksiä kannustetaan tuotteiden jalostamiseen. Kehitysyhtiö SavoGrow on maakunnan kärkiosaaja elintarvikekehityksessä ja rautalampilaisten

yrittäjien tulee hyödyntää tämä resurssi täysimääräisesti. Tämä nivoutuu myös strategian kolmanteen läpileikkaavaan teemaan: kokeilevaan toimintakulttuuriin. Onnistumisen edellytys on, että on hyväksyttyä tehdä myös epäonnistuneita kokeiluja ja todeta, että pieleen meni.

Uskomme vahvasti, että paikkakunnan metsien hyödyntäminen ei ole vielä optimaalisella tasolla. Metsien tuotto-odotusta ja sitä kautta paikkakunnalle tulevaa kantorahatuloa on mahdollista nostaa panostamalla metsänhoidon uusiin menetelmiin. Metsäomistuksen siirtyessä yhä nuoremmille sukupolville ja samalla mahdollisesti pois paikkakunnalta, mahdollistaa esimerkiksi yhteismetsä tehokkaamman metsänhoidon ja edullisemmat myyntisopimukset.

Rautalampi on ollut pioneiri luodessaan toimintaedellytyksiä yksityiselle hoiva-alan yrittäjyydelle. Sote- ja maakuntauudistuksen toteuttaminen muuttaa yritysten toimintakentän täysin. On uskottava muutoksen olevan mahdollisuus. Yritysten menestymisen edellytys on pitkäjänteinen varautuminen uudistukseen ja oman eaktioherkkyyden pitäminen korkealla.

Etelä-Konneveden kansallispuiston perustaminen vuonna 2014 loi pohjan matkailutoimialan kasvulle lähiseudulla. Meillä haasteena on matkailuyritysten pieni koko ja tasokkaan majoituskapasiteetin puute. Tie kehitykseen kulkee matkailuyrittäjien yhteistyössä paikkakunnalla ja lähialueilla. Oikea yhteistön malli löytyy kokeilemalla. Markkinointikokeiluja matkailualalla tehdään aktiivisesti eri kohdemarkkinoille ja suuntaa ollaan valmiita muuttamaan, jos trendit muuttuvat. Nämä nivoutuvat strategian teemoihin yhteisöllisyys ja kokeileva toimintakulttuuri.

Edellä mainittujen kärkitoimialojen lisäksi kunnan itse on kyettävä uudistumaan. Ulkoinen toimintaympäristö muuttuu ennennäkemätöntä vauhtia. Muutoksiin kunta ei voi omalla toiminnallaan vaikuttaa, mutta menestyksen kannalta ratkaisevaa on nähdä muutokset mahdollisuutena ja pyrkiä hyödyntämään toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Myös kuntalaisten ja erityisesti nuorten odotukset kuntaa kohtaan ovat muuttuneet. Kunnalta odotetaan esimerkiksi avoimuutta ja lisäksi epämuodollisesti organisoitunut kansalaisaktivismi haastaa perinteisen, edustuksellisen demo-

”Tulevaisuuden Rautalampi on entistä elinvoimaisempi paikkakunta, joka toimii maaseudun suunnannäyttäjänä. Luontoon, kulttuurihistoriaan ja yhteisöllisyyteen pohjautuva rautalampilaisuus on elämäntapa ja identiteetti, joka tunnetaan myös kuntarajojen ulkopuolella.”

RAUTALAMMIN KUNTASTRATEGIA 2030

KÄRKITOIMIALAT

TEKNOLOGIA-
TEOLLISUUS

MAA- JA
METSÄ-
TALOUS

MATKAILU

HOIVA-ALA

ASUMINEN

YHTEISÖLLISYYS

KOKEILEVA TOIMINTAKULTTUURI

kratian.

Rautalampi on vahva kulttuurikunta, jossa on erinomaiset harrastusmahdollisuudet. Tämä on kyettävä kääntämään elinvoimaksi ja veto-

voimatekijäksi. Sen vuoksi asuminen ja yhteisöllisyyden rakentaminen on kunnan yksi tärkeimpiä tehtäviä tulevaisuudessa. Tälle vahva rautalampilainen kulttuuri antaa hyvän kehittämislähtökohdan.

TOIMENPITEET

KUVA: MARKUS SJÖBERG

Elinvoimaohjelman toimenpideoa ei ole kattava listaus toimenpiteistä ohjelmakauden aikana, vaan suuntaviivat kehittämiselle antava osio.

Toimenpiteet on esitetty myös elinvoimaohjelman tiivistelmässä (takakansi). Toimenpiteet liittyvät elinvoimaohjelman kärkitoimialoihin tai ohjelman läpileikkaaviin teemoihin. Toimenpiteiden järjestys ei ole prioriteettijärjestys.

DIGITAALISESTI LÄSNÄOLEVA KUNTA

KOKEILEVA TOIMINTAKULTTUURI

Digitaalisuus on mahdollistanut epämuodollisesti organisoituneen kansalaisaktiivismin, joka haastaa perinteistä, edustuksellista demokratiaa. Lisäksi teknologinen kehitys luo mahdollisuuden edistää toimintatapojen ja palveluiden tulevaisuussuuntautunutta kehittämistä, tässä tapauksessa digitaalisia kuntapalveluja. Tämä ei tarkoita koko palvelutuotannon täysimääräistä di-

gitalisointia, vaan mahdollisuutta palvella kuntalaisia hyvin myös niukkenevilla resursseilla. Kunnan on oltava digitaalisesti läsnä siellä, missä kuntalaisetkin. Kuntalaisviestinnässä internet on yksittäisistä viestintäkanavista tärkein, mutta ei ainoa.

ELÄVÄ KUNTAKESKUS

YHTEISÖLLISYYS, ASUMINEN, MATKAILU

Rautalammin kuntakeskuksen infrastruktuuri on rakennettu aikana, jolloin Rautalampi oli asukasmäärältään merkittävästi nykyistä suurempi kunta. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi kiinteistökanta pääraitin varrella on tehty palvelemaan suurempaa määrää ihmisiä. Useat kiinteistöt ovat elinkaarensa päässä ja vaatisivat joko perusteellista korjaamista tai purkamisen. Käytöstä poistuneet kiinteistöt antavat huonon viestin kunnan elinvoimaisuudesta. On hyväksyttävä, että osasta kiinteistöistä on luovuttava ja se vaatii rahaa. Jäljelle jäävien kiinteistöjen käyttöasteen parantamisessa tarvitaan innovatiivisia ratkaisuja.

HYÖTY KEHITTÄMISHANKKEISTA

KAIKKI TOIMIALAT

Kunta on aktiivinen toimija kehittämissankkeissa. Elinvoiman kannalta erityisesti yritysten investointi- ja kehittämishankkeisiin kannustetaan. Yritysten toimintaympäristön kehittämiseen liittyvät kehittämishankkeet organisoidaan pääasiassa kehitysyrityksen kautta. Punaisena lankana kaikessa kehittämisessä on hyöty: jokaisen kehittämishankkeen tuloksena on saavutettava konkreettista hyötyä.

KANNATTAVAN KASVUN TAVOITTELU

KAIKKI TOIMIALAT

Kasvu ei ole itseisarvo, mutta muuttuva maailma mahdollistaa useille yrityksille kannattavan kasvun. Yrityksiä kannustetaan kehittämään liiketoiminnallista osaamistaan sekä strategista suunnitelmallisuutta. Työkaluina kehittämisessä toimii kehitysyritys sekä Ely-keskuksen yritysten kehittämisspalvelut.

KANSALLISPUISTO YHTEISTYÖN ALUSTANA

MATKAILU

Vuonna 2014 perustettu Etelä-Konneveden kansallispuisto on luonut suuria odotuksia matkailun kehittämiselle alueella. Etelä-Konneveden kansallispuiston on mahdollista olla laajan, maakuntarajan ylittävän alueen matkailullisen yhteistyön alusta. Kansallispuiston ympärillä toimiva verkosto on kunnan kannalta keskeinen yhteistyöalusta.

LÄHIRUOKA

MAA- JA METSÄTALOUS

Lähiruoka on eettinen valinta. Läheltä tulevat raaka-aineet ovat paikallisille ruoka-alan toimijoille mahdollisuus erottumiseen. Paikallisia tuottajia kannustetaan kehittämään omia tuotteita ruoka-alan toimijoille.

MARKKINOINTI

KAIKKI TOIMIALAT, ASUMINEN

Markkinointiosaamisen ja -asenteen kehittäminen on yksi koko elinvoimaohjelman merkittävimmistä tavoitteista, joka kattaa sekä kuntaorganisaation itsensä että kunnassa toimivat yritykset. Kunnassa toimivien yritysten osalta tavoitteena on, että jokaisella yrityksellä on jonkinlainen sähköinen näkyvyys ohjelmakauden lopussa. Lisäksi kunta itse luo strategisen markkinointisuunnitelman, jonka tavoitteena on sisäisen poismuuton hillitseminen sekä asukkaiden hankkiminen.

MATKAILUPALVELUJEN TUOTTEISTAMINEN

MATKAILU

Kansallispuiston ympärille muodostuvalla matkailualueella toimivat yrittäjät panostavat matkailupalveluiden tuotekehitykseen ja palvelukokonaisuuksien paketoimiseen. Tavoitteena on myyntikuntoiset tuotteet, joita voidaan myydä ristiin alueen sisällä tai markkinoida alueen ulkopuolella.

METSÄVARALLISUUDEN HYÖDYNTÄMINEN

MAA- JA METSÄTALOUS

Rautalammilla on merkittävä julkinen ja yksityinen metsävarallisuus. Metsänomistajia halutaan kannustaa ottamaan käyttöön parhaita tiedossa olevia metsänhoitomenetelmiä metsien tuoton parantamiseksi. Metsänomistuksen siirtyessä nuoremmille sukupolville voi esimerkiksi yhteismetsän perustaminen olla kokonaistaloudellisesti edullinen ratkaisu.

PAIKKARIIPPUMATON TYÖ

KOKEILEVA TOIMINTAKULTTUURI

Työelämän muutos kiihtyy tulevaisuudessa. Työmarkkinat eriytyvät globaalisti kilpail-

tuun työhön ja paikalliseen, läsnäoloa edellyttävään työhön. Viihtyisä ja puhdas luonto ja -asuinympäristö luovat mahdollisuuden hyödyntää työmarkkinoiden muutos. Paikkarippumattoman työn tekeminen edellyttää ensiluokkaisia tietoliikenneyhteyksiä, jotka voivat olla toteutettu valokuitu- tai langattomalla teknologialla.

PALVELURAKENTEEN TURVAAMINEN

KOKEILEVA TOIMINTAKULTTUURI

Väestön väheneminen aiheuttaa haasteen paikkakunnan palvelurakenteen säilymiselle. Kauhuskenaariossa vähenevä väestö yhdistettynä ikääntyviin yrittäjiin aiheuttaa pitkällä tähtäimellä palvelurakenteen erittäin dramaattisen heikkenemisen. Palvelurakenteen turvaamisessa tarvitaan ennakoluulottomia ratkaisuja sekä innovatiivista monialayrittäjyyttä.

PARAS YRITYSILMAPIIRI

YHTEISÖLLISYYS, KAIKKI TOIMIALAT

Yrittäjien ja kunnan välillä vallitseva luottamus luo pohjan niin kunnan kuin yritystenkin menestymiselle. Kunnan päätöksenteko yrittäjien suuntaan on avointa ja siinä noudatetaan yritysvaikutusten arviointia. Kunta tiedostaa, että tärkein elinvoiman lähde on kunnassa toimivat yritykset.

RAUTALAMPILAISEN HEIMON HYÖDYNTÄMINEN

YHTEISÖLLISYYS

Rautalampilaisuus on enemmän kuin kunnan jäsenyys. Rautalampilaisiksi tunnustautuvat lukuisat paikkakunnalla syntyneet tai jossain elämänsä vaiheessa Rautalammilla asuneet henkilöt. Rautalampi-heimo on vahva ja se mahdollistaa merkittävät elinvoimaa edistävät tempaukset. Rautalampi-heimo on kunnan tärkeä henkinen voimavara elinvoiman parantamisessa ja siihen tähtäävissä hankkeissa.

SOTE-ALAN YRITYSTEN ERIKOISTUMINEN

HOIVA-ALA

Sote-uudistuksen toteutuminen muuttaa toimialan yritysten toimintaympäristöä erittäin merkittävästi. Yritysten uudistumiskyky on keskeinen voimavara uudistumisessa. Yritykset, jotka kykenevät uudistamaan palvelutarjontaansa käyttäen omia lähtökohtiaan vahvuutena, voivat menestyä alalla myös tulevaisuudessa. Keskeisenä voimavarana on yhteistyö eri toimijoiden ja oman kumppaniverkoston kanssa.

TAVOITETTAVUUTTA PARANTAVAT KOKEILUT

KOKEILEVA TOIMINTAKULTTUURI, MATKAILU

Julkinen liikenne on supistunut paikkakun-

nalla käytännössä olemattomaksi. Suuri osa liikennetarjonnasta keskittyy kunnan ostamiin koulu- ja asiointikuljetuksiin. Esimerkiksi koulukuljetukset kuitenkin toimivat vain koulujen lukuvuoden aikana, kun taas kansallispuistomatkaajat liikkuvat valtaosin kesäaikaan. Liikennekaaren myötä esimerkiksi taksiliikenteen vapautuminen ja markkinoille tulevat uudet henkilökuljetusmarkkinoiden alustat kuitenkin mahdollistavat tavoitettavuutta parantavat kokeilut, jotka voivat myöhemmin laajentua vakiintuneiksi toimintamalleiksi.

TOHOLAHDEN YRITYSPUISTON KEHITTÄMINEN

TEKNOLOGIATEOLLISUUS

Toholahden yrityspuistossa toimivien yritysten kokonaisliikevaihto on arviolta noin 12 miljoonaa euroa ja työpaikkojen määrä noin 100. Kunnalla tulisi olla alueella muutama valmis teollisuustontti, jotka yrittäjien tarpeiden ilmaantuessa olisivat nopeasti rakennettavissa. Maankäytön suunnittelun alueella tulee mahdollistaa toimivien yritysten kasvu. Alueella on niin kunnan kuin yksityistenkin omistamia teollisuuskiinteistöjä, joiden omistajanvaihdokset ovat ajankohtaisia ohjelmakauden aikana.

VERKOSTOMAINEN YHTEISTYÖ YRITYSTEN VÄLILLÄ

HOIVA-ALA, TEKNOLOGIATEOLLISUUS,

MATKAILU

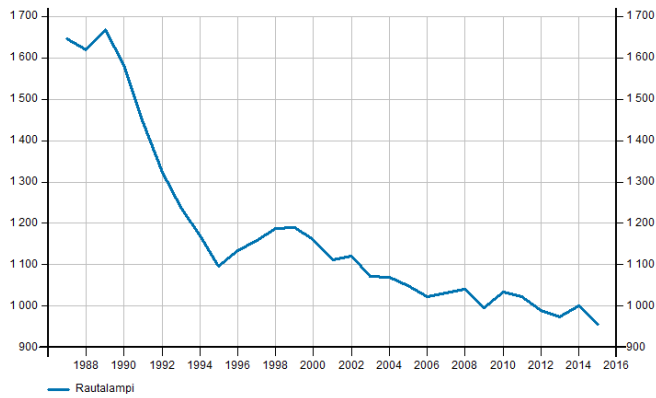
Yhdessä olemme enemmän. Yritykset kaikkialla toimialoilla hyötyvät keskinäisestä yhteistyöstä. Kannustamme yrityksiä muodostamaan omia yhteistyöverkostoja, jotka mahdollistavat esimerkiksi ruuhkahuippujen tasaamista, yhteistä markkinointia sekä erikoisosaamista vaativien työvaiheiden keskittämistä tiettyyn osaan verkostossa.

VIKRA-ASUNTO- JA RANTATONTTITARJONTA

ASUMINEN

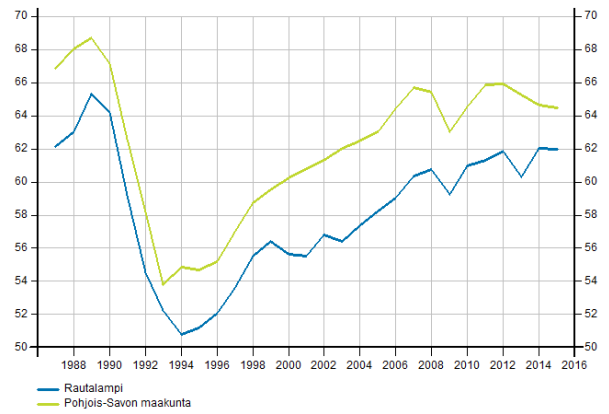
Kunnan omistamien vuokra-asuntoyhtiöiden fuusio toteutuu ohjelmakauden alussa. Vuokra-asuntokannasta tehdään kattava tarkastelu, jossa kartoitetaan olemassa olevan asuntokannan laatu ja kunto. Vuokra-asuntoyhtiöille laaditaan kokonaisvaltainen kehittämissuunnitelma ja -ohjelma, joka tähtää asuntokannan parempaan kohtamiseen markkinoilla olevaan kysyntään. Kaavoituksen saattaminen ajan tasalle on yksi kiireellisimmistä elinvoimaohjelman tavoitteista. Lisäksi kunta käynnistää aktiivisen vuoropuhelun maanomistajien kanssa ja hankkii aktiivisesti maa-alueita hyvän tonttitarjonnan aikaansaamiseksi. Erityisenä painopistealueena on omakotiasumiseen soveltuvat ranta-alueet.

Kunnassa olevien työpaikkojen lukumäärä 1987-2016

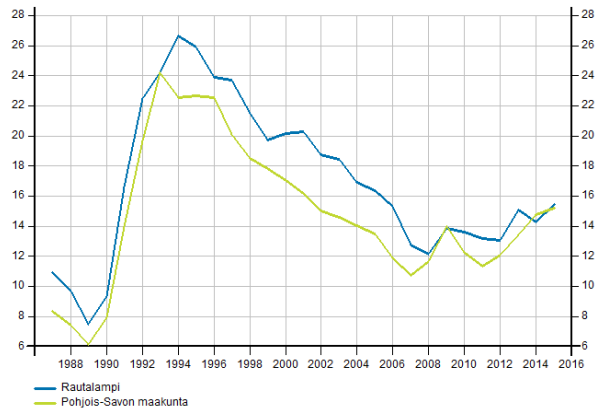
Tilastokeskus

Työllisyysaste, % 1987-2016

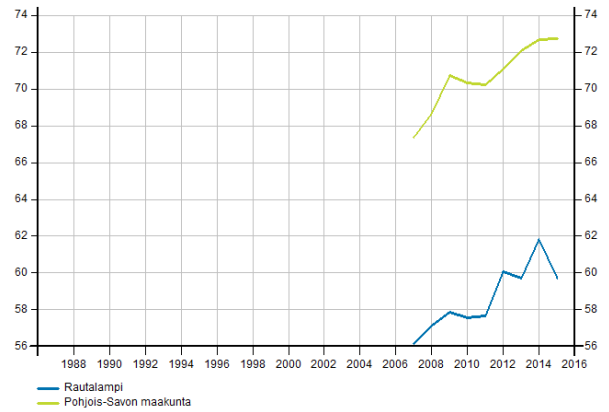
Tilastokeskus

Työttömien osuus työvoimasta, % 1987-2016

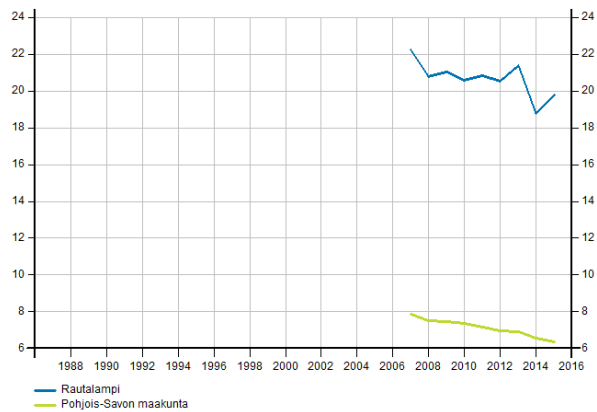
Tilastokeskus

Palvelujen työpaikkojen osuus, % 1987-2016

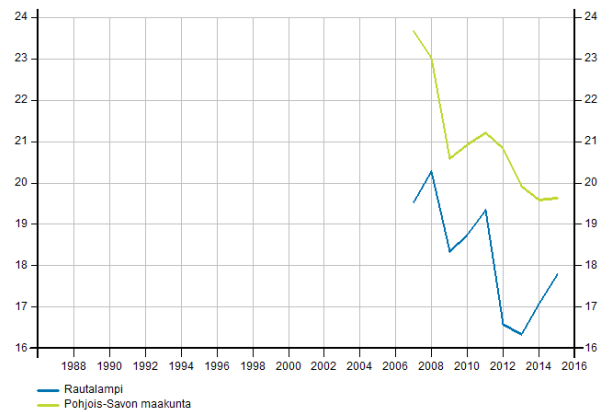
Tilastokeskus

Alkutuotannon työpaikkojen osuus, % 1987-2016

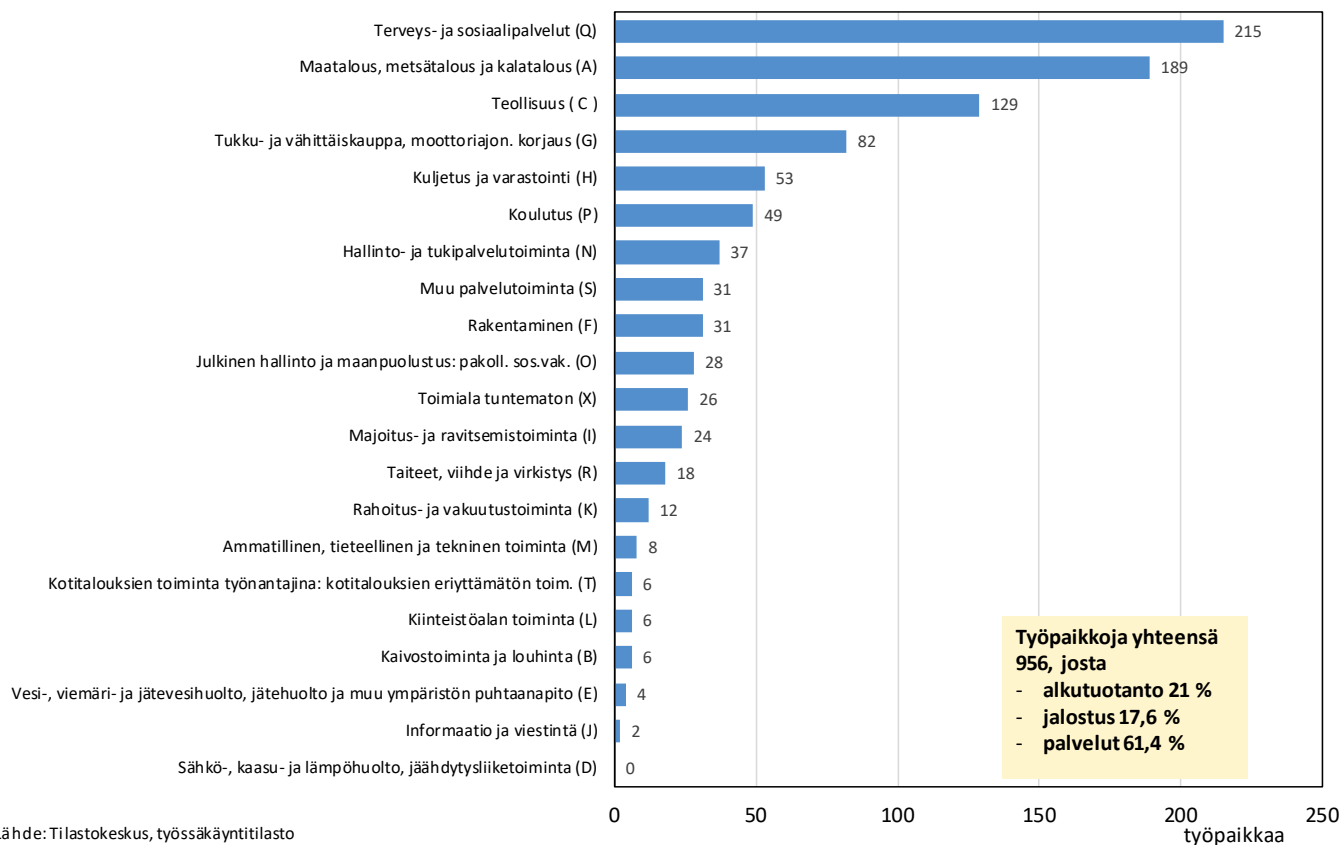
Tilastokeskus

Jalostuksen työpaikkojen osuus, % 1987-2016

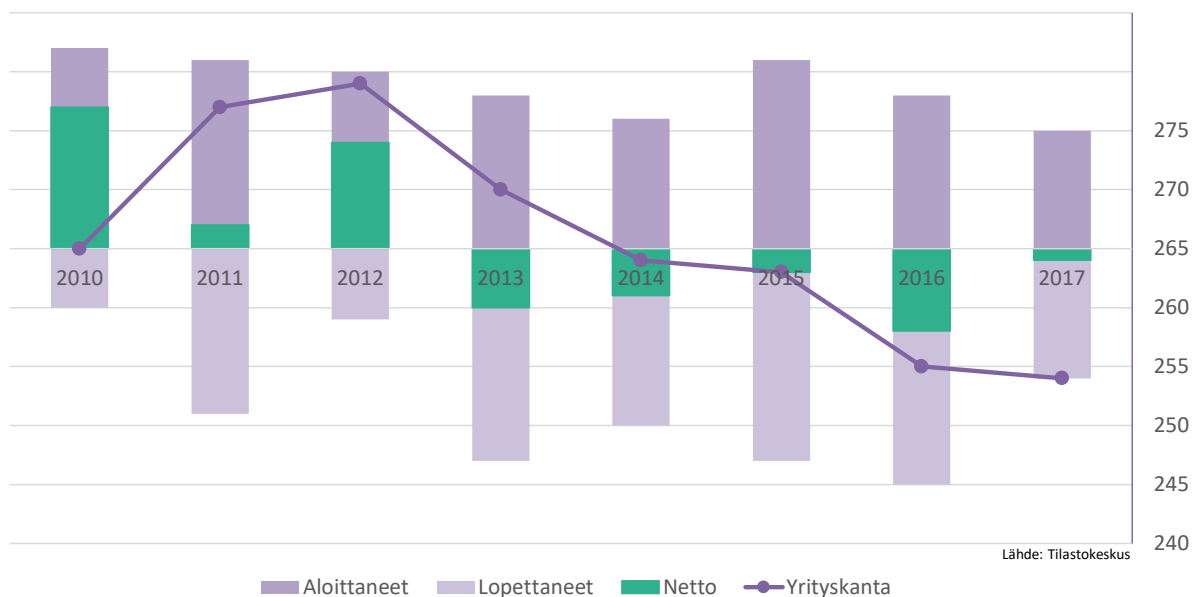

Tilastokeskus

Rautalammin työpaikat toimialoittain 31.12.2015

Yrityskanta

RAUTALAMPI 2030

”Tulevaisuuden Rautalampi on entistä elinvoimaisempi paikkakunta, joka toimii maaseudun suunnannäyttäjänä. Luontoon, kulttuurihistoriaan ja yhteisöllisyyteen pohjautuva rautalampilaisuus on elämäntapa ja identiteetti, joka tunnetaan myös kuntarajojen ulkopuolella.”

VISIO

ELINVOIMAOHJELMA 2025

SOTE-ALAN YRITYSTEN
ERIKOISTUMINEN

METSÄ
VARALLISUUDEN
HYÖDYNTÄMINEN

MATKAILUPALVELUJEN
TUOTTEISTAMINEN

PALVELURAKENTEEN
TURVAAMINEN

LÄHIRUOKA

TAVOITETTAVUUTTA
PARANTAVAT KOKEILUT

TOHOLAHDEN
YRITYSPUISTON
KEHITTÄMINEN

HYÖTY

ELÄVÄ
KUNTAKESKUS

MARKKINOINTI

KEHITTÄMISHANKKEISTA

RAUTALAMPILAISEN
HEIMON
HYÖDYNTÄMINEN

VUOKRA-ASUNTO-
JA RANTATONTTI-
TARJONTA

PAIKKA-
RIIPPUMATON **TYÖ**

KANSALLISPUISTO
YHTEISTYÖN ALUSTANA

DIGITAALISESTI
LÄSNÄOLEVA
KUNTA

VERKOSTOMAINEN
YHTEISTYÖ
YRITYSTEN VÄLILLÄ

PARAS
YRITYSILMAPIIRI

KANNATTAVAN
KASVUN
TAVOITTELU

KOKEILEVA TOIMINTAKULTTUURI

YHTEISÖLLISYYS

ASUMINEN

**HOIVA-
ALA**

**MAA- JA
METSÄTALOUS**

**TEKNOLOGIA-
TEOLLISUUS**

MATKAILU

KÄRKITOIMIALAT

TOIMENPITEET

PAINOPISTEET

TURVALLISUUS

*Tasa-arvo, inhimillisyys,
oikeudenmukaisuus,
suvaitsevaisuus ja
välittäminen.*

**KESTÄVÄ
KEHITYS JA
YMPÄRISTÖ**

TALOUDELLISUUS

*Elinvoimaisuus,
saavutettavuus ja
tehokkuus.*

**KULTTUURI JA
YHTEISÖLLISYYS**

ARVOT

VEROHALLINTO

KIINTEISTÖVEROPROSENTIT

20.3.2018

Pvm

Litte nro

Itk

K.hall.

15.10.2018

K.valt.

30.10.2018

14

:=> veroprosentti nousut

:=> veroprosentti laskenut

Kunta	Yleinen kiinteistövero%		Vakituisen asunnon kiinteistövero%		Muun asuinrakennuksen kiinteistövero%		Yleisthydyllisen yhteisön kiinteistövero%		Rakentamattoman tontin kiinteistövero%		Voimalaitos-rakennuksen kiinteistövero%	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Kno												
005	Alajärvi	0,93	0,93	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00	3,00	3,00	3,10	1,05
009	Alavieska	1,03	1,00	0,55	0,55	1,03	0,30	0,30			3,10	
010	Alavus	0,95	0,95	0,41	0,41	1,10	1,10	0,00	3,00	3,00	0,95	0,95
016	Asikkala	0,93	0,93	0,45	0,45	1,25	1,25	0,75	3,00	3,00		
018	Askola	1,10	1,10	0,70	0,70	1,50	1,50	0,00	5,00	5,00	3,10	3,10
019	Aura	1,10	1,10	0,55	0,55	1,10	1,10	0,00				
020	Akaa	1,10	1,10	0,60	0,65	1,25	1,25	0,00	6,00	6,00	3,10	3,10
035	Brändö	0,00	0,00	0,00	0,00	0,90	0,90					
043	Eckerö	0,70	0,70	0,00	0,00	0,90	0,90	0,00				
046	Eronkoski	1,00	1,00	0,70	0,70	1,30	1,30	0,00	2,00	2,00		
047	Eronkieliö	1,05	1,05	0,55	0,55	1,15	1,15	0,00	3,00	3,00	0,93	0,90
049	Espoo	0,93	0,93	0,41	0,41	0,93	0,93	0,00	3,93	3,93	0,93	2,00
050	Eura	1,10	1,10	0,60	0,60	1,10	1,10	0,00	3,00	3,00	3,10	3,10
051	Eurajoki	0,93	0,93	0,41	0,41	1,10	1,10	0,00			3,10	3,10
052	Evijärvi	1,00	1,00	0,65	0,65	1,15	1,15	0,00				
060	Finström	0,50	0,75	0,00	0,00	0,90	0,90	0,00	3,00	3,00		
061	Forssa	1,40	1,40	0,41	0,41	1,41	1,41	0,00			3,10	3,10
062	Föglö	0,70	0,70	0,00	0,00	0,90	0,90	0,00	0,50	0,50	1,25	1,25
065	Geta	0,50	0,50	0,00	0,00	0,90	0,90	0,00				
069	Haapajärvi	1,35	1,35	0,75	0,75	1,35	1,35	0,30	5,00	5,00	3,10	2,85
071	Haapavesi	1,05	1,05	0,60	0,60	1,30	1,30	0,00	3,00	3,00	3,10	3,10
072	Hailuoto	0,95	0,95	0,51	0,51	1,51	1,51	0,00	3,00	3,00	3,10	3,10
074	Halsua	1,10	1,10	0,50	0,50	1,50	1,50	0,40				
075	Hamina	1,25	1,25	0,55	0,55	1,15	1,15	0,00			2,85	2,85
076	Hammarland	0,20	0,20	0,00	0,00	0,90	0,90	0,00				
077	Hankasalmi	1,20	1,20	0,60	0,60	1,20	1,20	0,00			3,10	3,10
078	Hanko	1,30	1,30	0,45	0,45	1,50	1,30		3,00	3,00	2,30	2,30
079	Harjavalta	0,98	0,98	0,41	0,41	0,98	0,98				3,10	3,10
081	Hartola	1,00	1,00	0,50	0,50	1,10	1,10	0,20			3,00	3,00
082	Hattula	1,00	1,00	0,45	0,45	1,00	1,00	0,00				

086	Hausjärvi	1,25	1,25	0,45	0,45	1,05	1,05	0,00	0,00	4,00	4,00	3,00	3,00
090	Heinävesi	1,15	1,10	0,60	0,55	1,40	1,15					1,15	1,10
091	Helsinki	0,93	0,93	0,41	0,41	0,93	0,93			3,93	3,93	3,10	3,10
092	Vantaa	1,00	1,00	0,41	0,41	1,00	1,00			4,00	4,00	2,85	2,85
097	Hirvensalmi	0,95	0,95	0,41	0,41	1,15	1,15	0,00	0,00	2,60	2,60	2,95	2,95
098	Hollola	1,15	1,15	0,55	0,55	1,10	1,10	0,00	0,00				
099	Honkajoki	1,10	1,10	0,41	0,41	1,10	1,10	1,10	1,10	3,00	3,00	3,10	3,00
102	Huittinen	0,93	0,93	0,41	0,41	1,00	1,00	0,00	0,00			2,71	2,71
103	Humppila	1,30	1,20	0,55	0,50	1,30	1,20	0,00	0,00	3,00	2,00	3,10	
105	Hyrynsalmi	1,00	1,00	0,55	0,55	1,15	1,15	0,40	0,40	2,00	2,00	3,10	3,10
106	Hyvinkää	1,30	1,30	0,45	0,45	1,05	1,05	0,00	0,00	4,30	4,30		
108	Hiämeenkyrö	0,95	0,95	0,48	0,48	1,15	1,15	0,00	0,00	3,00	3,00	2,85	2,85
109	Hiämeenlinna	1,35	1,35	0,60	0,60	1,40	1,40	0,00	0,00	3,30	3,30	1,50	1,50
111	Heinola	1,00	1,00	0,50	0,50	1,00	1,00					1,50	1,50
139	Il	1,20	1,20	0,55	0,55	1,10	1,10	0,00	0,00	3,00	3,00	3,10	3,10
140	Iisalmi	1,10	1,10	0,55	0,55	0,93	0,93	0,00	0,00	3,00	3,00	2,85	2,85
142	Iitti	1,00	1,00	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00			3,10	3,10
143	Ikaalinen	1,23	1,23	0,59	0,59	1,19	1,19			3,00	3,00	2,85	2,85
145	Ilmajoki	0,93	0,93	0,50	0,50	1,20	1,20	0,00	0,00	3,00	3,00	3,10	3,10
146	Ilomantsi	0,93	0,93	0,41	0,41	0,93	0,93	0,30	0,30			3,10	3,10
148	Inari	1,35	1,35	0,55	0,55	1,15	1,15	0,00	0,00	3,00	3,00	1,35	1,35
149	Inkoo	1,10	1,10	0,65	0,65	1,55	1,55	0,00	0,00	2,00	2,00	3,10	3,10
151	Isojoki	0,93	0,93	0,50	0,50	0,93	0,93	0,00	0,00	2,00	2,00	1,00	1,00
152	Isokyrö	0,93	0,93	0,65	0,65	1,10	1,10	0,00	0,00				
153	Imatra	1,55	1,55	0,41	0,41	1,00	1,00	0,00	0,00			3,10	3,10
165	Janakkala	1,10	1,10	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00	4,00	4,00		
167	Joensuu	1,10	1,10	0,45	0,45	1,00	1,00					2,85	2,85
169	Jokioinen	0,93	0,93	0,41	0,41	1,00	1,00	0,00	0,00	2,00	2,00	3,10	3,10
170	Jomala	0,45	0,50	0,00	0,00	0,90	0,90	0,00	0,00	1,00	1,00	0,40	0,40
171	Joroinen	1,05	1,05	0,50	0,50	1,10	1,10					2,80	2,50
172	Joutsa	1,10	1,00	0,60	0,60	1,20	1,20	0,00	0,00				
176	Juuka	1,00	1,00	0,45	0,45	0,99	0,99	0,00	0,00			1,00	1,00
177	Juupajoki	1,15	1,15	0,45	0,45	1,05	1,05	0,00	0,00				
178	Juva	0,95	0,95	0,43	0,43	1,03	1,03	0,00	0,00	2,00	2,00		
179	Jyväskylä	1,30	1,30	0,55	0,55	1,55	1,55			4,00	4,00	3,10	3,10
181	Jämsä	1,03	0,95	0,45	0,45	1,03	0,95	0,00	0,00	2,50	2,50	3,10	2,85
182	Jämsä	1,00	1,00	0,45	0,45	1,05	1,05	0,00	0,00	3,00	3,00	2,50	2,50
186	Järvenpää	1,35	1,35	0,55	0,55	1,15	1,15	0,50	0,50	4,35	4,35		
202	Kaarina	1,00	1,00	0,41	0,41	1,00	1,00	0,00	0,00	4,00	4,00		

204	Kaavi	1,50	1,45	0,75	0,70	1,55	1,45	0,00	0,00	4,10	4,10	3,10	3,10
205	Kajaani	1,10	1,10	0,55	0,55	1,55	1,55					3,10	3,10
208	Kalajohti	1,00	1,00	0,50	0,45	1,10	1,10					3,10	2,40
211	Kangasala	0,93	0,93	0,43	0,43	1,03	1,03	0,00	0,00	2,00	2,00		
213	Kangasniemi	0,93	0,93	0,45	0,45	1,05	1,05	0,00	0,00	2,00	2,00		
214	Kankaanpää	1,20	1,20	0,45	0,45	1,05	1,05			5,50	3,00	3,10	
216	Kannonkoski	0,95	0,95	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00				
217	Kuus	1,15	1,15	0,55	0,55	1,00	1,00					2,85	
218	Karjoki	0,93	0,93	0,50	0,41	1,00	1,00	0,00	0,00				
224	Karkkila	1,10	1,10	0,65	0,65	1,25	1,25	0,00	0,00	3,00	3,00		
226	Karstula	1,03	0,93	0,48	0,45	1,36	1,00	0,00	0,00			3,10	1,00
230	Karvia	0,93	0,93	0,41	0,41	0,93	0,93	0,00	0,00			3,10	
231	Kaskinen	1,20	1,20	0,70	0,70	1,40	1,40	0,00	0,00	6,00	6,00	3,10	3,10
232	Kauhajoki	0,93	0,93	0,65	0,65	1,20	1,20	0,00	0,00	3,00	3,00	3,10	2,10
233	Kauhava	0,95	0,95	0,55	0,55	1,10	1,10	0,00	0,00	2,00	2,00	3,00	3,00
235	Kauniainen	0,93	0,93	0,41	0,41	0,93	0,93	0,93		3,93	3,93		
236	Kaustinen	1,03	0,95	0,50	0,50	1,03	1,00		0,20	3,00	3,00	3,10	2,85
239	Keitele	0,95	0,95	0,45	0,45	1,00	1,00	0,00	0,00				
240	Kemi	1,13	1,13	0,50	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	6,00	6,00	3,10	3,10
241	Keminmaa	1,15	1,15	0,41	0,41	1,00	1,00	0,00	0,00	4,00	4,00	3,10	3,10
244	Kempele	1,10	1,10	0,43	0,43	1,10	1,10	0,00	0,00	4,00	4,00	1,10	1,10
245	Kerava	1,32	1,32	0,41	0,41	0,93	0,93			4,32	4,32		
249	Keuruu	1,00	1,00	0,41	0,41	1,00	1,00	0,00	0,00				
250	Kihniö	1,10	0,98	0,55	0,44	1,10	1,04	0,44	0,44				
256	Kinnula	1,00	1,00	0,55	0,55	1,10	1,10	0,20	0,20	2,50	2,50		
257	Kirkkonummi	0,93	0,93	0,41	0,41	1,40	1,25	0,00	0,00	3,93	3,93		
260	Kitee	0,95	0,95	0,55	0,55	1,10	1,10	0,00	0,00				
261	Kittilä	1,16	1,16	0,43	0,43	1,16	1,16	0,00	0,00				
263	Kuorovesi	0,93	0,93	0,55	0,55	1,00	1,00	0,00	0,00	3,00	3,00		
265	Kivijärvi	1,10	0,97	0,50	0,46	1,30	1,06	0,00	0,00	2,50			
271	Kokemäki	1,20	1,11	0,51	0,47	1,21	1,11	0,00	0,00	4,00	4,00	3,10	3,10
272	Kokkola	1,25	1,25	0,70	0,70	1,10	1,10	0,00	0,00	3,25	3,25	3,10	1,60
273	Kolari	1,03	1,00	0,47	0,47	1,20	1,20	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00
275	Konnevesi	1,10	1,10	0,55	0,55	1,20	1,10	0,00	0,00				
276	Kontolahti	0,93	0,93	0,41	0,41	1,00	1,00					3,10	3,10
280	Korsnäs	0,93	0,93	0,50	0,50	1,30	1,30	0,00	0,00			3,10	3,10
284	Koski Tl	0,93	0,93	0,41	0,41	0,93	0,93	0,00	0,00			2,50	2,50
285	Kotka	1,35	1,35	0,55	0,55	1,15	1,15	0,50	0,50			3,10	2,85
286	Kouvola	1,45	1,45	0,65	0,65	1,35	1,35	0,00	0,00			3,10	3,10

287	Kristinankaupunki	0,93	0,93	0,60	0,60	1,20	1,20	0,00	0,00			3,10	3,10
288	Kruunupy	1,10	1,00	0,65	0,55	1,30	1,15	0,00	0,00	4,00	2,00	2,85	2,60
290	Kuhmo	0,98	0,98	0,54	0,54	1,08	1,08	0,98		2,00	2,00	3,10	3,10
291	Kuhmoinen	1,00	1,00	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00				
295	Kumlinge	0,60	0,60	0,40	0,40	0,90	0,90	0,00	0,00				
297	Kuopio	1,30	1,30	0,52	0,52	1,10	1,10			3,00	3,00	2,50	2,50
300	Kuortane	0,93	0,93	0,45	0,45	1,05	1,05	0,65	0,65				
301	Kurikka	0,93	0,93	0,60	0,60	1,20	1,20	0,00	0,00	4,00	4,00	3,10	3,10
304	Kustavi	0,93	0,93	0,41	0,41	0,98	0,98						
305	Kuusamo	1,10	1,10	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00			2,50	2,50
309	Outokumpu	1,10	1,10	0,65	0,65	1,25	1,25						
312	Kyyjärvi	1,15	1,00	0,65	0,50	1,30	1,15	0,00	0,00	3,50	2,50		
316	Kärkölä	1,35	1,35	0,60	0,60	1,20	1,20	0,00	0,00	4,35	4,35	0,93	0,93
317	Kärsämäki	0,93	0,93	0,65	0,65	1,10	1,10	0,00	0,00	3,00	3,00	2,85	2,85
318	Kökar	0,80	0,80	0,00	0,00	0,90	0,90	0,00	0,00				
320	Kemijärvi	1,20	1,20	0,50	0,50	1,35	1,35	0,00	0,00			3,10	3,10
322	Kemlonsaari	1,10	1,10	0,41	0,41	1,10	1,10						
398	Lahti	1,35	1,15	0,60	0,55	1,35	1,15	0,60	0,55	4,00	3,00	3,10	2,85
399	Laihia	1,00	1,00	0,50	0,50	1,00	1,00			3,00	3,00		
400	Laitila	0,93	0,93	0,41	0,41	1,00	1,00	0,00	0,00	3,00	3,00	2,00	2,00
402	Lapinlahti	0,93	0,93	0,60	0,60	1,00	1,00			2,00	2,00	3,10	3,10
403	Lappajärvi	1,00	1,00	0,55	0,55	1,15	1,15	0,00	0,00				
405	Lappeenranta	1,30	1,30	0,55	0,55	1,15	1,15			3,00	3,00	2,85	2,85
407	Lapinjärvi	1,00	1,00	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00				
408	Lapua	1,05	1,05	0,45	0,45	1,05	1,05	0,00	0,00	4,00	4,00	3,10	3,10
410	Laukaa	1,10	1,10	0,60	0,60	1,20	1,20			3,00	3,00	2,85	2,85
416	Lemi	1,13	1,13	0,53	0,53	1,13	1,13	0,00	0,00	4,00	4,00		
417	Lemland	0,70	0,70	0,00	0,00	0,90	0,90	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00
418	Lempäälä	0,95	0,95	0,45	0,45	1,00	1,00	0,00	0,00	3,00	3,00		
420	Leppävirta	1,00	1,00	0,45	0,45	1,00	1,00	0,00	0,00	2,00	2,00	2,85	2,85
421	Lestijärvi	1,00	1,00	0,50	0,50	1,40	1,40	0,00	0,00			1,20	1,20
422	Lieksa	1,00	1,00	0,43	0,43	0,95	0,95					3,10	3,10
423	Lieto	1,00	1,00	0,41	0,41	1,00	1,00	0,00	0,00	3,00	3,00	2,85	2,85
425	Liminka	0,94	0,94	0,43	0,43	1,03	1,03	0,00	0,00	3,00	3,00	2,85	2,85
426	Liperi	0,93	0,93	0,50	0,50	1,00	1,00						
430	Loimaa	1,00	1,00	0,50	0,50	1,05	1,05	0,00	0,00			2,00	2,00
433	Loppi	1,00	1,00	0,41	0,41	1,00	1,00	0,00	0,00	3,00	3,00		
434	Loviisa	1,00	1,00	0,50	0,50	1,20	1,20	0,00	0,00	3,00	3,00	3,10	3,10
435	Luhanka	1,20	1,20	0,50	0,50	1,30	1,30	0,00	0,00			3,10	3,10

436	Lumijoki	0,95	0,95	0,50	0,50	1,15	1,00	0,00	0,00	6,00	4,00		
438	Lumparland	0,60	0,60	0,00	0,00	0,90	0,90	0,00	0,00				
440	Luoto	1,20	1,20	0,41	0,41	1,05	1,05			4,00	4,00		
441	Luumäki	0,95	0,95	0,45	0,45	1,00	1,00	0,00	0,00				
444	Lohja	1,03	0,93	0,45	0,45	1,05	1,05			3,00	3,00		
445	Parainen	1,50	1,50	0,47	0,47	1,50	1,50			3,00	3,00		
475	Maalahi	0,93	0,93	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00			2,85	2,85
478	Maarianhamina	0,30	0,20	0,30	0,30	0,90	0,90	0,40	0,40	2,00	2,00	0,40	0,40
480	Marttila	0,95	0,95	0,45	0,45	0,95	0,95	0,00	0,00			2,50	2,50
481	Masku	0,95	0,95	0,41	0,41	1,00	1,00	0,00	0,00	2,00			
483	Merijärvi	1,03	0,93	0,45	0,45	1,03	1,00	0,25	0,25			3,10	
484	Merikarvia	0,93	0,93	0,41	0,41	1,00	1,00	0,00	0,00	3,00	3,00	2,85	2,85
489	Miehikkälä	1,10	1,10	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00			2,80	2,80
491	Mikkeli	1,25	1,25	0,58	0,58	1,15	1,15	0,00	0,00	3,30	3,30	2,75	2,75
494	Muhos	0,93	0,93	0,45	0,45	1,00	1,00	0,93	0,93	6,00	6,00	3,10	3,10
495	Multia	1,00	1,00	0,45	0,45	1,05	1,05	0,00	0,00	2,00	2,00		
498	Muonio	1,05	1,05	0,45	0,45	1,05	1,05			2,00	2,00		
499	Mustasaari	1,00	1,00	0,55	0,55	1,15	1,15	0,00	0,00	6,00	4,00	3,10	3,10
500	Muurame	1,10	1,00	0,50	0,50	1,20	1,10			4,00	4,00		
503	Mynämäki	0,93	0,93	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00				
504	Myrskylä	1,00	1,00	0,55	0,55	1,15	1,15	0,00	0,00				
505	Mäntsälä	1,30	1,30	0,60	0,60	1,20	1,20	0,00	0,00	4,30	4,30		
507	Mäntyharju	1,10	1,00	0,55	0,50	1,15	1,05	1,10	1,00	4,10	3,00		
508	Mänttä-Vilppula	1,10	1,10	0,60	0,60	1,15	1,15					1,40	1,40
529	Naantali	1,05	1,05	0,45	0,45	1,35	1,35			3,00	3,00		
531	Nakkila	0,95	0,95	0,50	0,50	0,93	0,93	0,00	0,00	2,00	2,00	3,10	3,10
535	Nivala	1,00	1,00	0,65	0,65	1,00	1,00	0,20	0,20	4,00	3,00	2,85	2,85
536	Nokia	1,00	1,00	0,55	0,55	1,40	1,40	0,00	0,00	6,00	6,00	3,10	3,10
538	Nousiainen	1,00	1,00	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00	2,00			
541	Nurmes	1,00	1,00	0,47	0,47	1,04	1,04	0,00	0,00			2,85	2,85
543	Nurmijärvi	0,93	0,93	0,41	0,41	0,93	0,93	0,00	0,00	3,93	3,93		
545	Närpiö	0,93	0,93	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00			3,10	3,10
560	Orientalia	1,10	1,10	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00	3,00	3,00	2,85	2,85
561	Oripää	1,00	1,00	0,45	0,45	1,10	1,10	0,00	0,00			3,10	3,10
562	Orivesi	1,10	1,10	0,65	0,65	1,25	1,25	0,00	0,00	3,00	3,00		
563	Oulainen	1,25	1,15	0,70	0,65	1,05	1,05	0,00	0,00	3,00	3,00	3,10	3,10
564	Oulu	1,15	1,15	0,50	0,50	0,93	0,93	0,16	0,16			3,10	3,10
576	Padasjoki	0,93	0,93	0,60	0,60	1,20	1,20	0,00	0,00				
577	Paimio	1,10	1,10	0,45	0,45	1,20	1,20			3,00	3,00		

578	Paltamo	1,10	1,10	0,60	0,60	1,10	1,10	0,20	0,20					3,10	3,10
580	Parikkala	1,00	1,00	0,50	0,50	1,10	1,10								
581	Parkano	1,10	1,10	0,52	0,52	1,10	1,10	0,00	0,00					2,85	2,85
583	Pelkosenniemi	1,50	1,25	0,75	0,60	1,75	1,20	0,00		4,00	4,00			3,10	3,10
584	Perho	0,93	0,93	0,55	0,55	1,05	1,05	0,00	0,00	2,25	2,25			2,85	2,85
588	Pertunmaa	1,00	1,00	0,60	0,60	1,20	1,20	0,00	0,00						
592	Petäjävesi	1,20	1,12	0,55	0,52	1,20	1,12	0,00	0,00	2,00	2,00			2,85	2,85
593	Pieksämäki	1,10	1,10	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00					2,60	2,60
595	Pielavesi	0,93	0,93	0,60	0,60	1,10	1,10	0,00	0,00	2,50	2,50				
598	Pietarsaari	1,15	1,05	0,50	0,45	1,15	1,05	0,00	0,00	4,00	3,00			2,85	2,85
599	Pedersören kunta	0,93	0,93	0,55	0,55	1,15	1,15	0,00	0,00					2,85	2,85
601	Pihtipudas	0,93	0,93	0,60	0,60	1,10	1,10	0,00	0,00						
604	Pirkkala	1,05	1,05	0,55	0,55	1,05	1,05	0,00	0,00	3,00	3,00				
607	Pöytäjärvi	0,93	0,93	0,50	0,50	1,00	1,00	0,00	0,50						
608	Pomarkku	1,00	1,00	0,45	0,45	1,10	1,10								
609	Pori	0,93	0,93	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00		6,00	4,00			3,10	3,10
611	Pomainen	1,00	1,00	0,50	0,50	1,00	1,00	0,00	0,00	4,00	4,00			1,00	1,00
614	Posio	1,00	1,00	0,60	0,60	1,10	1,10	0,00	0,00					1,60	1,60
615	Pudasjärvi	0,98	0,93	0,41	0,41	1,05	0,93	0,40	0,40	3,50	3,00			2,50	2,50
616	Pukila	1,15	1,15	0,65	0,65	1,25	1,25	0,00	0,00	3,00	3,00				
619	Punkalaidun	1,05	0,95	0,60	0,55	1,05	1,00								
620	Puolanka	0,93	0,93	0,55	0,55	1,10	1,10	0,00	0,00						
623	Puumala	0,95	0,95	0,48	0,48	1,08	1,08								
624	Pyhtää	1,30	1,30	0,62	0,62	1,55	1,55	0,00	0,00					3,10	3,10
625	Pynäsjoki	1,10	1,15	0,45	0,41	1,25	1,15	0,00	0,00	6,00	6,00			3,10	3,10
626	Pynäjäjärvi	1,30	1,30	0,50	0,50	1,30	1,30	0,10	0,10	4,00	4,00			3,10	3,10
630	Pynäntä	1,05	0,95	0,60	0,60	1,20	1,20	0,00	0,00	2,00				3,10	3,10
631	Pynäranta	1,80	1,80	0,70	0,70	1,80	1,80	0,00	0,00	4,00	4,00			3,10	3,10
635	Päikkäne	1,00	1,00	0,45	0,45	1,05	1,05	0,00	0,00						
636	Pöytyä	1,10	0,95	0,50	0,45	1,10	1,05	0,00	0,00					2,85	2,85
638	Porvoo	1,30	1,30	0,50	0,50	1,30	1,30	0,00	0,00					3,10	3,10
678	Raahe	1,00	1,00	0,50	0,50	1,00	1,00	0,00	0,00	3,00	3,00			3,10	2,85
680	Raisio	1,25	1,25	0,45	0,45	0,93	0,93	0,75	0,75	3,00	3,00			1,25	1,25
681	Rantasalmi	0,93	0,93	0,42	0,42	0,97	0,97	0,00	0,00	2,00	2,00			1,00	1,00
683	Ranua	1,00	0,93	0,45	0,41	1,10	1,00	0,00	0,00						
684	Rauma	0,93	0,93	0,41	0,41	0,93	0,93	0,93		5,00	5,00				
686	Rautalampi	1,00	1,00	0,70	0,70	1,30	1,30	0,00	0,00						
687	Rautavaara	1,03	0,93	0,65	0,50	1,25	1,05	0,00	0,00	2,00	2,00				
689	Rautjärvi	0,93	0,93	0,49	0,49	1,09	1,09	0,00	0,00					2,85	2,85

691	Reisjärvi	1,10	1,10	0,65	0,65	1,35	1,20	0,25	0,25	3,00	2,00	2,00	
694	Riihimäki	1,45	1,45	0,50	0,50	0,93	0,93	0,00	0,00	6,00	6,00	3,10	3,10
697	Ristijärvi	1,10	1,10	0,55	0,55	1,55	1,55	0,00	0,00			3,10	3,10
698	Rovaniemi	1,55	1,55	0,60	0,60	1,20	1,20	0,20	0,20	4,00	4,00	3,10	3,10
700	Ruokolahti	0,93	0,93	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00			1,50	1,50
702	Ruovesi	1,00	1,00	0,50	0,50	1,10	1,10	0,00	0,00				
704	Rusko	0,95	0,95	0,42	0,42	1,02	1,02	0,00	0,00				
707	Rääkkylä	1,00	1,00	0,55	0,55	1,05	1,05	0,00	0,00				
710	Raasepori	1,35	1,35	0,41	0,41	1,80	1,80	0,00	0,00			3,10	3,10
729	Saarijärvi	1,04	1,04	0,49	0,49	1,36	1,36	0,00	0,00	2,40	2,40	2,85	2,85
732	Salla	1,35	1,35	0,60	0,60	1,20	1,20						
734	Salo	0,93	0,93	0,55	0,55	1,30	1,30	0,00	0,00	3,00	3,00	2,00	
736	Salvik	0,00	0,00	0,00	0,00	0,90	0,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
738	Sauvo	1,20	1,10	0,60	0,60	1,40	1,30	0,00	0,00				
739	Savitaipale	0,93	0,93	0,50	0,50	1,10	1,10						
740	Savonlinna	1,40	1,43	0,59	0,59	1,52	1,55	1,40	1,43	2,00	2,00	2,50	2,50
742	Savukoski	1,20	1,20	0,60	0,60	1,20	1,20	0,40	0,40			2,85	2,85
743	Seinäjoki	1,45	1,45	0,60	0,60	1,65	1,65	0,00	0,00	4,00	4,00	3,10	3,10
746	Sievi	0,93	0,93	0,70	0,70	1,30	1,30	0,00	0,00			3,10	2,85
747	Silkainen	1,10	0,93	0,50	0,50	1,30	1,10	0,00	0,00			3,00	2,85
748	Sikeajoki	1,05	1,00	0,55	0,50	1,10	1,00	0,00	0,00	3,00	3,00	3,10	3,10
749	Silinjärvi	1,25	1,25	0,65	0,65	1,00	1,00	1,25	1,25	3,00	3,00	1,25	1,25
751	Simo	1,40	1,40	0,55	0,55	1,30	1,30	0,00	0,00		3,00	3,10	3,10
753	Sipoo	1,00	1,00	0,50	0,50	1,10	1,10			5,00	4,00		
755	Siuntio	1,20	1,20	0,50	0,50	1,20	1,20	0,00	0,00	3,00	3,00		
758	Sodankylä	1,40	1,31	0,45	0,45	1,15	1,05	0,00	0,00	6,00	4,00	3,10	3,10
759	Soini	0,93	1,10	0,50	0,50	1,25	1,25	0,00	0,00			3,10	
761	Somero	0,93	0,93	0,41	0,41	0,93	0,93	0,00	0,00				
762	Sonkajärvi	0,93	0,93	0,41	0,41	0,93	0,93	0,00	0,00			2,85	2,85
765	Sotkamo	1,10	1,10	0,60	0,60	1,20	1,20	0,00	0,00	3,00	3,00	3,10	3,10
766	Sottunga	0,00	0,70	0,50	0,50	0,90	0,90					2,00	2,00
768	Sulkava	0,93	0,93	0,45	0,45	1,05	1,05	0,75	0,75				
771	Sund	0,50	0,75	0,00	0,00	0,90	0,90	0,10	0,10	0,20	0,20		
777	Suomussalmi	0,95	0,95	0,45	0,45	1,00	1,00	0,00	0,00	3,00	3,00	3,10	3,10
778	Suonenjoki	1,05	1,05	0,70	0,70	1,25	1,25	0,30	0,30				
781	Sysmä	0,95	0,95	0,50	0,50	1,00	1,00					2,85	2,85
783	Säkylä	1,00	1,00	0,49	0,49	1,10	1,10	0,00	0,00				
785	Vaala	1,10	1,10	0,59	0,59	1,15	1,15	0,80	0,80			3,10	3,10
790	Sastamala	0,93	0,93	0,45	0,45	0,98	0,98	0,50	0,50	2,00	2,00	3,10	3,10

791	Siikalatva		0,95	0,95	0,65	0,65	1,25	1,25	1,25	0,00	0,00	0,00	4,00	4,00	3,10	3,10
831	Taipalsaari		1,05	1,05	0,50	0,50	1,10	1,10	1,10	0,00	0,00	0,00	3,00	3,00		
832	Taivalkoski		1,03	0,93	0,45	0,45	1,03	1,03	1,00	0,00			2,00	2,00		
833	Taivassalo		1,15	1,15	0,65	0,65	1,35	1,35								
834	Tammela		0,93	0,93	0,42	0,42	1,02	1,02	1,02	0,00	0,00	0,00	3,00	3,00	2,85	2,85
837	Tampere		1,15	1,15	0,55	0,55	1,00	1,00	1,00	0,30	0,30	0,30	4,00	4,00	1,40	1,40
844	Tervo		0,93	0,93	0,48	0,48	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	2,00	2,00		
845	Tervola		0,95	0,95	0,50	0,50	1,00	1,00	1,00	0,25	0,25				3,10	3,10
846	Teuva		1,05	1,00	0,60	0,55	1,30	1,00							3,10	3,10
848	Tohmajärvi		1,10	1,10	0,55	0,55	1,15	1,15	1,15	0,00	0,00	0,00	2,00	2,00	3,10	2,85
849	Toholampi		1,00	1,00	0,65	0,65	1,10	1,10	1,10	0,00	0,00	0,00	2,90	2,90	3,10	
850	Toivakka		1,10	1,10	0,45	0,45	1,55	1,10	1,10	0,00	0,00	0,00	3,00	3,00		
851	Tornio		1,12	1,12	0,50	0,50	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	3,00	3,00	2,50	2,50
853	Turku		1,00	1,00	0,41	0,41	0,93	0,93					3,00	3,00		
854	Pello		0,93	0,93	0,41	0,41	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	2,00	2,00	2,50	2,50
857	Tuusniemi		1,15	1,15	0,65	0,65	1,25	1,25	1,25	0,00	0,00	0,00				
858	Tuusula		0,93	0,93	0,41	0,41	0,93	0,93	0,93	0,65	0,65		3,93	3,93		
859	Tynävä		1,12	0,98	0,54	0,54	1,12	1,12	0,98				4,00	4,00	3,10	3,10
886	Ulvila		1,10	1,10	0,55	0,55	1,10	1,10	1,10	0,00	0,00	0,00	3,00	3,00		
887	Urajala		1,20	1,10	0,65	0,60	1,25	1,25	1,25	0,00	0,00					
889	Uutajärvi		1,10	1,00	0,45	0,45	1,25	1,15	1,15	0,00	0,00	0,00	6,00	6,00	3,10	3,10
890	Utsjoki		1,20	1,20	0,65	0,65	1,60	1,60					2,00	2,00		
892	Uurainen		1,05	1,00	0,43	0,41	1,10	1,10	1,00	0,00	0,00	0,00	2,50	2,50		
893	Uusikaarlepyy		1,00	1,00	0,50	0,50	1,30	1,10	1,10	0,00	0,00	0,00	4,00	2,00	3,10	2,85
895	Uusikaupunki		1,03	1,03	0,45	0,45	1,12	1,12	1,12	0,00	0,00	0,00			3,10	3,10
905	Vaasa		1,15	1,15	0,50	0,50	1,10	1,10	1,10	0,00	0,00	0,00	4,00	4,00	2,85	2,85
908	Valkeakoski		1,30	1,30	0,50	0,50	1,10	1,10	1,10	0,00	0,00	0,00			2,85	2,85
911	Valtimo		0,95	0,95	0,43	0,43	0,95	0,95	0,95	0,00	0,00	0,00				
915	Varkaus		1,45	1,45	0,50	0,50	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00			2,85	2,85
918	Vehmaa		1,00	1,00	0,50	0,50	1,70	1,50								
921	Vesanto		1,00	1,00	0,50	0,50	1,25	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00				
922	Vesilähti		1,20	1,20	0,55	0,55	1,30	1,30	1,30				2,00	2,00		
924	Veteli		0,95	0,95	0,60	0,60	1,05	1,05	1,05	0,00	0,00	0,00	3,00	3,00	2,85	2,85
925	Viermä		0,93	0,93	0,45	0,45	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00				
927	Vhti		0,95	0,95	0,45	0,45	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	4,00	4,00		
931	Viltasaari		0,93	0,93	0,60	0,60	1,10	1,10	1,10	0,00	0,00	0,00			1,60	1,60
934	Vimpeli		1,10	1,30	0,65	0,70	1,30	1,30	1,30	0,00	0,00	0,00	3,00	3,00		
935	Virolahti		1,25	1,25	0,50	0,50	1,15	1,15	1,15	0,00	0,00	0,00			2,80	2,80
936	Virrat		0,93	0,93	0,45	0,45	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00				
941	Vårdö		0,15	0,15	0,00	0,00	0,90	0,90	0,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
946	Vöyri		0,93	0,93	0,50	0,50	1,10	1,10	1,10	0,00	0,00	0,00				
976	Ylitornio		1,10	0,93	0,50	0,50	1,30	1,13	1,13	0,00	0,00	0,00	2,00	2,00	3,10	3,10
977	Ylivieska		1,30	1,30	0,70	0,70	1,15	1,15	1,15	0,00	0,00	0,00	3,00	3,00	3,10	2,85
980	Ylöjärvi		0,93	0,93	0,48	0,48	1,00	1,00	1,00	0,90	0,90	0,90	3,00	3,00		

981	Ypäjä	1,00	1,00	0,60	0,60	1,50	1,50	1,50	0,00	0,00	3,00	3,10	3,10
989	Ahtäri	1,30	1,30	0,50	0,50	1,30	1,30	1,30				3,10	3,10
992	Aänekoski	1,10	1,10	0,50	0,50	1,10	1,10	1,10	0,00	0,00		2,85	2,85
Noussut yhteensä		41		27		44			2	24		36	
Laskenut yhteensä		8		4		1			9	2		3	

HENRI OKSANEN
Kukkarontie 436
42440 Koskenpää
Gsm. 040 7234 670

TARJOUS

27.08.2018

	Pvm	Liite nro
	Itk	
K.hall.	17.9.2018	9
K.valt.	30.10.2018	15

Rautalammin Kunta

Kunnanjohtaja Anu Sepponen

Kuopiontie 11

77700 Rautalampi

RANTATONTTI VÄSTINNIEMESSÄ

Rautalammin kunnalla on Saikarilla Västinniemessä ollut vuosia myynnissä 4.300 neliön rantatontti. Tontin kiinteistötunnus 686-406-18-61 ja se on kaavoitettu omaksi tilakseen 2008.

Tarjoan tontista seuraavasti:
Tarjoan 19.000 euroa.

Perustelu:

Kunta on myynyt kyseisestä niemestä joitakin vuosia aikaisemmin rantatontteja, joista yhden on ostanut perheystävämme Harri Saastamoinen hintaan 20.000 euroa. Tontti, jonka hän osti, on 2000 neliötä suurempi, valmiin tien varrella ja sähköistyksen mahdollisuus on tontin rajalla.

Tontti, josta jätän tarjouksen, on ilman tietä ja sähköistysmahdollisuus on pitkän matkan päässä. Lisäksi tontti on aamuauringon puolella ja suurimmalta osalta kivikkoinen. Nämä asiat (sähköistys ja tien teko) nostavat tontin lopullista hintaa suhteessa muihin myytyihin tontteihin. Tämän perusteella katsomme tontin hinnan olevan sopiva.

Edellä mainituista tarjoushinnan perusteluista huolimatta tontti olisi kuitenkin sellainen, joka palvelisi perheemme harrastuksia monella eri tavalla ja toimisi kiintopisteenä viettäessämme aikaa Rautalammillä sukuloidessa.

Toivon tarjouksen saavan hyväksynnän puoleltanne.

Henri Oksanen

	Pvm	Liite nro
K.hall.	17.9.2018	7
K.valt.	30.10.2018	16

KAUPPAKIRJA

KAUPAN OSAPUOLET

Myyjät

1. Pekka Antero Saarikko
Osoite: Herrantie 280 77700 Rautalampi
2. Poimala Vuokko Marjatta
Osoite: Myllytie 10 as 1 77700 Rautalampi
3. Poimala-Ylönen Tuula Marjatta
Osoite: Oravanpolku 6, 76850 Naarajärvi

Ostaja

Rautalammin kunta
Osoite: Kuopiontie 11 77700 Rautalampi

KAUPAN KOHDE

Kiinteistö

Karttaan merkityn mukainen määräala Rautalammin kunnassa tilasta Myllypelto RN:o 1:29, kiinteistötunnus 686-408-1-29. Kiinteistö sijaitsee osoitteessa Myllytie 10 77700 Rautalampi. Määräala on tonttimaata eikä sillä ole rakennuksia.

Pinta-ala

Nyt myytävän määrän pinta-alaksi muodostuu noin 0,0200 ha. Pinta-ala ei ole tarkka, vaan tarkentuu määräälaa lohkotaessa. Määräala on merkitty maastoon punaisilla nauhoilla.

Kaavoitustilanne

Myytävällä alueella on yleiskaava ja asemakaava.

KAUPPAHINTA

Kauppahinta ja maksuehdot

Kauppahinta on yhdeksänsataa (900) euroa.
Kauppahinta maksetaan kaupantekotilaisuudessa ja se kuitataan saaduksi tämän kauppakirjan allekirjoituksin.
Mikäli määräalan pinta-ala poikkeaa lohkomisen yhteydessä kauppakirjassa määritellystä pinta-alasta, ei puolin eikä toisin suoriteta korvausta kauppahinnasta.

MUUT EHDOT

1. Omistus -ja hallintaoikeus

Omistus- ja hallintaoikeus siirtyy ostajille heti.

2. Rasitukset ja kiinnitykset

Myyjä vakuuttaa ja vastaa siitä, että kaupan kohdetta eivät rasita mitkään muut kiinnitykset tai oikeudet kuin mitkä ilmenevät 11.9.2018 päivätystä rasisitustodistuksesta.

3. Kiinteistön ennakko-tarkastus

Ostaja on huolella tarkastanut määräalan ja sen rajat sekä tarpeiston ja hyväksyvät kaupan kohteen sellaisena kuin se kaupan hetkellä on.

**4. Kiinteistöstä aiheutu-
vat kustannukset**

Kaupan kohteeseen kohdistuvista veroista ja muista julkisoikeudellisista maksuista kaupan osapuolet vastaavat omistusajaltaan.
Vuoden 2018 kiinteistöverosta vastaa myyjä. Määräalan lohkomisesta aiheutuvat kustannukset maksaa ostaja.

5. Vaaranvastuu

Ostaja vastaa MK 2 luvun 16 § mukaisesti vahingosta, joka kaupan tekemisen jälkeen aiheutuu kaupankohteelle tulipalon, myrskyn, vahingonteon tai muun myyjästä riippumattoman syyn vuoksi.

**6. Varainsiirtovero ja
lainhuudon hakeminen**

Ostajan ei tarvitse maksaa tästä kaupasta varainsiirtoveroa.
Ostaja on tietoinen lainhuudon hakemisen määräajasta sekä sen viivästymisen aiheuttamasta veron korotuksesta ja vastaa yksin siitä.
Myyjä vastaa mahdollisista aikaisemmista luovutuksista aiheutuvista lainhuutoleimaveroista.

7. Irtain omaisuus

Tämän kaupan yhteydessä ei ole erikseen myyty irtainta omaisuutta, eikä sellaisen myynnistä ole tehty eri sopimustakaan.

8. Saadut tiedot

Ostaja on tutustunut 11.9.2018 päivättyihin lainhuutotodistukseen, rasiustodistukseen ja kiinteistörekisterin otteeseen.
Ostaja on selvillä kaavoitustilanteesta.

9. Veroseuraamukset

Myyjä on tietoinen tähän kauppaan liittyvistä luovutusvoiton veroseuraamuksista.

**11. Etuostolain mukainen
vakuutus**

Myyjä ja ostaja vakuuttavat, etteivät he kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana ole tehneet sellaisia kiinteistökauppoja, jotka olisi otettava huomioon etuostolain 5 §:ssä mainitussa tarkoituksessa.

JAKELU

Tätä kauppakirjaa on tehty neljä (4) samanlaista kappaletta yksi myyjälle, yksi ostajille, yksi julkiselle kaupanvahvistajalle ja yksi kauppakirjan laatijalle

ALLEKIRJOITUKSET

Rautalammilla xx. päivänä lokakuuta 2018.

Myyjät

Vuokka Poimala

Tuula Poimala-Ylönen

Pekka Saarikko

Hyväksymme tämän kauppakirjan ehdot ja sitoudumme täyttämään ne.

Paikka ja aika edellä mainitut.

Ostaja

Rautalammin kunta

Merja Koivula-Laukka
Hallintojohtaja, valtakirjalla Rautalammin kunnan puolesta

KAUPANVAHVISTUS

Julkisena kaupanvahvistajana todistan, että Vuokko Poimala, Tuula Poimala-Ylönen ja Pekka Saarikko luovuttajina ja Merja Koivula-Laukka valtakirjalla Rautalammin kunnan puolesta luovutuksensaajana ovat allekirjoittaneet tämän luovutuskirjan ja he ovat olleet yhtä aikaa läsnä luovutusta vahvistettaessa.

Olen tarkistanut allekirjoittajien henkilöllisyyden ja todennut, että luovutuskirja on tehty maakaaren 2 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla.

Rautalammillä XX. päivänä lokakuuta 2018

Esko-Pekka Markkanen
Maanmittauslaitoksen määräämä kaupanvahvistaja,
kaupanvahvistajan tunnus 402708/53

Pvm

Liite nro

Itk

K.hall.

/ 7. 9. 2017

K.valt.

/ 2

ILMOITTAJA	LUOTTAMUS JA VIRKATEHTÄVÄT	JOHTOTEHTÄVÄT JA LUOTTAMUSTOIMET	MERKITTÄVÄ VARALLISUUS TAI	ILMOITUSPÄIVÄ
Kärkkäinen Matti	Puheenjohtaja - Kunnanhallitus Jäsen - Kunnanvaltuusto	Puheenjohtaja – Hallintoneuvosto Hallituksen puheenjohtaja – Maitomaa Osk Kuusamon Juusto Oy Omistus MilkIn Oy 80%	Maatila MilkIn Oy Osakkeet Puheenjohtaja – Vaajasalmen	23.10.2017
Annala Pekka	Jäsen – Kunnanvaltuusto Jäsen – Kunnanhallitus Jäsen – Henkilöstöjaosto Puheenjohtaja - Viekku-hankkeen ohjausryhmä Kunnanhallituksen edustaja -		Hallituksen jäsen - Peuran museosäätiö Kirkkoneuvoston ja - valtuuston jäsen – Rautalammin seurakunta	19.10.2017
Puranen Tiina Kaarina	Jäsen – Kunnanvaltuusto 2. varapuheenjohtaja – Kunnanhallitus	Jäsen – Savon koulutuskuntayhtymän yhtymähallituksen jäsen Jäsen – Vaalialan	Ammatinharjoittaja – Toiminimi Simel	15.10.2017
Haukka Raija	Jäsen – Kunnanhallitus			17.10.2017
Korhonen Hannu M.	Jäsen – Kunnanvaltuusto	Jäsen – Savogrow Neuvottelukunta		22.10.2017
Korhonen Leila Sinikka	Jäsen – Kunnanhallitus Jäsen			17.10.2017
Hintikka-Varis Sari	Jäsen – Kunnanvaltuusto	Hallituksen puheenjohtaja – Törmälän Loma- ja Kurssikeskus Oy	Tiitilän tilayhtymä Tilayhtymä Sari Hintikka- Varis ja Heidi Hintikka Kapeen tilayhtymä	20.10.2017
Laitinen Kari	Jäsen – Kunnanvaltuusto		Pukkiharjun Kehitys Oy Rautalammin Metsäenergia	23.10.2017
Heikkinen Päivi	Jäsen – Kunnanvaltuusto			13.10.2017
Mustonen Ari-Pekka	Varajäsen – Kunnanhallitus Varajäsen – Kunnanvaltuusto Jäsen –			23.10.2017
Palokangas Risto	Jäsen – Ympäristölautakunta			13.10.2017
Heimonen Airi	Jäsen – Ympäristölautakunta Varajäsen –	Jäsen – Sisä-Savon Terveystieteiden Keskus Ky		23.10.2017
Hänninen Erkki	Jäsen – Ympäristölautakunta			16.10.2017

ILMOITTAJA	LUOTTAMUS JA VIRKATEHTÄVÄT	JOHTOTEHTÄVÄT JA LUOTTAMUSTOIMET	MERKITTÄVÄ VARALLISUUS TAI	ILMOITUSPÄIVÄ
Haataja Maiju	Jäsen – Ympäristölautakunta			22.10.2017
Jäntti Reino Olavi	Jäsen – Ympäristölautakunta			16.10.2017
Pahajoki Juho	Jäsen – Kunnanvaltuusto Valtuustoryhmän puheenjohtaja –	Hallituksen Jäsen ja osaomistaja – Kiinteistöasakeyhtyö Kotakeino, Enontekiöllä	Velkainen talo Rautalammin Lahoava mökki Laukaassa	13.10.2017
Puranen Timo	Varajäsen – Kunnanvaltuusto 2. varajäsen – Ympäristölautakunta			13.10.2017
Kukkonen Jorma	Puheenjohtaja – Kunnanvaltuusto		Sihteeri – Rautalammin Sos.Dem. TY:n johtokunta	16.10.2017
Ilomäki Emma	Puheenjohtaja – Tarkastuslautakunta Jäsen – Keskusvaalilautakunta Varajäsen	Jäsen – Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymän valtuusto (Tuustaipale)		16.10.2017
Hiironen Riitta	Jäsen – Perustoimilautakunta			23.10.2017
Saarikko Pekka	Puheenjohtaja – Keskusvaalilautaku	Puusepäntiike Olavi poimala Ky Vast.A.I. Yhtiömies		15.10.2017
Hänninen Jarmo	2. Varapuheenjohtaja – Kunnanvaltuusto	Toimitusjohtaja - Idekoop osuuskunta Tutkimus- ja koulutus Edustajiston Jäsen – Osuuskauppa PeeÄssä	Hallituksen puheenjohtaja – Rautalammin maamiesseura ry:n säätiö Hallituksen puheenjohtaja – Anurahasäätiö	20.10.2017
Kemppainen Raimo	Puheenjohtaja – Tekninen lautakunta			14.10.2017
Räsänen Sami	Jäsen – Kunnanvaltuusto Varapuheenjohtaja – Tarkastuslautakunta	Joni-Matti Kuikan varajäsen – Kiinteistö Oy Rautalammin Haka:n hallitus Omistaia – Cadsam	Puheenjohtaja – Rautalammin yrittäjät	23.10.2017
Tuppura Antti	Tekninen johtaja		Naimisissa Rautakunto Oy:n osaomistajan	23.10.2017
Ruotsalainen Eeva	Hallituksen puheenjohtaja –			23.10.2017
Karhu Juha	Rakennustarkastaja		Toimitusjohtaja – E-Kiinteistöt Oy, Y 1970889-3 *Yritys siirtymässä ”lepotilaan” virkasuhteen	12.10.2017
Heimonen Minna	Jäsen – Ympäristöterveyslautakunta			2.11.2017
Mård Tytti	Jäsen – Kunnanvaltuusto Varajäsen –		Rahastosijoitus Rautalammin	23.10.2017

ILMOITTAJA	LUOTTAMUS JA VIRKATEHTÄVÄT	JOHTOTEHTÄVÄT JA LUOTTAMUSTOIMET	MERKITTÄVÄ VARALLISUUS TAI	ILMOITUSPÄIVÄ
Väättäinen Marko	Varajäsen – Ympäristölautakunta	Toimitusjohtaja & Hallituksen puheenjohtaja – MV Kalliotyö Oy Toimitusjohtaja – MV-Louhinta	Jäsen – Kokoomus 2017 alkaen	26.10.2017
Hämäläinen Wilhelm August Pihl Anni Ilona	Jäsen – Sivistyslautakunta Varajäsen – Varapuheenjohtaja – Ympäristölautakun ta			27.10.2017
			Hallituksen jäsen – MLL:n paikallisyhdistys Sihteeri hallituksen ulkopuolella – Hevosystävien seura Johtokunnan jäsen –	28.10.2017
Kuikka Joni- Matti Samuli	Jäsen – Kunnanvaltuusto Jäsen – Metsäjaosto Puheenjohtaja –	Hallituksen Puheenjohtaja – KuikkaTrans Oy		23.10.2017
Korhonen Jouko				23.10.2017
Koukkari Mika	Jäsen – Kunnanvaltuusto Puheenjohtaja –	Toiminimi Kajamo – kalastus ja matkailualan ohjelmalvelut Hallitusneuvoston jäsen – Savon Voima Energyholding		26.10.2017
Gråsten Sisko	Varajäsen – Ympäristölautakunta		50% osuus omakotitalo	27.10.2017
Koivula-Laukka Merja	Vs. Kunnanjohtaja Esittelijä – Henkilöstöjaosto		Omakotitalo 50%, Citroën henkilöauto 100%	26.10.2017
Hotti Anu	Puheenjohtaja – Sivistyslautakunta	Hallituksen jäsen – Kiinteistöyhtiö Haka		30.11.2017
Satuli Timo	Jäsen – Kunnanvaltuusto Puheenjohtaja –	Hallituksen jäsen – Oikarila		30.10.2017
Sjöberg Markus	Jäsen – Kunnanvaltuusto Varapuheenjohtaja –	Toimitusjohtaja & Hallituksen puheenjohtaja – Locationnews Oy		27.11.2017
Anu Sepponen	vt. kunnanjohtaja, kunnan hallitus - esittelijä	kunnan nimeämä edustaja – SavoGrow, hallituksen jäsen - Rautalammin Kehitys Oy		14.5.2018
Olli Lipponen	sivistysjohtaja-rehtori			15.5.2018
Pirkko Annala	hallintosihteeri		Pohjois-Savon Kotiseutuyhdistysten liiton hallituksen jäsen	15.5.2018